

UNIVERZITA KARLOVA v PRAZE

Pedagogická fakulta

Katedra primární pedagogiky

PŘÍPRAVA UČITELEK MATEŘSKÝCH ŠKOL NA
PEDAGOGICKÝCH FAKULTÁCH

Diplomová práce

Vedoucí diplomové práce: Doc. PhDr. Opravilová Eva CSc.

Autor diplomové práce: Hana Rážová

Studijní obor: Pedagogika předškolního věku

Forma studia: kombinovaná

Diplomová práce dokončena: červen 2009

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury.

V Praze dne*29. 6. 2009*.....

Podpis.....

PODĚKOVÁNÍ

Na tomto místě bych především chtěla poděkovat Doc. PhDr. Evě Opravilové, CSc. za odborné vedení a cenné rady při zpracovávání diplomové práce a zároveň i celé mé rodině za podporu a trpělivost.

ANOTACE

Práce popisuje v teoretické části historický vývoj učitelské profese a učitele současnosti.

V praktické části porovnává všechny pedagogické fakulty v České republice, které se zaměřují na vysokoškolské vzdělávání předškolních pedagogů ve studijním programu Specializace v pedagogice, obor Učitelství pro mateřské školy.

Klíčová slova

Učitel, učitelka mateřské školy, profesní standard, kompetence, pedagogická fakulta, studijní program, studijní obor Učitelství pro mateřské školy

ANNOTATION

The thesis describes a historical evolution of teaching profession and the contemporary teacher in the theoretical part.

The practical part compares all faculties of education in the Czech Republic which are focused on university education of the future pre-school teachers in the study programme of Specialization in Education, Nursery School Teacher Training.

Keywords

Teacher, nursery school teacher, profession standard, competence, faculty of education, study programme, Nursery School Teacher Training

OBSAH :

ÚVOD	7
Teoretická část	
1. kapitola	
HISTORICKÝ VÝVOJ ŠKOLSTVÍ A UČITELSKÉ PROFESE V ČESKÝCH ZEMÍCH	9
2. kapitola	
UČITEL V SOUČASNÉ DOBĚ	20
2.1. PROFESE	21
2.1.1. UČITELSKÁ PROFESE.....	22
2.1.2. PROFESE UČITELKY MATEŘSKÉ ŠKOLY	24
2.2. PRESTIŽ UČITELSKÉ PROFESE, POSTAVENÍ UČITELE VE SPOLEČNOSTI	25
2.2.1. DŮVODY NIŽŠÍHO SPOLEČENSKÉHO HODNOCENÍ	26
2.3. POVOLÁNÍ JAKO POSLÁNÍ	27
2.4. ROLE UČITELE.....	28
2.5. SHRUTÍ.....	31
3. kapitola	
POŽADAVKY NA UČITELE VČETNĚ JEHO PROFESNÍ PŘÍPRAVY.....	32
3.1. KOMPETENCE.....	34
3.1.1. PROFESNÍ KOMPETENCE UČITELE A JEJICH KLASIFIKACE	34

3.1.2. KOMPETENCE UČITELKY MATEŘSKÉ ŠKOLY	40
3. 2. PROFESNÍ STANDART	41
3. 3. SHRNU TÍ.....	42
4. kapitola	
PŘÍPRAVNÉ OBDOBÍ UČITELSKÉ PROFESE.....	43
4. 1. PŘÍPRAVNÉ OBDOBÍ UČITELŮ MATEŘSKÝCH ŠKOL.....	45
4. 2. SHRNU TÍ.....	46
Praktická část.....	47
5. kapitola	
PEDAGOGICKÉ FAKULTY.....	49
5. 1. STRUČNÉ PŘEDSTAVENÍ JEDNOTLIVÝCH PEDAGOGICKÝCH FAKULT A UNIVERZIT.....	49
5. 2. PŘIJÍMACÍ ŘÍZENÍ.....	56
5. 3. SROVNÁNÍ JEDNOTLIVÝCH STUDIJNÍCH PROGRAMŮ.....	58
ZÁVĚR.....	79
LITERATURA	82
PŘÍLOHY	

ÚVOD

Jsem v metru a konečně si sedám.

Lidi kolem mě se mění, až se nade mnou postaví skupina mladých lidí. A přestože je bez pochyb jasné, že cizí rozhovory se nemají poslouchat, tak mi to nedá a poslouchám. Totiž, podle rozhovoru je patrné, že se jedná o studenty – maturanty, kteří právě probírají svoji blízkou budoucnost. Všichni mají jasno. Jít dál studovat. Ale kam a co? – To je sice otázka, ale pro ně nikterak složitá.

Jeden chlapec mě přesto překvapil. Jasně věděl, co chce dělat. Vystudovat první nebo druhou lékařskou fakultu, nepostřehla jsem jakou, ale to není podstatné, jako jeho další rozhodnutí. „No, a když mě nevezmou, tak na sobě zapracuju a zkusím to za rok znovu.“ „Zbytečnej rok,“ odpověděla mu docela milá dívka. „Vždyť si můžeš podat přihlášky na více škol a s tvou hlavou tě někde vezmou. Koukej, já chci učit malé děti, ale taky vím, že na Karlovce jsou zkoušky z plavání a já plavat neumím a navíc se tam taky dělají zkoušky i z matiky a češtiny, takže nemá ani cenu, to tam zkoušet. Mohla bych do Ústí, kde bydlí moje teta, jenže tam zase v talentovkách z těláku chtějí šplh. A já se bojím výšek. Takže půjdu do Olomouce, tam tělák není žádný a nechtějí dokonce ani češtinu ani matiku. Jen nějaké psychotesty a hudebku s výtvarnou a to mi neva“. Ostatní ze skupinky přikyvuji a uvádí podobné příklady.

Tedy - jedno se jim musí nechat, ve své budoucnosti mají jasno. Sázejí na jistotu. Tj. na lehčí talentovky, snadnější zkoušky, na jednodušší přijímací řízení, na co nejmenší nároky na uchazeče či ještě lépe na fakulty a obory, kam berou každého. Že nebudou studovat svůj obor, je zas tak netrápilo. „To víš, titul je titul, a pak si klidně mohu dělat, co chci“, řekl jeden z nich.

Najednou někdo vykřikl Mústek a celá skupina se vrhla ke dveřím. Zůstalo po nich podivné ticho. A zmatek, ten v mé hlavě. Tedy, ty to mají promyšlené. Je to opravdu tak jednoduché se v dnešní době stát studentem? A jsou opravdu takové rozdíly mezi univerzitami, fakultami a obory, jak naznačili tito mladí?

Opravdu by mě to zajímalo. Ale z myšlenek mě vytrhne příjezd do mé stanice. Všechno házím za hlavu, musím vystupovat. Až budu mít více času, tak se na to podívám. Vyberu si jeden studijní program, jeden obor a pokusím se posoudit situaci, jak a kde se tomuto programu vyučuje. Vycházím z logického předpokladu, že když se jedná o stejný obor a má připravit absolventa na stejnou profesi, pak by se vlastně studium od sebe nemělo na jednotlivých fakultách a univerzitách nijak významně lišit.

Studijní program B7507 Specializace v pedagogice, obor Učitelství pro mateřské školy, je mi velmi blízký především svým zaměřením. Jedná se o jednooborové tříleté studium, poskytované na pedagogických fakultách v České republice v prezenční formě studia, ukončené bakalářskou zkouškou. (Některé fakulty toto studium poskytují i v kombinované formě studia). U tohoto studia mám celkem jasnou představu, k jakému cíli by mělo směřovat. Kterým předmětům by se mělo vyučovat a co dalšího by studium tohoto oboru mělo obsahovat, aby docházelo k optimálnímu naplňování všech kompetencí, které jsou potřebné pro vytvoření profesního standardu učitelky mateřské školy.

Můj cíl je tudíž daný - popsat obor Učitelství pro mateřské školy a posoudit, jak jsou studijní programy tohoto oboru na jednotlivých fakultách naplňovány a současně pokud možno vyvrátit tvrzení budoucích studentů o tom, že studium na některých fakultách je snazší než na druhých. A zároveň zjistit, zda se studijní plány jednotlivých univerzit od sebe liší a pokud ano, jak moc velké jsou tyto odlišnosti. Jako normu pro srovnávání jsem zvolila již sestavený model Profesionálních kompetencí učitelky mateřské školy.

Teoretická část

1. kapitola

HISTORICKÝ VÝVOJ ŠKOLSTVÍ A UČITELSKÉ PROFESE V ČESKÝCH ZEMÍCH

Učitelská profese má za sebou dlouhý vývoj. Pojetí školy se měnila spolu s měnícími se ekonomickými a politickými podmínkami v zemi. Zároveň se měnilo i postavení učitele a pohled na jeho vzdělání.

Historický vývoj jsem čerpala z odborných pramenů uvedených vzadu v seznamu literatury.

Po rozpadu otrokářského zřízení došlo ke změnám v myšlení i ve výchově. Výchova začala být ovlivňována ideologií náboženství. V 9. st. s nástupem křesťanství (Konstantin a Metoděj) začalo docházet k šíření vzdělání v tzv. katechumenických školách. Tyto školy byly zřizovány při kostelech. Nejprve na Velké Moravě později v Čechách. Vyučoval zde kněz a připravoval ke křtu.

Na počátku českého státu (v 10. st.) byly zakládány první školy. Jednalo se o školy církevní, a to katedrální, klášterní (zde se vzdělávali šlechtici a budoucí příslušníci řádu, kterému škola patřila – jednalo se o jakési předchůdkyně univerzit) a farní (ty vznikaly při každé faře, vyučovalo se zde náboženství, psaní, čtení, učili se zde měšťané a za docházku platili).

Ve 13. století k nim přibýly školy městské (partikulární), které zřizovala a financovala města. Staly se přípravkou pro městské úředníky, vyučoval zde klérus, později absolventi nižších ročníků univerzitní fakulty. Tyto školy světské, poskytovaly částečné vzdělání. Měly tři třídy, v nichž se vyučovalo číst, psát, základy latiny a filosofie.

Dne 7. dubna 1348 vydal český král Karel IV. listinu, která zakládala pražské vysoké učení. Byla tak založena první středoevropská univerzita. Její založení mělo nesmírně velký ekonomický i kulturní význam.

Karel IV. (jakožto i císař římský) chtěl takto vytvořit z Prahy nové vzdělanostní centrum a současně tím i posílit kulturní význam českého království.

Univerzita měla na počátku čtyři fakulty: Fakultu teologickou, svobodných umění, právnickou, medicínskou a svobodných umění (artistickou). Artistická fakulta byla povinný předstupeň vyšších odborných studií, (poskytovala všeobecné vzdělání - příprava pro ostatní tři fakulty).

Po vzniku univerzity začaly mít některé školy charakter přípravek pro univerzitní studium.

Začaly také vznikat i malé pokoutní (malé, dětinské, české) školy, které si zakládali sami řemeslníci, ale které nebyly oficiálně uznány.

Od 15. století nastává největší rozvoj církevních škol (1500 - 1773). Do roku 1620 školství buduje Jednota bratrská. Jan Amos Komenský poslední biskup Jednoty bratrské předložil v Informatoriu školy mateřské i první systematickou koncepci předškolní výchovy. Stal se tak zakladatelem předškolní výchovy. Od roku 1621 pak vznikají a rozvíjí se školy katolické, jezuitské, benediktýnské a piaristické.

Nejintenzivnější podmínky pro rozvoj školství vznikají v Čechách s rozvojem průmyslu. V tehdejší monarchii Rakousko-Uhersko byly od poloviny 18. století zakládány manufaktury a ty pak vyvolaly tlak na vznik škol. Zde se měly především připravovat budoucí pracovní síly.

V této době však strojní výroba v továrnách vyžadovala práci nejen mužů, ale i žen a větších dětí. Což ovšem mělo za následek, že menší děti zůstávaly doma bez dozoru i bez potřebné péče. Tím byl ohrožen nejen jejich zdravý tělesný a morální vývoj, ale především jejich život. A protože sama rodina nebyla schopna zabezpečit dostatečnou péči o své děti, ukázala se nutnost ze strany společnosti jako takové zřizovat první

předškolní instituce. Díky průmyslové revoluci nastává v českých zemích vhodná doba pro vznik a zřizování veřejných institucí pro předškolní děti.

Dalším důležitým mezníkem se staly školské reformy za vlády Marie Terezie. Těmito reformami byly položeny základy všeobecného lidového vzdělání, tj. školských věcí se ujal stát a byla zavedena všeobecná vzdělávací povinnost pro děti poddaných. Pod vlivem osvícenství si rakouská monarchie uvědomila, že negramotnost poddaných je brzdou a vědění je moc. Pro děti poddaných byly zřizovány nové typy škol, z některých bylo možné přestoupit na gymnázium či jinou vyšší školu. Zřízením těchto škol byl dán základ třístupňové školské soustavy.

Ke zlepšení postavení učitele došlo díky zákonným úpravám. Důležitý byl ovšem fakt, že české země existovaly jako součást velké monarchie Rakouska – Uherska a český národ byl pod velkým tlakem germanizace. To vedlo k vlasteneckým snahám, po pocitu odpovědnosti.

Pocit odpovědnosti byl také v českých kantorech, kteří cítili potřebu zkvalitnění vlastního vzdělání. Přesto úroveň národního školství zůstávala nízká. Mimo všeobecné vzdělávací povinnosti a podání základů všeobecnému lidovému vzdělání, vznikaly přípravy pro učitele hlavních a triviálních škol tzv. preparandy (přípravné kurzy 3 měsíce - 2 roky, mohl je navštěvovat každý po absolvování hlavní nebo normální školy). Úroveň poskytovaného vzdělání nebyla vysoká, především šlo o upevňování učiva z normální nebo hlavní školy a o výklad z pedagogiky a didaktiky. Přesto se staly se centrem vzdělávání světských učitelů. Objevily se též pokusy o vysokoškolské vzdělávání učitelů, existovaly pedagogické semináře při univerzitách (technikách) tzv. univerzitní extenze. Byly to kurzy pořádané univerzitou pro zájemce nadšence, které se konaly o sobotách a nedělích, v době prázdnin a skládaly se z přednášek univerzitních profesorů.

První veřejnou institucí pro předškolní děti se v českých zemích staly opatrovny. Vznikly na území dnešního hlavního města Prahy. Byla to opatrovna Na Hrádku a opatrovna v Karlíně. Obě byly slavnostně otevřeny 1. března 1832. Ačkoliv karlínská

opatrovna zahájila svoji činnost hned, opatrovna Na Hrádku až v říjnu. Výchovný program se měl řídit návodem pro vídeňské opatrovny. Avšak první správce a učitel opatrovny Na Hrádku Jan Vlastimír Svoboda (1800-1844) vypracoval podle tohoto návodu nový výchovný systém. (Sám měl stejné vzdělání jako učitelé tehdejších triviálních škol). Svoboda pak všechny své myšlenky zveřejnil ve svém díle Školka čili prvopočáteční praktické, názorné, všestranné vyučování malých dětí k věcnému vybroušení rozumu a ušlechtnění srdce s navedením ke čtení, počítání a kreslení pro učitele, pěstouny a rodiče. Tato kniha, která byla poprvé vydaná v roce 1839, obsahovala metodicky propracovaný systém učiva rozčleněný do 57 cvičení a doplněný příslovími, pořekadly, mravními ponaučeními a dalším materiálem. Svoboda tak vypracoval metodiku práce nejen pro děti předškolního věku, ale i metodiku elementární výuky pro mladší školní věk. Opatrovna Na Hrádku se poté stala nejen výchovnou institucí, kde se začala tvořit koncepce české předškolní výchovy a elementární výuky, ale i místem, kde se byli soustavně připravováni adepti učitelství pro práci s nejmenšími dětmi.

Po vzoru této opatrovny pak vznikaly i další a do roku 1848 již bylo v Čechách zřízeno 20 českých opatroven. Kromě českých vznikaly také německé. Přestože cílem prvních opatroven byla potřeba postarat se o malé děti chudých rodičů, které pracovali mimo svůj domov, název opatrovna, jak uvádí V. Mišurcová, byl v této době zavádějící.

Nešlo už jen o pouhé opatrování dětí, ale o první počátky školního vyučování.

Anglický název Infant school a německý Kleinkinderschule, česky lidově školka byl výstižnější.

Současně vznikala i další výchovná předškolní zařízení Dětské zahrádky (Kindergarten), jejichž tvůrcem byl Fridrich Fröbel. V roce 1839 založil Ústav pro hru a zaměstnání (pro 50 dětí) společně s prvním kurzem pro vychovatele. V roce 1840 pak Všeobecnou německou dětskou zahrádku, která měla být vzorovým ústavem péče o děti a cvičným zařízením pro vedoucí dětí, a to jak muže, tak i ženy. V roce 1864 vznikla v Čechách první německá dětská zahrádka (Kindergarten), kterou založil Josef Heinrich jako součást soukromého ústavu. V rámci tohoto ústavu získávaly přípravu i budoucí vychovatelky dětských zahrádek. Německé dětské zahrádky ale byly nástrojem germanizace a čeští vlastenci proti nim bojovali.

Východiskem se staly výchovné instituce - mateřské školy. Měly značný význam v sociální, politické a ideové sféře.

V revolučním roce 1848 se mateřské školy spolu s opatrovnami staly součástí českého národního školského systému.

Avšak první česká mateřská škola u sv. Jakuba na Starém Městě v Praze byla zřízená až v r. 1869.

Od poloviny 19. století se výchova v předškolních institucích stává jedinečnou záležitostí žen a ne i mužů, jak tomu bylo u prvních opatroven. V mateřských školách mohly pracovat pouze neprovdané ženy. Tento učitelský celibát byl zrušen až roku 1919.

Porážka revoluce 1848 zmařila naději na národnostní snahy i ve školství. Struktura elementárního školství zůstala po celé Rakousko zachována, výrazně bylo reformováno střední školství.

Během Bachova absolutismu se školství tzv. konkordátem, opět dostalo pod vliv církve. Církev schvalovala učebnice, obsazovala učitelská místa, konala náboženské obřady. V návaznosti na tuto dohodu byl vydán ministerský výnos o nevhodnosti reálií na elementární škole, čímž došlo k zastavení tvůrčí iniciativy učitelů.

Po pádu Bachova absolutismu se monarchie Rakousko – Uhersko stávala buržoazním státem. V prosinci 1867 vyšla tzv. „prosincová ústava“, která obsahovala zásady svobody a rovnosti všech rakouských národů. V návaznosti na ústavu došlo i na liberalistické změny ve školství. Byla vydána řada zákonů, např. v lednu 1868 říšský zákon, o postavení školy a církve. Byla zrušena dohoda z r. 1855. Církev organizovala pouze vyučování náboženství, mohla si však zřizovat školy a r. 1869 pak říšský zákon (Hasnerův zákon). Tento zákon vydaný 14. května 1869 reformoval povinné školství zavedením povinné školní docházky pro děti ve věku od 6 do 14 let, vytvářel typ obecné školy a měšťanské školy a jejich návaznost spolu ještě s gymnázii a reálkami. Vznikla povinnost obcí zřizovat a udržovat obecné a měšťanské školy. Tento zákon obsahoval také ustanovení o zřizování učitelských ústavů, uvažoval o formách

učitelského vzdělávání, stanovil ekonomické zabezpečení učitelů a zlepšení sociálního postavení učitelů. Učitelům byly předepsány zkoušky učitelské způsobilosti a stanoven max. úvazek 30 hodin.

Preparandy byly nahrazeny čtyřletými učitelskými ústavami (do jisté míry úroveň střední školy), byl zaveden pravidelný plat, čímž se také zvýšilo společenské postavení učitelů. Při univerzitách bylo možné pořádat pedagogické semináře. Na povolání učitelky se adeptky připravovaly na ženských učitelských ústavech. V zákoně bylo i ustanovení týkající se předškolních institucí, které do té doby nebyly zahrnuty do školní normy. Ukládal povinnost zřizovat mateřské školy při každém ústavu pro vzdělání učitelek. Doporučoval podle potřeby zřizovat předškolní instituce i při obecní škole. Takto vytvořená školská soustava přetrvala v podstatě až do poloviny 20. století,

Od roku 1870 se konaly různé učitelské sjezdy, vznikaly postupně učitelské spolky a jednoty, např. Ústřední spolek jednot učitelských v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, Jednota českých učitelek, Československá obec učitelská, Beseda učitelská.

Ministerským výnosem č. 4711 z r. 1872 o předškolních institucích navazující na školský zákon z roku 1869 se jasně specifikovala funkce opatroven a jeslí, které měly nadále pečovatelský úkol a mateřských škol, které měly především výchovný úkol. Mateřské školy byly veřejné, přístupné všem dětem a bezplatné. Jejich rozvoj vedl k propracování cílů, obsahů a metod. Rozvoj dětí pak měl být zajištěn nikoli vyučováním, jako ve školách, ale specifickými prostředky přiměřenými předškolnímu věku.

Na přelomu 19. a 20. století se změnily názory na postavení člověka ve společnosti a tím i na poslání výchovy a školy. Vývoj výchovných názorů ovlivnily i nové poznatky především z biologie, psychologie a filozofie.

Již v roce 1908 na V. sjezdu učitelek mateřských škol předložila Ida Jarníková v rezoluci konkrétní požadavek na alespoň částečnou vysokoškolskou přípravu.

Požadavek byl ovšem nadčasový, protože v té době se na vysokých školách nevzdělávali ani učitelé obecných a měšťanských škol.

Při ústavech pro vzdělání učitelek byly zřízeny jednoleté kurzy právě pro přípravu budoucích pěstounek, jak se tehdy učitelky mateřských škol nazývaly a dvouletý kurz v Prešově na Slovensku pro pracovnice v opatrovnách.

Reformní úsilí pokračovalo i po 1. světové válce zakládáním pokusných škol. Vznik samostatného Československa přijali učitelé s nadějemi. Vznikala řada návrhů na vysokoškolské vzdělávání učitelů, na zlepšení společenského a hmotného postavení. Avšak požadavek vysokoškolského vzdělání pro učitele byl zamítnut pro negativní ohlasy z řad zástupců univerzit. A tak i nadále vzdělávání učitelů probíhalo pouze v učitelských ústavech.

Roku 1921 vznikla v Praze Škola vysokých studií pedagogických v Praze (r. 1929 se přeměnila na dvouletou pedagogickou fakultu a od r. 1932 byla přejmenována na Pedagogickou akademii) a Škola pedagogická v Brně. Jednalo se o soukromé instituce vydržované československou obcí učitelskou. Náklady na vzdělání si hradili sami učitelé. Výuka probíhala o sobotách a nedělích, jako dálkové studium. Ve dvouletém studiu (tj. 4 semestry + návazné studium pro specifikaci učitelů) se zde vzdělávaly i učitelky mateřských škol.

Ve dvacátých letech 20. století probíhaly bouřlivé diskuze o poslání mateřské školy. Odborníci, pokrokoví pedagogové i učitelé zdůrazňovali pedagogickou funkci, ale oficiální místa zastávala názor, že plní především funkci sociální. Na 1. sjezdu Českého a slovenského učitelstva zazněl požadavek po vysokoškolském vzdělávání učitelek mateřských škol po druhé. Podařilo se ho dokonce i začlenit do návrhu školského zákona. Dále také požadavek o zařazení mateřských škol do školské soustavy, povinnost zřizovat mateřské školy pro děti od 3 do 6 let tam, kde je třeba, zavést povinnou docházku do mateřských pro děti ohrožené na vývoji tělesném, duševním nebo mravním. A i když ministerstvo školství připravilo návrh o předškolních zařízeních, v důsledku příznaků hospodářské krize, byl zákon po desetiletém

projednávání založen ad acta a mateřská škola nebyla uzákoněna ani zařazena do školského systému.

Učitelky mateřských škol si samy stále více uvědomovaly nutnost zdokonalovat se a nutnost zvýšení úrovně vlastního vzdělání. Stále usilovaly o vzdělání na vysokoškolské úrovni. Tímto úsilím bylo pořádání vysokoškolských kurzů pro učitelky mateřských škol, které se konaly v Praze a v Brně v r. 1927 a o rok později v Plzni. Velký ohlas těchto kurzů se stal snahou po jednotné škole, zdůraznil nezbytnost připojení mateřské školy k národní, po vysokoškolském vzdělání učitelů i za samotnou reformu mateřské školy.

Na nátlak ze strany učitelů došlo v roce 1929 ke zřízení státní Pedagogické akademie v Bratislavě (jednoleté studium), v roce 1931 pak v Praze a v Brně. Všechny tyto školy byly zrušeny za okupace a po válce již nebyly obnoveny.

Ve třicátých a čtyřicátých letech vznikly dva zásadní návrhy O. Chlupa a V. Příhody na vysokoškolské vzdělávání. (Chlup kladl požadavek širokých znalostí ve všech hlavních oborech lidské činnosti, které by daly učiteli základ pro rychlou orientaci v rostoucích poznacích. Považoval za nutné přesunout vzdělání z didakticko-metodického na vzdělání věcné-odborné. Důraz kladl na teorii. Požadoval vysokoškolské vzdělání pro učitele všech stupňů, včetně učitelů mateřské školy. Příhoda uznával potřebu hlubokého vzdělání, avšak podstatu spatřoval ve studiu a znalosti pedagogických a psychologických disciplín založenou na praktické výchově a praktickém vyučování. Příhoda ve své studii navrhoval vysokoškolského vzdělávání učitelů ve dvou zákonech. První zakotvoval vzdělávání učitelů národních škol a druhý měl ustanovit zřízení pedagogických fakult na vysokých školách. Tyto fakulty měly být rovnocenné s ostatními fakultami a měly zahrnovat pedagogické vzdělání pro učitele všech typů škol od mateřských po střední). Zde byl také poprvé vznesen požadavek na vysokoškolské vzdělání učitelek mateřských škol i od někoho jiného, než od samotných učitelek.

V roce 1932 bylo při Škole vysokých studií pedagogických otevřeno ve formě dvouletých kurzů soustavné vysokoškolské studium doplňující jednoleté nebo dvouleté odborné vzdělání získané na učitelském ústavu.

Potřeba dalšího sebevzdělání a i potřeba zvyšovat úroveň práce v mateřských školách vedla v r. 1933 školskou správu v čele s inspektorkou Miladou Kellerovou k založení Studovny učitelek mateřských škol hlavního města Prahy.

V prvorepublikovém Československu tím bylo dosaženo výrazného pokroku ve vzdělávání učitelek mateřských škol i v samotné koncepci mateřských škol. Ovšem mateřská škola stále zůstávala mimo školskou soustavu.

Německá okupace i konec 2. světové války poznamenal další vývoj v Československu. Dne 5. dubna 1945 byl v Košicích vyhlášen program první československé vlády Národní fronty. Zvláštní péče v demokratizaci kultury a vzdělání byla věnována také mateřským školám.

V červenci 1945 se v Praze konal manifestační sjezd českého učitelstva pod heslem Jednotnou školou k jednotě národa, který mimo jiné ukázal nutnost zajistit učitelům všech typů škol (mateřských, obecných a měšťanských) vysokoškolské vzdělání. Požadavek učitelek mateřských škol po vysokoškolském vzdělání tehdy zazněl již potřetí.

Prezident republiky svým dekretem ze dne 27. 10. 1945 stanovil povinné vysokoškolské vzdělání pro všechny kategorie učitelů získané na pedagogických a jiných fakultách vysokých škol. Rovněž byl vydán zákon o pedagogických fakultách. A tak byly od roku 1946 postupně zřizovány pedagogické fakulty. Na nově vzniklých pedagogických fakultách získávaly učitelky mateřských škol vysokoškolské vzdělání. Jeho cílem bylo především poskytnout důkladnou znalost dětské psychologie a výchovných procesů. Toto studium, původně plánované jako čtyřsemestrové, bylo zkráceno na semestry dva.

Ke změnám v nové koncepci vzdělávání učitelů došlo v druhé polovině 20. století ještě několikrát, kdy byla učitelská příprava střídavě zaměřována na středoškolské a vysokoškolské studium.

Dne 21. dubna 1948 byl schválen školský zákon o základní úpravě jednotného školství. Byla zavedena povinná jednotná základní devítiletá škola, bylo zestátněno veškeré školství v českých zemích (na Slovensku už v r. 1945). Tímto zákonem byly poprvé v historii mateřské školy zařazeny do školské soustavy jako její součást a první článek.

V roce 1950 se i přes protesty vzdělávání učitelů mateřských i národních škol vrátilo na středoškolskou úroveň. Byla nově zřízena Pedagogická gymnázia pro vzdělávání učitelek mateřských škol a Pedagogická gymnázia pro vzdělávání učitelů národních škol. O devět let později se vrátila na Pedagogické instituty, které měly statut vysokých škol, pouze příprava učitelů národních škol.

Školskou reformou z r. 1953 se povinná školní docházka zkrátila na osm let. Pro vzdělávání učitelek mateřských škol byly zakládány pedagogické školy.

Dne 15. prosince 1960 byl schválen školský zákon o soustavě výchovy a vzdělání. Jednotlivé stupně a druhy škol na sebe navazovaly a tvořily jednotný výchovně vzdělávací systém.

V roce 1970 byl na Pedagogické fakultě Univerzity Karlovy v Praze a na Univerzitě Palackého v Olomouci opět zřízen obor pro studium učitelství pro mateřské školy. Zatímco na Univerzitě Palackého v Olomouci studium po pěti letech zaniklo, na Karlově univerzitě v Praze se prakticky vyučuje doposud.

Novela školského zákona z r. 1995 dala legislativní základ pro vznik vyšších odborných škol. Tyto školy tvoří pomyslný přechod mezi střední a vysokou školou. I zde je možné studovat předškolní výchovu.

Díky novému školskému zákonu a tzv. Bílé knize v současné době příprava učitelek mateřských škol především probíhá na středních, vyšších ale i vysokých školách. Profesní příprava předškolních pedagogů se konečně povýšila na terciární úroveň, jako příprava jakýkoliv jiných učitelů.

Chceme-li se hlouběji zabývat profesí učitelky mateřské školy, musíme jí lépe porozumět. A vidět ve všech možných souvislostech. Seznámit se s ní, s jejím vznikem a vývojem i vývojem školství, které ji ovlivnilo a posléze i formovalo.

Tato profese se vyvíjela jako každá jiná. Existují profese nové, mladé, to však o učitelské profesi neplatí. O výchově a vzdělávání můžeme hovořit v přeneseném slova smyslu od samého počátku lidstva. Ze svědectví archeologických vykopávek se můžeme pomnívat, že první signály již máme z prvobytně pospolné společnosti. Profese vychovatele či lépe vzdělavatele je stará téměř jako lidstvo samo, vznikla v dobách, kdy se (předávání zkušeností) vyučování někoho něčemu stalo činností, na kterou se určití jedinci zaměřovali či se v ní stali odborníky. Avšak konkrétně o profesi učitele resp. učitelky mateřské školy můžeme hovořit pouze dvě století, i když počátky teorie předškolní výchovy můžeme vysledovat již ve Starém Řecku u filozofů Platóna a Aristotela a v Římě u Marka Fabia Quintiliana.

2. kapitola

UČITEL V SOUČASNÉ DOBĚ

V odborné literatuře bývá uveden i název pedagog. Někdo takto může chápat dvě rozdílné profese, učitele jako praktika na jedné straně a pedagoga spíše jako teoretika na druhé. Já osobně nevidím mezi oběma pojmenováními žádný rozdíl, naopak si myslím, že učitel je také pedagog a pedagog je především učitel.

Podívejme se, jak je definován učitel v Pedagogickém slovníku. Učitel je zde chápán jako „jeden ze základních činitelů výchovně-vzdělávacího procesu, profesionálně kvalifikovaný...., spoluodpovědný za přípravu, řízení, organizaci a výsledky tohoto procesu.... Tradičně byl učitel považován za hlavní subjekt vzdělávání, zajišťující ve vyučování předávání poznatků žákům. Současné pojetí vycházející z rozšířeného profesního modelu, zdůrazňuje jeho subjektivně-objektové role v interakci se žáky a prostředím. Učitel má spoluvytvářet edukační prostředí, organizovat a koordinovat činnosti žáků, monitorovat proces učení. Stoupá význam sociálních rolí učitele v interakci se žáky, v týmu učitelů, ve spolupráci s rodiči a místní komunitou...“

(PRŮCHA, J., WALTEROVÁ, E., MAREŠ, J. *Pedagogický slovník*. Praha: Portál, 1998, s. 270)

Musíme si ale také připomenout, že dnešní pedagog se také podílí i na tvorbě školního vzdělávacího programu, vytváří třídní plán i individuální plány pro konkrétní žáky, sestavuje školní třídní řád, vstupuje do řady projektů (v rámci třídy, školy, obce), organizuje činnosti žáků i mimo třídu atd. Učitelka mateřské školy dnešní doby – to je zvládnutí všech těchto požadavků.

E. Walterová učitele vidí také jako pečovatele o sociální pohodu, zdraví a bezpečnost žáků v běžných i mimořádných situacích, jako vychovatele a ochránce morálních, kulturních a duchovních hodnot v obtížné situaci jejich relativizace postmoderní společností a zároveň i jako tvůrčího pracovníka, který přijímá role v týmu školy.

Učitel je stále v procesu vzdělávání považován za hlavního činitele. V čem tedy spočívá jeho hlavní úkol, v čem je jeho poslání?

Především by měl vytvářet takové podmínky, které by zajistily bezproblémový průběh vzdělávání, takové, aby došlo k rozvoji každého jedince, aby děti mohly maximálně rozvíjet svůj intelekt a přitom byly ve škole spokojené.

Učitel je ovšem „... také považován za nositele a zprostředkovatele vzdělání mladé generaci, jde o profesi, která je klíčovou pro fungování vzdělávacích systémů a rozmanitých koncepcí vzdělávání a vyučování, o profesi, která je nezastupitelná v poli své působnosti a která reprezentuje kulturní úroveň a pokrok společnosti.“

(VAŠUTOVÁ J. Profese učitele v měnícím se společenském kontextu. In: *Aplikované sociální vědy v přípravě učitelů*. Brno: Tempus 1998, s. 172.)

Autorka poukazuje, jak významná je profese učitele pro společnost jako takovou. Je jedním z ukazatelů vyspělosti té které společnosti.

Dalo by se tak také říct, že „kvalita vzdělávání ovlivňuje kvalifikační strukturu obyvatelstva, a tím i ekonomický a kulturní potencial společnosti.“

(PRŮCHA, J., WALTEROVÁ, E., MAREŠ, J. *Pedagogický slovník*. Praha: Portál, 1998, s. 301)

Jelikož učitel ovlivňuje jak každého jedince, tak potažmo celou společnost, o učitelství se dá říci, že je jedna z významných profesí.

2.1. PROFESE

Co je to profese?

Profese je základní obor, povolání, druh pracovní činnosti. Předpokladem každé profese je pak rozsáhlá odborná příprava a především výcvik na vykonávání odborné praxe. Jen tak můžeme z řad zájemců o danou profesi získat plnohodnotné pracovníky - profesionály. Profesionálové se spojují do profesních organizací. Některé profese

vyžadují pravidelné akreditace, jiné profese mohou být vykonávané jako živnost. Součástí každé profese je ovšem její existenční důležitost a nezastupitelnost.

V sociologickém výkladu společnosti zaujímá „profese důležité místo, neboť je jednou z kategorií sociální stratifikace (tj. rozvrstvení společnosti). Profese znamená povolání spojené s určitou kvalifikací nebo odbornými znalostmi a dovednostmi, většina vykonané na základě zákonného oprávnění.“

(PRŮCHA, J. *Učitel – současné poznatky o profesi*. Praha, Portál 2002, s. 19)

Podle Carnegieho komise profese představují vzorce zaměstnání, které mají vysoce vyvinuté soustavy norem odvozených z jejich osobité role ve společnosti. Mezi základní charakteristiky patří to, že

- profesionál je zaměstnán na plný úvazek a toto zaměstnání mu poskytuje hlavní zdroj příjmů,
- motivace a silné vědomí jsou základ pro výběr profese jako celoživotního poslání
- profesionál si osvojuje specializované vědomosti a dovednosti
- profesionál rozhoduje pouze v zájmu klienta, služby jsou založeny na potřebách klienta nezávisle na osobních pocitech
- profesionálové pak vytvářejí profesní asociace, jejichž hlavní funkcí je ochraňovat postavení profese ve společnosti

Víme dopředu, co se od té které profese žádá a jaké výsledky se očekávají. Existují profese, které jsou jasné svými výstupy, jejichž práce se dá přesně naplánovat a výsledky práce přesně nastavit a následně poměřit. Přitom ale existují i profese, u kterých nelze říci, že by nezáleželo na výsledku, které mají spíše ve svém poslání člověka (dítě) zasáhnout hlouběji, které mají za úkol ovlivňovat a utvářet. Mezi takové patří i profese učitelská.

2.1.1. UČITELSKÁ PROFESE

Nejprve si představíme definici učitelské profese z Pedagogického slovníku:
Učitelská profese je chápána jako „sociální pracovní role spojená s výkonem souboru

činností, jejímž smyslem je působit na chování, přesvědčení a cítění žáků a předávat jim znalosti, dovednosti a návyky vytvořené kulturou předchozích generací.“

J. Průcha popisuje učitelskou profesi z jiného pohledu, výčtem oblastí - činností a momentů, které ji ovlivňují a tím zpřesňuje, výčtem různých složek, které se vzájemně ovlivňují a působí na samotnou práci učitele.

Následující oblasti, podle kterých lze také učitelskou profesi charakterizovat:

1. podle činností, které učitel vykonává
2. podle edukačních institucí (na jakém typu školního zařízení učitel působí)
3. podle funkcí, které na škole zastává
4. podle tzv. objektivních determinantů (politické, ekonomické a sociální prostředí ve kterém učitel učí)
5. podle etapy učitelské dráhy
6. podle uskutečňování přípravy na učitelské povolání

Jak již bylo dříve řečeno profesionál, v tomto případě učitel, rozhoduje pouze v zájmu klienta, služby jsou založeny na potřebách klienta nezávisle na osobních pocitech.

Ovšem označení klient, které se používá ve spojení s profesí a profesionálem je v oblasti školství poněkud neobvyklé. Kdo je klientem učitelů? Děti a žáci nebo jejich zákonní zástupci? Či snad celá společnost, protože výchova přece směřuje a slouží k naplnění potřeby společnosti po odpovědných a vzdělaných občanech?

Navíc u učitelské profese musíme přihlížet i k tomu, že si klienti (děti, žáci...) nevolí učitele a nestřetávají se s ním z vlastního rozhodnutí.

Ukazuje se, že učitelská profese patří k jedněm z nejdůležitějších povolání. Od učitele se vyžadují značné znalosti, vědomosti i dovednosti, které jsou zapotřebí neustále doplňovat a rozšiřovat. Tuto profesi není snadné vykonávat, učitelská profese není pouze práce pro druhé, ale především práce na sobě samém.

Se společenskými a hospodářskými změnami došlo i ke změně v profesních nárocích kladených na učitele. Právě zvládnutí těchto nároků může být jednou z možností, jak posuzovat jeho kvalitu. Čím lépe a kvalitně bude učitel tyto činnosti vykonávat, tím se bude zvyšovat i společenská prestiž a tím se snad také zvýší veřejného mínění o potřebnosti a nezbytnosti této učitelské profese.

2.1.2. PROFESE UČITELKY MATEŘSKÉ ŠKOLY

Když se řekne paní učitelka v mateřské škole, většině lidí se vybaví konkrétní osoba. Ve svém životě se s ní setkal téměř každý, ať již z pozice žák – učitel nebo později rodič – učitel. Pohled na toto povolání, na profesi učitelky mateřské školy se různí. Bohužel pro mnoho lidí, je to stále ještě jen taková paní na hlídání. Paní, která má ráda malé děti, paní, která si s nimi hraje. To ovšem zdaleka neodpovídá skutečnosti, protože současná učitelka je především profesionál, vysokoškolsky vzdělaný odborník na výchovu a vzdělání. A to zcela opomím fakt, že v současné době klidně může být učitelem mateřské školy i muž.

Profese učitelka mateřské školy patří v naší republice k hojně zastoupené učitelské profesi. Podle statistických údajů z Národní zprávy o stavu předškolní výchovy, vzdělávání a péče o děti předškolního věku v České republice vydané Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy roku 2000 vyplývá, že ve školním roce 1998-99, tj. před deseti lety, bylo v České republice 6028 mateřských škol, kde pracovalo 24 484 učitelek. Oproti tomu ve stejném roce na 2740 základních školách pracovalo 61 271 učitelů. Jak je vidět mateřské školy představovaly nejpočetnější skupinu škol, ačkoliv hustota sítě mateřských škol klesla po roce 1989 téměř o pětinu. Je ovšem pravda, že od té doby byl počet mateřských škol zredukován a počty jsou již jiné. Přes to zůstává mateřská škola prvním společenským prostředím, do kterého dítě z rodiny vstupuje. A paní učitelka v mateřské škole je pro většinu předškolních dětí první autoritou, s níž se každý den setkávají mimo okruh své rodiny. A právě proto by měly tuto profesi vykonávat kvalitní profesionálky vědomi si své důležitosti na individualizaci osobnosti

každého dítěte, na jeho socializaci a zdravém emocionálním, intelektuálním a fyzickém rozvoji.

Řečeno slovy M. Bartuškové: „... Povahové a morální vlastnosti, inteligence, добрota srdce, způsob jednání s dětmi a láska k nim tvoří nezbytné předpoklady pro úspěšnou pedagogickou práci učitelky mateřské školy.“

2.2. PRESTIŽ UČITELSKÉ PROFESE, POSTAVENÍ UČITELE VE SPOLEČNOSTI

Existují nejrůznější důležitá zaměstnání a profese, přesto v každé společnosti jsou určitá povolání považována za důležitější či lépe za prestižnější. Společenské uznání je spojeno s vyššími nároky na kvalitu pracovní náplně a souvisí s vyšším finančním ohodnocením i s kulturnějším projevem a prostředím.

Lidé vzhlížejí k těm profesím, ve kterých se umí o něco víc, ve kterých je zapotřebí znát o něco víc. Znat a umět něco, co je pro většinu populace nedostupné. Tím ovšem vzniká této profesi nezastupitelnost a potřebnost. Lékaře potřebujeme, když onemocníme a sami si nemůžeme pomoci, právníka potřebujeme, když si opět sami nevíme rady, ale učitele? Ještě vysokoškolského, možná i středoškolského (vždyť středoškolské vzdělání končí maturitou či výučním listem a na pedagogích hodně záleží), snad i učitele 2. stupně (žáci přechází na další stupeň školské soustavy a potřebují být dobře připraveni na přijímací zkoušky). Ale učitele prvního stupně (vždyť ten učí děti jen číst a psát a to se nakonec naučí každý) či dokonce učitele v mateřské škole (vždyť tam si s dětmi jen hrají a hlídají je)? Většina veřejnosti je přesvědčena, že v případě nutnosti by tuto profesi mohla zastat sama a potřebné vědomosti, dovednosti a návyky by mohla také předat svým dětem sama. Je těžké reprezentovat profesi, o které si ostatní myslí, že by ji hravě zvládli také. Proto je důležité seznamovat veřejnost se změnami, které se ve školství objevují, prezentovat společnosti zájem učitele, školy, školního zařízení i celého našeho školství - vytvářet co nejlepší podmínky pro rozvoj každého jednotlivého dítěte. Zvyšování prestiže se odvíjí dvěma směry – zevnitř a

zvenku. Zevnitř musí jít snaha od samotných učitelů tím, že si více váží své práce, jsou hrdí na svou profesi. Zvenku pak podporou těch, kteří mohou podobu profese ovlivnit – od rodičů, od zřizovatelů, od státu samotného. Zvyšování prestiže se prostě odvíjí od celkové situace společnosti. Vznikne-li poptávka po sebevědomých občanech, které znají své kvality (a je celkem jedno zda, v dovednostech či ve vzdělání), potom budou učitelé ceněni jako ti potřební, bez jejichž pomoci by k tomu nedošlo.

Učitelská povolání se přesto drží na předních místech v žebříčcích srovnávacích či zjišťujících společenskou prestiž. Avšak platí to i pro učitele mateřských škol? Kdyby se soudilo podle výplatní pásky, tak by určitě zaujímalo zadní příčky tohoto žebříčku, kdyby se mělo soudit podle vzdělání, tak by bylo někde uprostřed. Vždyť sám stát nemá jasno, jestli v mateřských školách chce vysokoškolsky vzdělané pedagogy nebo si vystačí se středoškoláky. V souvislosti se zvýšenou náročností práce, vyšší odpovědností, každodenním kontaktem s dětmi i jejich zákonnými zástupci a rozšířením pravomocí pedagogických pracovníků, můžeme klidně bez skromnosti pomýšlet na přední příčky v tomto pomyslném žebříčku. Bohužel sám stát v současné době postavení učitelek mateřských škol ještě více podrývá. Nechává vzniknout nové profese – tzv. matek hlídaček, u kterých jediná podmínka a zároveň i kvalifikace bude mít dítě, být rodičem a doma sám o něj pečovat.

2.2.1. DŮVODY NIŽŠÍHO SPOLEČENSKÉHO HODNOCENÍ

Důvody nižšího společenského hodnocení mohou být různé. Ve velmi zjednodušené formě si představme alespoň tři důvody, které jsou z mého hlediska nejzávažnější.

1. Nedostatečné finanční ohodnocení

- vzrůstající disproporce v odměňování odborníků se srovnatelným vysokoškolským vzděláním. Jsou vidět velké rozdíly v platech např. právníků, lékařů, ekonomů, bankovních úředníků ... Avšak podle mínění veřejnosti mají učitelé přiměřené platy vůči své pracovní době, delší dovolené na zotavenou a dalšímu volnu během prázdnin (i když to u učitelek mateřských škol ne vždy platí). Navíc k výkonu své profese učitelé

mateřských škol a 1. stupně nepotřebují hluboké odborné znalosti. Dokonce by podle některých názorů vůbec nemuseli dosáhnout magisterského vzdělání. Střední odborné, příp. vysokoškolské bakalářské by bylo úplně dostačující.

J. Průcha cituje argumentaci V. Příhody, která je aktuální i v dnešní době: "Je paradoxem, že ti, kdo ošetřují chrup dětí, mají úplné univerzitní vzdělání, kdežto učitelé pečující o duši dětí se mají spokojit jen se vzděláním polovysokým...

Vysokoškolské vzdělání učitelstva jest základní otázkou státní existence a patří mezi otázky zbrojení, v tomto případě duchovního, na němž se nesmí šetřit..."

(PRŮCHA, J. *Učitel – současné poznatky o profesi*. Praha, Portál 2002, s. 15)

2. Feminizace

- je považována za okolnost snižující prestiž učitelské profese. Patriarchální pojetí společnosti má u nás i přes emancipaci a stále rostoucí snahy žen o expanzi do jiných oborů silnou tradici. Ženy dlouhodobě vykonávaly podřadné práce a od toho se také odvíjí pohled na čistě ženské profese, na profese kde převládají ženy. Což ovšem také souvisí i s problémem nedostatečného finančního ohodnocení.

3. Nízké sebehodnocení

- pedagogové jako takoví, jsou neustále sledovaná a zároveň kritizovaná profesní skupina. Přesto společnost hodnotí pedagogickou činnost poměrně vysoko. Obecně má učitelství vysokou prestiž, ačkoliv sami učitelé ztrácejí tzv. "stavovskou hrdost", což je vidět z výsledků P. Vacka, tak jak je cituje J. Průcha: „ Muž - učitel se ke své profesi přiznává poněkud ostýchavě až provinile a zpravidla bývá politován ve vztahu k finančnímu ohodnocení. Žena - učitelka mívá potřebu preventivně upozornit, že navzdory profesi je zcela normální“.

(PRŮCHA, J. *Učitel – současné poznatky o profesi*, Praha, Portál 2002, s. 30)

2.3. POVOLÁNÍ JAKO POSLÁNÍ

V pedagogickém slovníku je uvedeno učitelské povolání takto: „ ...Pro učitelské povolání je charakteristická: 1. Existence systematické pedagogické teorie, o kterou se

učitelská činnost opírá 2. Nutnost osvojení této teorie pro zvládnutí profese, jejíž formální podmínkou je vysokoškolské studium 3. Existence specifické společenské potřeby vychovávat a vzdělávat mladou generaci a z ní plynoucí profesní autorita učitelů 4. Existence profesních asociací učitelů, jejichž cílem je udržovat „stavovskou“ čest a rozvíjet pravidla profesního chování učitelů 5. Existence profesní etiky, tj. etiky vztahů učitelů k žákům, rodičům i celé společnosti.“

(PRŮCHA, J., WALTEROVÁ, E., MAREŠ, J.: *Pedagogický slovník*. Praha: Portál, 1998, s. 272)

V. Spilková zdůrazňuje učitelovu odbornost a způsobilost vykonávat toto povolání. Rozvíjet žákův potenciál, umožnit mu vlastní osobnostní rozvoj. Učitelské povolání pak definuje jako „...soubor činností, jejichž smyslem je celková kultivace žáka, jeho schopností, vlastností, zájmů, postojů, hodnotových orientací apod., zprostředkovávání poznání, usnadnění socializačního procesu, vrůstání do sítě sociálních vztahů, společenských hodnot a kulturních tradic, vybavování základními poznatky, dovednostmi a návyky“.

(SPILKOVÁ, V.: *Proměny primární školy a vzdělávání učitelů v historicko-srovnávací perspektivě*. Praha: PedF UK 1997)

Poslání vyjadřuje smysl samotné existence. Naplňování poslání je dlouhodobou záležitostí. Mnoho učitelů chápe své povolání jako poslání, jako službu společnosti tím, jak pečují, starají se a podílí se na utváření budoucí generace.

Podle Ch. Vorlíčka učitelé sami často zakládají svou práci na entuziasmu (tj. bezmezném nadšení) a etickém meliorismu (tj. optimistickém postoji k budoucnosti světa, na níž se učitelé svoji pedagogickou prací podílejí).

2.4. ROLE UČITELE

Co je to role?

Role je společenské očekávání.

A role učitele?

Ta byla nejprve dána společností, výchovou nové generace a odpovědností za tuto výchovu.

A ačkoliv se role učitele během doby utvářela, především v závislosti na společenském systému a jeho potřebách, je pravdou, že školství bylo, je, a nadále i zůstane zrcadlem celé společnosti.

Jinak lze také říct, že „učitel je nositelem společenských požadavků na výchovu a péči o žáka.“

(PARÍZEK, V. *Obecná pedagogika*. Praha: SPN, 1991, s. 61.)

V souvislosti se změnou ve školství, přeměnami, které probíhají uvnitř škol i tříd, se změnami ve vzdělávacím programu je pochopitelné, že se museli pozměnit i role, ve kterých učitel vystupuje a do kterých se dostává, protože jsou více složité.

Podle E. Walterové se učitel stává :

- manažerem práce třídy
- diagnostikem učebních stylů svých žáků
- konzultantem problémových situací týkajících se učení
- pečovatelem o sociální pohodu, zdraví a bezpečnost žáků
- vychovatelem a ochráncem morálních, kulturních a duchovních hodnot
- inovátorem hledající nové metody a přístupy ve výukových a výchovných situacích
- tvůrčím pracovníkem, který spolupracuje v týmu školy

Na základě jiné analýzy se učitel představuje v několika dalších rolích, v jejichž propojení se pak hledají zdroje efektivity učitelova působení:

- Učitel - odborník na svůj předmět (mistrovství ve své disciplíně, zvládnutí výběru a uspořádání učiva)
- Učitel - profesionál (odborník na problematiku rozvoje osobnosti své i žákovy, na procesy učení, rozvoj kurikula, kladení dlouhodobějších krátkodobých výchovných a vzdělávacích cílů, výběr, uplatnění a zhodnocování výukových metod a technik aj.)
- Učitel - prodávající (odborník na motivaci žáků, včetně toho jim "prodat" i to, co původně až tak příliš nechtěli, a být proto i zábavný atp.)
- Učitel - herec (zvládající hlasovou kontrolu, výklad, vyprávění, čtení na efekt,

neverbální komunikaci, umění improvizace aj.)

- Učitel - odborník na výběr materiálních pomůcek pro výuku, jejich tvorbu, hodnocení a modifikaci průmyslově vyráběných materiálů pro potřeby výuky

- Učitel - odborník na psané materiály pro výuku (plán výuky jako určitý druh scénáře, příprava testů atp.)

- Učitel - manager (zvládnutí procesu vedení, řízení, kontroly, koordinace aktivit aj.).

Oproti tomu S. Navrátil vymezuje učitele ve výchovně vzdělávacím procesu především ve vztahu k žákům. „Od učitele jako profesionála se především očekává plnění následujících funkcí:

a) poradce, na něhož se budou žáci obracet v případě potřeby o radu, s nímž budou diskutovat,

b) konzultanta postupů své práce v průběhu učení jako samostatného objevování a postupné konstrukce nových poznatků,

c) facilitátora, který usnadňuje žákům překonávání bariér v průběhu samostatného učení

d) staršího partnera, který projevuje k žákům důvěru, orientuje se na jejich možnosti, snaží se jim porozumět, podporuje vzájemnou výměnu názorů, respektuje určitou míru autonomie žáků

e) diagnostika počátečního stavu reálních učebních možností žáka, komplexního rozvoje žáka

f) prognostika zóny nejbližšího rozvoje žáka, perspektiv jeho rozvoje

g) organizátora výchovy a vzdělávání, který vytváří svými rozhodnutími podmínky pro:
- diferencovaný přístup k žákům, - spontánní aktivitu žáků, - pozitivní prožívání průběhu a výsledků vlastní činnosti

(NAVRÁTIL, S. Přístup k transformaci vzdělávání učitelů. In *Učitel – jeho příprava a požadavky školské praxe*. Sborník referátů z 2. Konference České asociace pedagogického výzkumu. Ústí nad Labem: Česká asociace pedagogického výzkumu, 1994, s. 9-10.)

2.5. SHRNU TÍ

Učitel ská profese byla odedávna ovlivňována. Politickou a hospodářskou situací v zemi, převládajícími filozofickými a politickými směry i pokrokem vůbec. Školy a školská zařízení vznikala z potřeb společnosti a zrovna tak se v tomto směru vyvíjela profese učitele a osobnost žáka. Nové změny se začaly prosazovat ve 20. století - v období první republiky a pak znovu až po roce 1989.

Ačkoliv prestiž učitel ské profese je podle výzkumů hodnocena poměrně vysoko, sami učitelé to tak nevidí a vlastní povolání jim připadá podhodnocené (což ve skutečnosti opravdu je) a školství a situaci ve školství sami ostře kritizují.

Učitelství není jen zaměstnání, do kterého se každodenně dochází, je to i povolání v pravém slova smyslu a pro mnohé učitele vlastně i poslání. Náplň této práce je velmi rozmanitá, různorodá a proměnlivá. Učitel v ní je nucen vykonávat značný počet různých úkonů. To vše klade velké nároky na jeho vědomosti a dovednosti, na jeho schopnosti i další především charakterové vlastnosti.

Každá práce, aby ji člověk vykonával dobře, ho musí především uspokojovat. Pokud mu přináší pocity vnitřního klidu, zakotvenosti a sebeuspokojení, pak je základem toho, aby ji mohl vykonávat s láskou. A to je podstatné u učitel ské profese.

A přestože většina rolí učitele je stejná pro učitele všech stupňů škol, lze u každé kategorie najít specifické rozdíly.

Co se týče učitele mateřské školy, jedná se především o prohloubenou roli socializační, protože pro většinu dětí je mateřská škola vůbec první seznámení se vzdělávacím systémem, první seznámení s jinou autoritou než autoritou v rodině, seznámení s vrstevníky. S tím souvisí i vytváření dosud nových sociálních rolí a seznámení se sociálními dovednostmi vůbec.

3. kapitola

POŽADAVKY NA UČITELE VČETNĚ JEHO PROFESNÍ PŘÍPRAVY

Mezi požadavky, které jsou kladeny na každého jednotlivého učitele, patří znalosti, dovednosti, postoje, hodnoty i osobnostní charakteristiky.

Na učitele jsou navíc kladeny stále vyšší nároky, je požadována stále vyšší osobnostní a profesní kvalita. V dokumentu Bílá kniha o vzdělávání v ČR se objevuje požadavek „nově koncipovat vysokoškolskou přípravu učitelů i jejich další vzdělávání, systematicky podporovat jejich práci, zvyšovat jejich motivaci pro angažování se v osobním rozvoji i v rozvoji školy a učinit učitelkou práci přitažlivou.“

(*Národní program rozvoje vzdělávání v České republice – Bílá kniha*. Praha: MŠMT ČR, 2001, s. 43)

Od učitelky mateřské školy se nyní očekává, že bude nejen vyučovat a vychovávat, ale zároveň bude i dobrým manažerem, inovátorem, konzultantem i mnohým dalším, což souvisí se současnou mateřskou školou. Změna funkce předškolního zařízení, proměna školy jako takové (tzn. podmínek výchovy a vzdělávání) vede ruku v ruce i ke změně identity jejich pracovníků. Tato změna by měla vyjít z učitelů samotných a z jejich přípravy.

Příprava učitelek se dlouhou dobu nijak výrazně neměnila. V současné době se ale priorita vzdělávacích reforem přesouvá do oblasti přípravného vzdělávání a k profesnímu rozvoji. Tomu také odpovídají i nové studijní programy, které jsou poskytovány na téměř všech českých univerzitách.

V.Švec hovoří jak o způsobilosti učitele efektivně vyučovat a vychovávat, tak i reflektovat a zdokonalovat svoji pedagogickou činnost. Patří k nim vrozené způsobilosti a způsobilosti získané učením a praktickou činností .

(ŠVEC, V. *Pedagogická příprava budoucích učitelů: problémy a inspirace*. Brno, Paido, 1999, s. 31.)

To, jak popsala M. Kurelová, že učitel by se měl „...stále vzdělávat, zdokonalovat ve svém oboru i v umění, jak působit na žáky, ... neustále zdokonalovat v metodách, v tom, jak učit, jak porozumět dětem a mládeži, a v neposlední řadě také v tom, jak porozumět sobě samému a jak zdokonalovat svou vlastní osobnost. Učitelova osobnost je tím nejvlastnějším prostředkem jeho působení.“, je již v dnešní době téměř pro všechny učitele samozřejmostí.

(KURELOVÁ, M. *Učitelská profese v teorii a praxi*. Ostrava, Pedagogická fakulta Ostrava 1998, s. 9)

Již od druhé poloviny minulého století se v západní Evropě řeší otázka ideálního učitele. J. Koř'a i u nás sestavil čtrnáct požadavků na učitele ideála.

Požadavek 1. - mít rád děti a být schopný s nimi relevantně komunikovat

Požadavek 2. - být dobře informován ve svém oboru

Požadavek 3. - být flexibilní, schopný pružně reagovat na měnící se podmínky a situace

Požadavek 4. - být optimista

Požadavek 5. - být modelem rolového chování (vzor)

Požadavek 6. - být schopen uvádět teoretické poznání do praxe

Požadavek 7. - být důsledný

Požadavek 8. - být jasný a stručný

Požadavek 9. - být otevřený vůči druhým a světu

Požadavek 10. - být trpělivý

Požadavek 11. - být vtipný

Požadavek 12. - být dostatečně sebejistý

Požadavek 13. - projít pestrou přípravou na profesní přípravu

Požadavek 14. - být vhodně upraven a dodržovat zásady osobní hygieny

Z těchto požadavků pak vychází ideální obraz učitele, který se soustředí do tří oblastí, a to do oblasti identitní (poslání, radost z práce s dětmi, respekt k nim, uspokojení ze smysluplné práce, zodpovědnost, náročnost), do oblasti činnostní

(komunikativní, organizační, diagnostické, psychodidaktické kompetence, dovednost reflexe a distance od vlastní práce a do oblasti požadovaných vlastností osobnosti (být důsledný, laskavý, tolerantní, chápavý, spravedlivý, trpělivý, tvořivý, mít fantazii a smysl pro humor).

O všech předložených kritériích, požadavcích a modelech se vedou diskuze a snášejí se na ně i hlasy kritiky. Ideál bývá většinou zamítnut pro nereálnost. Vždyť učitelé jsou taky jen lidé a být stále ideálním všech oblastech, každý den za všech okolností, to opravdu i při sebelepší vůli nelze. Ale z ideálu vychází kompetence. A přiblížit se k naplnění těchto kompetencí, již v možnostech člověka, respektive učitele je.

3.1. KOMPETENCE

Kompetence můžeme chápat jako komplex navzájem se ovlivňujících dovedností a dispozic, které se neustále proměňují v samotném pracovním procesu. Utvářejí se v průběhu profesní dráhy a to jak zkušeností, tak vzděláním.

V anglické psychologické terminologii vyjadřuje pojem kompetence (competence)-schopnost, způsobilost či kvalifikaci.

(HARTL, P., HARTLOVÁ, H. : *Psychologický slovník*, Praha Portál 2000, s. 263)

Znamená to, že profesní kompetence je chápána jako komplexní schopnost či způsob k úspěšnému vykonávání té které profese. Jedná se o souhrn znalostí, dovedností, postojů, hodnot a osobnostních charakteristik – stavu, kterého má být nebo je dosaženo.

Nesmíme však zapomínat na dynamické pojetí kompetencí, které se neustále vyvíjejí, pohybuje a prohlubuje, a přibližuje k ideálním požadavkům na konkrétní profesi.

3.1.1. PROFESNÍ KOMPETENCE UČITELE A JEJICH KLASIFIKACE

Podle Pedagogického slovníku jsou kompetence učitele:

„Soubor profesních dovedností a dispozic, kterými by měl být vybaven učitel, aby

mohl efektivně vykonávat své povolání.“

(PRŮCHA, J., WALTEROVÁ, E., MAREŠ, J. *Pedagogický slovník*. Praha: Portál, 1998, s. 110)

Přestože pojem profesní kompetence učitele není neznámý, jeho výklad je mezi odborníky rozdílný, a to především ve vyjmenování konkrétních klíčových kompetencí učitele.

V.Švec připomíná, že kompetence je širší pojem než dovednost.

Učitel vybavený určitými kompetencemi, které jsou potřebné pro úspěšné vykonávání své profese, by měl být schopen dosahovat jednotlivých cílů výchovy a vzdělávání dané vzdělávacím programem školy, na které působí.

V. Spilková zas hovoří o tom, že kompetence pedagoga „je vnímána jako struktura dílčích kompetencí, soubor provázaných činností a vhodných způsobů chování“.

(SPILKOVÁ, V. *Proměny primární školy a vzdělávání učitelů v historicko srovnávací perspektivě*. Praha PedF UK, 1997, s. 60)

A ačkoliv stejnými kompetencemi, o kterých hovoříme nyní, museli být vybaveni i učitelé v dřívějších dobách, (a to mnohem dříve než se pojem kompetence začal běžně používat), je jasný určitý posun. Vývoj vzhledem k době, k měnícím se podmínkám a to jak po technické a materiální stránce, tak i k měnící se společenské či politické situaci v zemi. Z toho je jasné, že i kompetence se vyvíjí a na některé oblasti jsou kladeny vyšší nároky než v minulosti.

Pokusů o popsání a vymezení klíčových profesních kompetencí učitele je mnoho. Najít můžeme celou řadu nejrůznějších pojetí.

Například V. Švec rozděluje ve svém modelu kompetence do tří skupin:

- „1. kompetence k vyučování a výchově, tj. zejména
- Psychopedagogická kompetence, zaměřená na projektování postupů podněcujících učení žáků a na realizaci těchto projektů (tj. vyučování) a na výchovné působení
- Komunikativní kompetence, umožňující účinnou komunikaci se žáky v různých

pedagogických situacích

- Diagnostická kompetence, spočívající v tom, že učitel dovede diagnostikovat nejen vědomosti a dovednosti žáků, ale také jejich pojetí učiva, styly učení a další žakovy potenciality, vztahy mezi žáky i klima školní třídy

2. Osobnostní kompetence, podmiňující úspěšné pedagogické působení (zahrnuje kromě jiného zejména odpovědnost učitele za svá pedagogická rozhodnutí i za důsledky jejich praktické realizace v pedagogické komunikaci, dále jeho tvořivost, flexibilitu, empatii, autenticitu, dovednost akceptovat sebe i druhé, např. žáky, rodiče, kolegy)

3. Rozvíjející kompetence

- Adaptivní kompetence, umožňující učiteli orientovat se ve společenských změnách i orientovat v nich svoje žáky

- Informační kompetence, spočívající ve zvládnutí moderních informačních technologií (včetně práce s informacemi) a jejich využití v práci učitele

- Výzkumná kompetence, umožňující učiteli řešit s využitím vědeckých metod pedagogické problémy a zkoumat svoji pedagogickou činnost

- Seberefektivní kompetence, umožňující učiteli zamýšlet se nad svou pedagogickou činností a projektovat změny v této činnosti

- Autoregulační kompetence, spočívající v autoregulaci učitelovy pedagogické činnosti, ve zdokonalování jeho vyučovacího stylu a pedagogických dovedností.“

(ŠVEC, V. *Pedagogická příprava budoucích učitelů. problémy a inspirace.*

Brno: Paido, 1999, s. 22-23)

Oproti tomu V. Spilková rozděluje ve svém modelu pedagogické schopnosti do sedmi klíčových kompetencí, které považuje nezbytné pro efektivní výkon učitelského povolání. Sama však udává, že tuto klasifikaci je zapotřebí chápat jen jako teoretický model, protože v praktické činnosti pedagoga se tyto kompetence vzájemně prolínají.

1. kompetence pedagogická a psychodidaktická (vytvářet příznivé podmínky pro učení

- motivovat k poznání, aktivovat myšlení, vytvářet příznivé sociální, emocionální a pracovní klima, řídit procesy žakovy učení – individualizovat je z hlediska času, tempa,

hloubky, míry pomoci, interpretovat učivo, základy jednotlivých oborů vzhledem k věkovým zvláštnostem žáků apod.)

2. koncepce odborně předmětová (vědecké základy daných vyučovacích předmětů)
3. koncepce komunikativní (nejen ve vztahu k dětem, ale i ke světu dospělých – rodičům, kolegům, nadřízeným a jiným sociálním partnerům školy)
4. kompetence organizační a řídicí (plánovat a projektovat svou činnost, navozovat a udržovat určitý řád a systém,...)
5. kompetence diagnostická a intervenční (jak žák myslí, cítí, jedná a proč, jaké to má příčiny, jak mu lze pomoci,...)
6. kompetence poradenská a konzultativní (zejména ve vztahu k rodičům)
7. kompetence reflexe vlastní činnosti (já a moje činnost jako předmět analýzy, ze zjištěného umět vyvodit důsledky, např. modifikovat své chování, přístupy a metody)

Přes tyto rozdíly je patrné, že všem jde o jediné. Kompetencemi popsat a formulovat soubor znalostí, dovedností, činností, vlastností, postojů a chování a dalších osobnostních charakteristik, kterými by měl učitel disponovat. Objevuje se i nový názor, aby kompetence vycházely z toho, za co je učitel ve výchovně vzdělávacím procesu odpovědný.

Jak je vidět z předešlých vybraných modelů, učitel by měl dosáhnout vzhledem k naplnění všech kompetencí dosti širokého záběru. Je však pouze na něm, v jakém časovém rozmezí se mu toto naplnění podaří. Svůj vliv kromě vlastní sebereflexe má i prostředí, ve kterém profesně působí, včetně podmínek současného vzdělávání.

Kolektiv řešitelů kolem J. Vašutové formuloval sedm oblastí kompetencí, které charakterizují každou kategorii učitele (tj. učitele mateřské školy, učitele primární školy, učitele všeobecně vzdělávacích předmětů 2. stupně základní školy a střední školy, učitele odborných předmětů, mistra odborné výchovy, vychovatele školní

družiny a školního klubu) a které jsou klíčové pro všechny tyto profese. Zapotřebí je ovšem zohlednit právě věkové zvláštnosti dětí a žáků, cíle vzdělávání a výchovy a vyučování vzhledem ke stupni a druhu školy, příp. vzdělávací program. Jednotlivé kategorie se od sebe odlišují také v důležitosti a v rozsahu jednotlivých kompetencí.

Kompetence 1. předmětová nebo oborově předmětová

Kompetence 2.- didaktická a psychodidaktická

Kompetence 3. pedagogická nebo obecně pedagogická

Kompetence 4. diagnostická a intervenční

Kompetence 5. sociální, psychosociální a komunikativní

Kompetence 6. manažerská a normativní

Kompetence 7. profesně a osobnostně kultivující

Dále přidělují jednotlivé kompetence ke konkrétním vzdělávacím cílům a funkcím školy.

Těžiště spočívá ve čtyřech základních funkcích. Tyto funkce se promítají do profesních rolí, které spočívají na konkrétních činnostech vyžadující určitou způsobilost (kompetenci). Z toho vyplývá, že od funkcí školy lze odvodit klasifikační požadavky.

Funkce kvalifikační = orientace na výkon a znalosti žáků

Funkce socializační = vytváření hodnotové orientace, postojů, způsobů chování apod.

Funkce integrační = příprava žáků pro osobní i veřejný život

Funkce personalizační = podpora individuality každého žáka

Při tvorbě modelu profesních kompetencí ještě vychází ze závěrů zprávy Mezinárodní komise UNESCO „Vzdělávání pro 21. století“ z tzv. Delorsova konceptu „čtyř pilířů“ vzdělávání. 1. Učit se poznávat 2. Učit se jednat 3. Učit se žít společně s ostatními 4. Učit se být.

Ke každému pilíři – cíli vzdělávání je pak přiřazena jedna funkce školy. Tyto funkce stanovují kvalitu funkcí současné a budoucí školy.

Kompetence učitelů

Kompetence žáků

Cíle vzdělávání	Funkce školy
1. Učit se poznávat -osvojit si nástroje pochopení světa a rozvíjet dovednosti potřebné k učení	Kvalifikační
2. Učit se žít společně s ostatními -umět spolupracovat...	Socializační
3. Učit se jednat -naučit se tvořivě zasahovat do svého prostředí	Integrační
4. Učit se být -porozumět sám sobě a svému utváření v souladu s morálními hodnotami	Personalizační

Autorka dále přiděluje jednotlivé kompetence ke konkrétním vzdělávacím cílům a funkcím školy. Zároveň podotýká, že jednotlivé kompetence se mohou navzájem ovlivňovat a mohou se podílet na naplňování i více vzdělávacích cílů najednou. Učitel dané vzdělávací cíle poté realizuje prostřednictvím těchto kompetencí:

1. cíl Učit se poznávat

Kompetence předmětová

Kompetence didaktická a psychodidaktická

Kompetence pedagogická

Kompetence infromatická a informační

Kompetence manažerská

Kompetence diagnostická a hodnotící

2. cíl Učit se žít společně s ostatními

Kompetence sociální

Kompetence prosociální

Kompetence komunikativní

Kompetence intervenční

3. cíl Učit se jednat

Kompetence všeobecného rozhledu- osobnostně kultivující

Kompetence multikulturní

Kompetence environmentální

Kompetence proevropské

4. cíl Učit se být

Kompetence diagnostická

Kompetence hodnotící

Kompetence zdravého životního stylu

Kompetence poradensko-konzultační

Společná kompetence osobnostní se týká psychické odolnosti, fyzické zdatnosti, empatie, osobních postojů, dovedností a vlastností.

Proč jsou vlastně realizovány různé modely kvalifikace či struktury kompetencí? Je to především z důvodu potřeby vytvořit takovýto určitý systém v profesní přípravě budoucích učitelů, podle kterého by se mohli studenti na svou profesi mnohem efektivně připravovat.

3.1.2. KOMPETENCE UČITELKY MATEŘSKÉ ŠKOLY

Učitel mateřské školy musí být mnohostranně vybaven. Co se týká znalostí a dovedností, musí zvládnout didaktiku téměř všech předmětů (z oblasti jazykovědné, literární, přírodovědné i vlastivědné, matematické, tělovýchovné, hudební i výtvarné apod.) Proto nejspíš největší rozdíl bude v pojetí v předmětové a oborově předmětové kompetenci a didaktické a psychodidaktické. Velký rozdíl jistě bude v naplňování

kompetence diagnostické a intervenční. Na žádném jiném stupni školy již není takový každodenní styk s dítětem i s jeho rodinou, respektive zákonnými zástupci, jako právě v mateřské škole. Učitel tak může využít získané informace ke zmapování stavu nejen o dítěti (zdraví, funkce smyslových orgánů, motorika, jazykový projev, sociální chování, osvojování návyků a dovedností apod.), ale i k získání poznatků o rodinném prostředí, o způsobu výchovy apod. Zároveň také musí umět jednat s rodiči ze všech sociálních vrstev a přiměřeně k jejich vzdělanostní úrovni.

3.2. PROFESNÍ STANDARD

Sedm skupin kompetencí, které vytvořil autorský tým s garantem Vašutovou, se staly základem pro tvorbu modelu profesního standardu.

Co je to vlastně standard?

Standard je norma. Standard je popis stavu, žádoucích kompetencí a činností. Standard je nástroj pro dosahování, udržování a zvyšování kvality, který umožňuje rozpoznání kvality a tedy tím i její ocenění.

Profesním standardem učitele jasně definujeme roli, funkci a činnost učitele vzhledem k potřebám společnosti a transformaci vzdělávám. Profesní standard slouží jako nástroj podpory. Je založený na profesních kompetencích učitelů, které jsou odvozeny od cílů a funkce školy a jsou nezbytné pro kvalifikovaný výkon učitelů. Není tudíž pouze výčtem činností, které by měl učitel vykonávat, ale především výčtem způsobilostí. Standard v podstatě stanovuje, co by měl učitel umět ke kvalifikovanému vykonávání své profese. Avšak smysl bude mít jen tehdy, pokud bude propojen i s hodnocením a sebehodnocením učitelů a následně bude zahrnut do systému profesionalizace učitelů.

V současné době probíhá na stránkách MŠMT druhé kolo diskuze a připomínek k připravovanému Standardu kvality profese učitele.

E. Walterová uvádí, že profesní standard je koncepčním východiskem a osou uceleného modelu vzdělávání a profesního rozvoje učitelů, jakožto i kritériem kvalifikace a spolu s aktuálním výkonem učitele kritériem kvality jeho práce.

J. Vašutová jako hlavní řešitel spolu s kolektivem (Sborník 2001s. 23-27) se přiklání k pojmu, který „vyjadřuje způsobilosti jako komplex znalostí, dovedností, postojů a zkušeností, které jsou cílovými kategoriemi profese učitele v měnící se škole, tedy jsou rozvoje schopné, variabilní a flexibilní. Učitel je získává a rozvíjí v průběhu celé své profesní dráhy včetně etapy přípravného vzdělávání.“

Zároveň ale podotýká: „Aby se profesní standard mohl stát normou, musí mít obecnou platnost a širší platnost pro všechny kategorie v daném vzdělávacím systému a spíše celostní charakter než detailní vymezení a zároveň musí být prokazatelný jak z hlediska vzdělavatelů učitelů tak zaměstnavatelů.“

3.3. SHRNU TÍ

Hlavním účelem standardu je formulování kvalifikačních požadavků pro vstup do profese na bázi nezbytných kompetencí. Tím je kodifikován popis charakteru profese, což má také význam pro tvorbu dokumentů vzdělávací politiky i legislativy.

V přípravném období by se měl stát základem vzdělávacích programů, které by garantovaly prokazatelnost způsobilostí. Výsledkem tohoto modelu by pak byl kompetentní, profesionální a kvalitní učitel.

Kompetence profesního standardu se formují v procesu profesionalizace (období vlastní profesní působení), která se skládá ze dvou období: přípravného vzdělávání a z dalšího vzdělávání. Navíc je ovlivněno zkušenostmi získanými samostatnou praxí.

4. kapitola

PŘÍPRAVNÉ OBDOBÍ UČITELSKÉ PROFESE

Vzdělávání učitelů by rozhodně mělo být jednou z důležitých společenských priorit. V současné době již předškolní i základní vzdělávání prošlo transformací. U středního a vysokého ještě není dokončena. A jelikož tuto transformaci realizovali především učitelé, mělo by tudíž projít změnami i jejich vlastní vzdělávání.

Základem přípravného vzdělávání, jak již bylo řečeno, jsou profesní kompetence. Těmi charakterizujeme požadovaný stav na konci studia. Kompetence musíme brát spíše jako směr, než jako normu, protože k jejich naplňování nedochází jen v přípravném období, ale po celou dobu profesního působení. Ovšem při posuzování toho kterého studijního programu musíme také brát v úvahu i další faktory, na kterých rovněž záleží. V první řadě se jedná o samotné studenty, jejich motivaci a chuti vzdělávat se, jakožto i o jejich dispozicích pro studium. Následuje kompetentnost vyučujících, přes časovou dotaci, propojenost teorie a praxe apod. V neposlední řadě záleží na úrovni managementu každé fakulty a katedry a finanční situaci.

Nová doba s sebou přinesla nové trendy ve vzdělávání, přesto se ale názor na důležitost vzdělání nezměnil. Spíše naopak, jestliže dříve se pro většinu populace stala metou maturita, v současnosti se jí stalo bakalářské studium.

V. Spilková popsala ve své práci Proměny primární školy a vzdělávání učitelů v historicko-srovnávací perspektivě obecné principy transformace přípravy budoucích učitelů. Ačkoliv připomínky jsou určeny k přípravě učitelů primární školy, lze je myslím zobecnit pro přípravu všech učitelů.

Obecná východiska změn.

1. Jádrem kvalifikace budoucího učitele je psychodidaktická kompetence. Učitel je odborník na práci s vzdělávacím obsahem, na diagnostiku individuálních a věkových potřeb dětí, na komunikaci, apod.

2. Těžiště studia je v pedagogicko-psychologických disciplínách, oborových

didaktikách a praktické přípravě. Předmětová příprava je na sekundární úrovni.

3. Pro celkovou kulturnost a vzdělanost je do struktury přípravy zahrnuta také filozofie, historie, etika, antropologie apod.

4. Studium má činnostní, dovednostní charakter. Cílem studia je utvářet pedagogické kompetence, jako rozvíjení dovedností řešit konkrétní výchovně vzdělávací situace (v teoretické i praktické rovině)

5. Po celou dobu studia je zařazován průběžný praktický výcvik. Systém praktické přípravy je koncipován jako gradující systém činností, které by měl student zvládnout na cestě k získání učitelské způsobilosti.

6. Vzdělávání učitelů je koncipováno jako variabilní systém, umožňující individuální trajektorie studia s možností vlastního rozhodování. Disciplíny jsou členěny na povinné, povinně volitelné a volitelné s postupným přesunem těžiště na předměty povinně volitelné a volitelné.

7. Nezbytným prvkem při studiu je práce v malé skupině (6 – 10 studentů). Cílem je zintenzivnit komunikaci mezi učitelem a studenty, dát studentům možnost diskutovat, naslouchat, přijmout názory druhého s možností aplikovat tyto zkušenosti ve vlastní pedagogické praxi.

E. Kurelová uvádí, že „významným článkem učitelovy profesionality je samozřejmě organizovaná příprava.“ „Učitel by měl být především odborníkem v procesech výchovy a vzdělávání, být schopen fundovaně a citlivě napomáhat rozvoji žáka. Psychologická, sociologická a pedagogická teorie by měla být přednostně orientována na vyučovací proces.“

(KURELOVÁ, M. *Učitelská profese v teorii a praxi*. Ostrava, Pedagogická fakulta v Ostavě 1998, s. 14,19)

Na všech fakultách v současnosti existují inovační snahy, někde s menším jinde s větším úspěchem. Otázkou zůstává, jak se tyto snahy odrazí v přímé samostatné praxi absolventů těchto programů, do jaké míry budou pro jejich práci skutečným přínosem.

Avšak ani kvalitní příprava a smysluplně zpracované studijní plány nejsou spásnosné. Záleží především na studentovi, jak se chopí příležitosti a kolik si sám odnese.

4.1. PŘÍPRAVNÉ OBDOBÍ UČITELŮ MATEŘSKÉ ŠKOLY

„Posunutí negraduální přípravy předškolních pedagogů do terciární úrovně tak umožní učitelkám mateřských škol získat hlubší dovednosti a specifické odborné znalosti ze širokého okruhu oborů,..“

(KROPÁČKOVÁ, J.: Zamyšlení nad diagnostickými kompetencemi, In *Učitelé jako profesní skupina, jejich vzdělávání a podpůrný systém* Sborník, Praha PedF UK 2001 s.85)

Budoucí učitel mateřské školy má v současnosti několik možností jak se připravovat na své povolání. Studium na střední škole pedagogické, na vyšší odborné škole, na vysoké škole v bakalářském či následně v magisterském studiu.

Náš stát ale bohužel nemá jasnou představu, jaké vzdělání by bylo pro učitele mateřské školy nejvhodnější a nejpotřebnější. Stále panuje názor, že středoškolské vzdělání je dostačující. Přitom požadavek po vysokoškolském vzdělání zazněl v minulosti již několikrát. Tak jak ho formulovala M. Bartušková na Manifestačním sjezdu Československého učitelstva v Praze roku 1945 je jasný, stručný, výstižný a především stále aktuální.

„Učitelka může s úspěchem ovlivňovat a cíleně působit na vývoj dítěte jen tehdy, zná-li vývojové zákonitosti a individuální potřeby a zájmy dítěte. Při této činnosti nemůže spoléhat na cit a intuici, ani se řídit tradicí, ale musí mít takové vzdělání, které ji umožní být jak dobrým psychologem, který dítěti porozumí, tak i dobrým pedagogem, který zvolí správný přístup a metodu.

Učitelka potřebuje vzdělání v oboru pedagogiky, psychologie, fyziologie, sociologie a ve všech oborech, který ji umožní široký rozhled v oblasti politiky, kultury a umění.

Odbornou přípravu na této úrovni ji může poskytnout jedině vysokoškolské vzdělání. Nutnost, aby se věnovala péče dítěti ve věkovém období vývojově nejdůležitějším.“

4.2. SHRNUTÍ

Česká republika spolu se Slovenskem, Rakouskem a Maltou jsou jediné ze států Evropské unie, kde se po učitelích mateřských škol vysokoškolské vzdělání nevyžaduje. Pouze doporučuje. Pokud však učitel má vysokoškolské vzdělání nikde a v ničem to není zvýhodněno. Mzda by mu sice mohla náležet vyšší k vzhledem ke vzdělání, ale zaměstnavatel, respektive stát s Ministerstvem školství ho přesto zařadí přesně podle tabulek mezi středoškoláky. I pracovní úvazek zůstává stejný tj. 31 hodin přímé výchovné práce s dětmi oproti vysokoškolsky vzdělaným učitelům prvního stupně, kde počet vyučovacích hodin je 22. Podle sdělení pracovnice z odboru vnějších vztahů MŠMT se o změnách se diskutuje, ale zatím bohužel bez konkrétních výsledků.

Praktická část

Jak jsem v úvodu naznačila, hlavní motivací k vypracování praktické části byl náhodně vyslechnutý rozhovor několika mladých lidí – budoucích uchazečů o vysokoškolské studium. Našli se mezi nimi tací, kteří si přihlášku na konkrétní fakultu vysoké školy podávali s jistou dávkou vypočítavosti. Podle všeho vycházeli z běžně dostupných informací o přijímacím řízení a na základě těchto poznatků pak došli k závěru, že budou mít větší pravděpodobnost být přijati na tu kterou vysokou školu. Zajímalo mne, zda byl tento jejich předpoklad oprávněný.

Mým cílem bylo porovnat přípravné období učitelů mateřských škol. Proto jsem si vybrala studijní program B7507 Specializace v pedagogice, obor Učitelství pro mateřské školy, který je mi svým zaměřením blízký. Jedná se o jednooborové tříleté studium, poskytované na pedagogických fakultách v České republice, ukončené bakalářskou zkouškou. Ačkoliv některé fakulty toto studium poskytují i v kombinované formě studia, já jsem se zaměřila pouze na prezenční studium. U tohoto studia mám určitou představu, k jakému cíli by mělo směřovat. Kterým předmětům by se mělo vyučovat a co dalšího by studium tohoto oboru mělo obsahovat, aby docházelo k optimálnímu naplňování všech kompetencí, které jsou potřebné pro vytvoření profesního standardu učitelky mateřské školy.

Začala jsem tedy s porovnáváním přijímacího řízení a poté i přípravného období učitelů mateřských škol na fakultách, kde je tento obor Učitelství pro mateřské školy otevírán. Nejprve jsem zjistila, jak jednotlivé fakulty fungují. Pak jsem si sehnala jejich studijní plány ze školního roku 2007-2008. Pro případné nejasnosti a chybějící informace jsem kontaktovala příslušné referentky studijních oddělení. Některé informace jsem získala přímo od studentů, které jsem náhodně oslovila při mé osobní návštěvě jejich fakulty.

Zpočátku jsem si myslela, že když se jedná o stejný obor a má připravit absolventa na stejnou profesi, pak by se vlastně studium od sebe nemělo na jednotlivých fakultách a univerzitách nijak významně lišit. Avšak po vyslechnutí onoho rozhovoru jsem začala předpokládat, že se najdou určité rozdíly a že úroveň naplňování kompetencí

profesního standardu bude různá. Jako normu pro srovnávání jsem zvolila již sestavený model Profesionálních kompetencí učitelky mateřské školy.

Rozborem dokumentů příslušných studijních plánů jsem došla k těmto výsledkům:

Všechny studijní plány mají různý charakter, různý studijní plán. Přestože jsou všechny studijní plány akreditované a přesně procentuálně dané podle požadavků MŠMT.

Všechny studijní plány mají různý charakter, různý studijní plán. Přestože jsou všechny studijní plány akreditované a přesně procentuálně dané podle požadavků MŠMT.

5.1. STRUKTURA A VYTVÁŘENÍ JEDNOTLIVÝCH PEDAGOGICKÝCH FAKULT A UNIVERZIT

Všechny studijní plány mají různý charakter, různý studijní plán. Přestože jsou všechny studijní plány akreditované a přesně procentuálně dané podle požadavků MŠMT.

- Pedagogická fakulta v Brně

- Masarykova univerzita v Brně

- Pedagogická fakulta v Olomouci

- Terciální pedagogická fakulta v Olomouci

- Pedagogická fakulta v Praze

- Pedagogická fakulta v Praze

- Pedagogická fakulta v Praze

5. kapitola

PEDAGOGICKÉ FAKULTY

I když se stále není jednotný názor na to, zda je pro učitele mateřské školy dostačující středoškolské vzdělání či nikoli, pedagogické fakulty se snaží vytvořit nový systém studijních programů, aby svými absolventy pokryly všechny typy škol, tedy i mateřskou. Během posledních let postupně na pedagogických fakultách vzniká nový či spíše staronový studijní obor Učitelství pro mateřské školy. Jedná se o šestisemestrové studium zakončené bakalářskou zkouškou.

Vzdělávací programy na různých fakultách mají různý charakter, různý studijní plán. Principiálně jsou však shodné, což vychází z akreditace a přesně procentuelně daného poměru jednotlivých vzdělávacích bloků.

5.1. STRUČNÉ PŘEDSTAVENÍ JEDNOTLIVÝCH PEDAGOGICKÝCH FAKULT A UNIVERZIT

V České republice máme celkem 9 pedagogických fakult, které jsou součástí těchto univerzit (řazeno abecedně):

- Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
- Masarykova univerzita v Brně
- Ostravská univerzita v Ostravě
- Technická univerzita v Liberci
- Univerzita Hradec Králové
- Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem
- Univerzita Karlova v Praze
- Univerzita Palackého v Olomouci

- Západočeská univerzita v Plzni

Získané a porovnávané údaje jsou ze školního roku 2007-2008.

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

(Universitas Bohemiae Meridionalis Budovicensis)

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích je veřejná vysoká škola univerzitního typu. Byla zřízena Českou národní radou dne 9. července 1991 zákonem č. 314/1991 Sb., který nabyl účinnosti dne 28. září 1991.

Pedagogická fakulta

Pedagogická fakulta byla od roku 1948 pobočkou Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy, později se stala samostatnou fakultou.

V současné době se pedagogická fakulta zaměřuje se na vysokoškolské vzdělání a přípravu budoucích učitelů prvního a druhého stupně základní školy. V rámci studia také mohou studenti strávit jeden až dva semestry na některé ze zahraničních univerzit v celé Evropě, se kterou má pedagogická fakulta podepsanou bilaterální dohodu.

Obor Učitelství pro mateřské školy garantuje katedra pedagogiky a psychologie.

Masarykova univerzita v Brně

(Universitas Masarykiana Brunensis)

Masarykova univerzita v Brně je vysoká škola, která byla zřízena krátce po vzniku samostatného Československa na základě zákona ze dne 28. ledna 1919, čís. 50 Sb. z. a nař. jako druhá česká univerzita.

Pedagogická fakulta

O zřízení pedagogické fakulty se poprvé jednalo v rámci přípravy zákona o Masarykově univerzitě již v roce 1918. Vydáním prezidentského dekretu v roce 1945 byla o rok později zřízena Pedagogická fakulta, jako pátá fakulta MU. Poté byla vyčleněna z rámce univerzity a reorganizována na Vyšší pedagogickou školu v Brně, později na Pedagogický institut v Brně. Roku 1964 došlo k obnovení Pedagogické fakulty.

V současné době se pedagogická fakulta zaměřuje se na vysokoškolské vzdělání a přípravu budoucích učitelů prvního a druhého stupně základní školy a v některých oborech i pro střední školy. Vedle učitelských programů realizuje fakulta studium speciální a sociální pedagogiky.

Obor Učitelství pro mateřské školy se na této fakultě nevyučuje.

Ostravská univerzita v Ostravě

(Universitas Ostraviensis)

Ostravská univerzita v Ostravě je veřejná vysoká škola univerzitního typu. Byla zřízena Českou národní radou dne 9. července 1991 zákonem č. 314/1991 Sb., který nabyl účinnost dne 28. září 1991.

Pedagogická fakulta

Na Ostravsku vzdělávání učitelů probíhá již několik desítek let. V roce 1953 byla v Opavě otevřena Vyšší pedagogická škola, jejíž náplní bylo vzdělávání učitelů pro tzv. 2. stupeň základních škol. Po zrušení pedagogické školy pro vzdělání učitelů národních škol v Ostravě, pak byla výuka spojena do jednoho pracoviště. Tak vznikl v roce 1959 Pedagogický institut v Ostravě. Od roku 1964 se stal tento Institut samostatnou Pedagogickou fakultou.

V současné době se pedagogická fakulta zaměřuje se na vysokoškolské vzdělání a přípravu budoucích učitelů prvního a druhého stupně základní školy.

Obor Učitelství pro mateřské školy garantuje katedra pedagogiky primárního a alternativního vzdělávání.

Technická univerzita v Liberci

Vysoká škola v Liberci byla založena na základě výnosu ministerstva školství č. j. 80.973 ze dne 3. 9. 1953, vládního usnesení č. 97 ze dne 27. 11. 1953 a zákona č. 58/1953 Sb.

Pedagogická fakulta

Vzdělávání učitelů v Liberci má mnohaletou tradici. Učitelé jsou zde systematicky připravováni již od roku 1779. Nejprve v tzv. preparandách, poté v Učitelském ústavu, v Pedagogickém gymnáziu, pak Pedagogické škole a od roku 1959 v Pedagogickém institutu. Ten byl zrušen poté, co se přeměnil na Pedagogickou fakultu se statutem vysoké školy. Ta fungovala do roku 1966. V roce 1990 byla usnesením akademického senátu VŠST a se souhlasem akreditační komise vlády České republiky zřízena pedagogická fakulta jako součást TU.

V současné době se pedagogická fakulta zaměřuje se na vysokoškolské vzdělání a přípravu budoucích učitelů prvního a druhého stupně základních škol a v některých oborech i pro střední školy, připravuje i odborníky v humanitních a přírodovědných oborech. Dále fakulta postupně rozšiřuje nabídku nových neučitelských bakalářských oborů, které jsou v některých případech jediné svého druhu v ČR.

Obor Učitelství pro mateřské školy se na této fakultě nevyučuje, pouze příbuzný obor Speciální pedagogika předškolního věku.

Univerzita Hradec Králové

(Universitas Reginaegradecensis)

Univerzita Hradec Králové patří mezi mladé moderní, dynamicky se rozvíjející univerzity, jejichž vznik umožnily společenské změny po roce 1989. Dne 15. 2. 1993 k tehdejší Pedagogické fakultě přibyla další fakulta, Fakulta řízení a informační technologie, která se v roce 2000 přejmenovala na Fakultu informatiky a managementu. V tomto roce byl také změněn název školy na Univerzita Hradec Králové.

Pedagogická fakulta

Vzniku Pedagogické fakulty, nejstaršího a největšího subjektu UHK, předchází dlouhá éra existence různých odborných ústavů. Příprava budoucích učitelů má v Hradci Králové dlouhou tradici sahající až do roku 1775. V roce 1959 byl založen Pedagogický institut. V srpnu 1964 byla zřízena samostatná Pedagogická fakulta v Hradci Králové sloučením Pedagogických institutů v Hradci Králové a Pardubicích.

V současné době se pedagogická fakulta zaměřuje se na vysokoškolské vzdělání a přípravu budoucích učitelů a na studium neučitelských studijních programů.

Obor Učitelství pro mateřské školy garantuje Ústav primární a preprimární edukace PdF.

Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem

(Universitas Purkyniana Ustensis)

Univerzita Jana Evangelisty Purkyně, se sídlem v Ústí nad Labem je regionálním vědeckým, pedagogickým a kulturně vzdělávacím centrem Ústeckého kraje. Byla zřízena Českou národní radou dne 9. července 1991 zákonem č. 314/1991 Sb., který nabyl účinnost dne 28. září 1991.

Pedagogická fakulta

Pedagogická fakulta je největší fakultou nově zřízené univerzity Jana Evangelisty Purkyně. V roce 1954 zahájila svoji činnost první pedagogicky zaměřená vysoká škola Vyšší pedagogická škola v Ústí nad Labem. V září 1959 vládním nařízením byl řízen namísto vyšší pedagogické školy Pedagogický institut. V roce 1964 pak byla zřízena samostatná Pedagogická fakulta.

V současné době se pedagogická fakulta zaměřuje se na vysokoškolské vzdělání budoucích učitelů prvního a druhého stupně základní školy, třetího stupně a na studium neučitelských studijních programů.

Obor Učitelství pro mateřské školy garantuje katedra primárního vzdělávání.

Univerzita Karlova v Praze

(Universitas Carolina Pragensis)

Dne 7. dubna 1348 vydal český král Karel IV. listinu, která zakládala pražské vysoké učení. Byla tak založena první univerzita nejen v Českých zemích, ale ve střední Evropě vůbec.

Pedagogická fakulta

Pedagogická fakulta vznikla v listopadu 1946 na základě jednoho z prvních prezidentských dekretů po obnově samostatného Československa (ze dne 27.10. 1945) a následně zákona o zřízení pedagogických fakult na všech tehdejších univerzitách. Slavnostní otevření Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy se konalo 15. listopadu 1946 v Domě umělců v Praze za přítomnosti prezidenta republiky Dr. Edvarda Beneše. Po roce 1990 došlo k řadě změn, vznikly nové katedry i nové obory studia. Pedagogická fakulta jako jediná zajišťuje přípravu učitelek mateřských škol od roku 1970 až doposud.

V současné době se pedagogická fakulta zaměřuje se na vysokoškolské vzdělání budoucích učitelů pro všechny typy a stupně škol. Dále zde probíhá příprava odborníků a vědeckých pracovníků v pedagogice, edukativní psychologii a v didaktikách různých oborů.

Obor Učitelství pro mateřské školy garantuje katedra primární pedagogiky.

Univerzita Palackého v Olomouci

(Universitas Palackiana Olomucensis)

Univerzita Palackého v Olomouci je nejstarší univerzitou na Moravě. Dosavadní koleji Tovaryšstva Ježíšova v Olomouci byla udělena 22. 12. 1573 příslušná práva, a tím vznikla univerzita.

Pedagogická fakulta

Pedagogická fakulta vznikla na základě Dekretu prezidenta republiky ze dne 27. října 1945 a vydaného zákona, kterým byly zřízeny pedagogické fakulty jako součást tehdejších univerzit.

V současné době se pedagogická fakulta zaměřuje se na vysokoškolské vzdělání budoucích učitelů a dalších pedagogických pracovníků pro všechny typy a stupně škol. Zaměřuje se také na přípravu pracovníků z oblasti státní správy a samosprávy. V letech 1970-1975 byl zde poprvé zřízen obor učitelství pro mateřské školy ve formě denního i dálkového studia.

Obor Učitelství pro mateřské školy garantuje katedra primární pedagogiky.

Západočeská univerzita v Plzni

Západočeská univerzita v Plzni byla zřízena Českou národní radou dne 9. července 1991 zákonem č. 314/1991 Sb., který nabyl účinnost dne 28. září 1991.

Pedagogická fakulta

Pedagogická fakulta v Plzni byla nejprve zřízena jako pobočka pedagogické fakulty Karlovy univerzity v Praze. Slavnostně byla otevřena dne 14. listopadu 1948. V roce 1953 byla provedena školská reforma, podle které došlo k přeměně pedagogické fakulty na dvouletou Vyšší pedagogickou školu, později na Pedagogický institut a v roce 1964 vládním nařízením samostatná Pedagogická fakulta v Plzni se statutem vysoké školy. V roce 1991 se stala součástí Západočeské univerzity.

V současné době se pedagogická fakulta zaměřuje se na vysokoškolské vzdělání budoucích učitelů prvního a druhého stupně základních škol.

Obor Učitelství pro mateřské školy garantuje katedra pedagogiky.

5.2. SROVNÁNÍ PŘIJÍMACÍHO ŘÍZENÍ

- Přijímací řízení - zkoušky

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Psychotesty a vědomostní test ze základů předškolní pedagogiky

Prezentace tvořivých disciplín (HV, VV, DV)

Masarykova univerzita v Brně

Test studijních předpokladů

Ostravská univerzita v Ostravě

Test obecně studijních předpokladů - Scio

Technická univerzita v Liberci

Test obecně studijních předpokladů - Scio

Univerzita Hradec Králové

Rozhovor zaměřený na osobnostní a komunikativní předpoklady pro výkon učitelské profese

Talentová zkouška z HV

Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem

Test obecně studijních předpokladů - Scio

Univerzita Karlova v Praze

Talentové zkoušky z VV, HV, TV

Ústní zkouška z ČJ a literatury

Pohovor z předškolní pedagogiky a motivace pro studium

Předložený seznam odborné pedagogicko-psychologické literatury a literatury pro děti.

Univerzita Palackého v Olomouci

Test studijních předpokladů

Západočeská univerzita v Plzni

Test obecně studijních předpokladů - Scio

Přijímací řízení na jednotlivých fakultách se zásadně liší. Poplatek za přijímací řízení se pohybuje od 250,- Kč do 550,- Kč.

Na čtyřech fakultách je jedinou podmínkou přijetí vykonání testu obecně studijních předpokladů – Scio. Jen tři fakulty požadují po uchazečích talentové zkoušky a pouze na dvou fakultách se s uchazeči koná motivační pohovor.

Některé fakulty požadují potvrzení od praktického lékaře, odborné vyšetření logopedické a foniatrické či dokonce předložení zdravotního průkazu z důvodu konání případné pedagogické praxe a jiné fakulty nepožadují po uchazečích nic.

Přítom hlavním cílem přijímacího řízení by mělo být především zjištění předpokladů uchazečů pro daný obor, tzn. pro vykonávání učitelské profese. Ale to ani

při nejlepší vůli nelze zjistit ze srovnávacího testu Scio. Přijímat studenty na základě výsledku tohoto testu poněkud omezuje výběr budoucích učitelů. Není možné k rozdílným podmínkám a možnostem jednotlivých univerzit, fakult a kateder cokoliv nařizovat. Do značné míry také díky autonomii vysokých škol, přesto by bylo velmi vhodné, se aspoň částečně sjednotit. Vždyť všechny mají jeden společný cíl. Získat nejen schopné studenty, ale především mezi nimi objevit adepty, kteří budou mít o učitelskou profesi opravdový zájem.

5.3. SROVNÁNÍ JEDNOTLIVÝCH STUDIJNÍCH PROGRAMŮ

Pro srovnávání jednotlivých studijních programů jsem si vzala za základ návrh modelu Profesionálního standardu pro učitele mateřských škol sestavený kolektivem řešitelů pod garancí J. Vašutové. Vytvořený profesní standard je založený na sedmi skupinách kompetencí. Každá kompetence je jasně charakterizována tím, co by měl učitel umět, znát a osvojit si a čím disponovat. Ke každé kompetenci jsou pak přiřazeny vyučovací předměty. Po úspěšném absolvování těchto předmětů by pak měl být budoucí učitel dostatečně velký prostor k naplnění této kompetence. Nesmíme ale zapomínat na zřejmý fakt, že kompetence se naplňují po celou dobu profesního působení, nejen v přípravném období.

Vytvořený model profesního standardu učitele mateřské školy

1.kompetence předmětová

Učitel

- má osvojeny multidisciplinární znalosti naukové tj. jazykové, literární, matematicko-přírodovědné, vlastivědné
- má teoretické znalosti, talentové předpoklady a ovládá praktické činnosti v muzických předmětových oblastech a výchovných předmětech (tělesná výchova, pracovní

výchova)

- disponuje uživatelskými dovednostmi informační a komunikační technologie

STUDIUM

- výchovné předměty
- integrované naukové předměty
- informatika

2. kompetence didaktická a psychodidaktická

Učitel

- ovládá základní alternativní didaktické postupy v souladu s psychologickými, sociálními a kauzálními aspekty procesu poznávání v předškolním věku
- dovede pracovat se vzdělávací programem předškolního stupně a využívá jej při tvorbě vlastních projektů s ohledem k vývojovým a individuálním zvláštnostem dětí

STUDIUM

- speciální didaktiky (předmětové)
- psychodidaktika
- vývojová a pedagogická psychologie-pro předškolní věk
- pedagogická praxe

3. kompetence pedagogická

Učitel

- dovede specifickým způsobem, přiměřeným předškolnímu věku, individualizovaně uspokojovat potřeby dítěte
- ovládá procesy a podmínky předškolní výchovy a to jak v rovině teoretické tak praktické, na základě hlubokých znalostí jejich psychologických, sociálních a multikulturních aspektů
- umí užít prostředky výchovy založené na aktivitě dětí, jejich prožitku a emocionálním rozvoji, především explorační činnosti a hru
- pozorováním činností dítěte a jejich rozbohem dokáže zhodnotit úroveň rozvoje dítěte vzhledem k úrovni prováděné činnosti

- je schopen podporovat rozvoj individuálních kvalit dětí v oblasti zájmové a volní
- má znalosti o právech dítěte a respektuje je ve své pedagogické práci
- dovede se orientovat v kontextu výchovy a vzdělání na základě znalostí vzdělávacích soustav a trendů jejich rozvoje, zvláště úrovně nepřímámi

STUDIUM

- předškolní pedagogika
- základy obecné a srovnávací pedagogiky
- psychologie osobnosti, výjovová, pedagogická
- sociologie výchovy
- dramatická výchova
- pedagogická praxe

4. kompetence diagnostická a intervenční

Učitel

- dovede použít prostředky pedagogické diagnostiky na základě znalostí individuálních a výjových zvláštností dětí předškolního věku
- dovede posoudit zdravotní stav a zjistit potřebná opatření
- je schopen fundovaně stanovit prognózu školní úspěšnosti
- zaujímá odborné stanovisko při vyjádření se k události integrace handicapovaného dítěte
- dovede diagnostikovat sociální vztahy ve skupině
- je schopen identifikovat nadané děti a děti se specifickými poruchami učení a chování a dovede uzpůsobit výběr prostředků výchovy jejich možnostem
- je schopný rozpoznat sociálně patologické projevy, šikanu a týrání jak u dětí tak u dospělých a zná možnost jejich prevence a nápravy, které zprostředkuje
- ovládá nedirektivní prostředky zajištění kázně ve třídě a umí řešit školní výchovné situace a výchovné problémy
- ovládá škálu hodnotících prostředků pro předškolní věk
- umí poskytnout rady pro rodiče a navrhnout preventivní opatření

STUDIUM

- pedagogická diagnostika
- psychologie osobnosti a vývojová
- biologie dětí
- patopsychologie
- speciální pedagogika
- pedagogika
- základy pediatrie

5. kompetence sociální, psychosociální a komunikativní

Učitel

- ovládá prostředky utváření podnětného sociálního prostředí třídě a škole, zajišťuje bezpečí dětí
- ovládá prostředky předškolní socializace dětí a dovede je prakticky užít, dovede působit na rozvíjení pozitivních sociálních vztahů mezi dětmi
- dovede se orientovat v náročných sociálních situacích ve škole i mimo školu a je schopen zprostředkovat jejich řešení
- zná možnosti a meze vlivu mimoškolního prostředí, vrstevníků a starších sourozenců, i médií na děti, dovede podporovat pozitivní a tlumit či eliminovat negativní vlivy
- ovládá prostředky pedagogické komunikace ve třídě a škole
- dovede uplatnit efektivní způsoby komunikace a spolupráce s rodiči a sociálními partnery školy, orientuje se v problematice rodinné výchovy

STUDIUM

- sociální psychologie
- sociální pedagogika
- sociologie výchovy
- sociální a pedagogická komunikace
- dramatická výchova
- český jazyk a rétorika

6. kompetence manažerská a normativní

Učitel

- má základní znalosti o zákonech a dalších normách a dokumentech vztahujících se k výkonu profese učitele MŠ a k jeho pracovnímu prostředí
- má znalosti o podmínkách a procesech fungování školy
- ovládá základní administrativní úkony spojené s výkonem profese, ovládá vedení záznamů a výkaznictví
- dovede organizovat školní i mimoškolní aktivity dětí

STUDIUM

- školská legislativa
- základy školského a třídního managementu
- pedagogická praxe

7. kompetence profesně a osobnostně kultivující

Učitel

- má znalosti všeobecného rozhledu, tj. v oblasti filozofické, kulturní, politické, právní, ekonomické a dovede jimi působit na formování postojů a hodnotových orientací dětí
- umí vystupovat jako reprezentant profese na základě osvojení zásad profesní etiky učitele, dovede argumentovat pro obhájení svých pedagogických postupů
- má osobnostní předpoklady pro kooperaci s kolegy a pracovníky školy
- je schopen sebereflexe na základě sebehodnocení a hodnocení různými subjekty
- je orientován v oblasti kultury a tvorby pro děti
- má potřebu vlastního rozvoje v některé zájmové oblasti, dalšího vzdělávání a sebevzdělávání
- je schopen reflektovat vzdělávací potřeby a zájmy dětí a změny vzdělávacích podmínek ve své pedagogické práci

STUDIUM

- profesní etika učitele MŠ
- všeobecně vzdělávací a výchovné předměty
- reflektivní zkušenost (pedagogická praxe)

8. Ostatní předpoklady

- psychická odolnost a fyzická zdatnost
- dobrý aktuální zdravotní stav
- talentové předpoklady pro esteticko-výchovné činnosti
- mravní bezúhonnost

Při sledování naplňování kompetencí profesního standardu jsem hodnotila prostor, který je věnován každé kompetenci.

Přiřazovala jsem jednotlivé povinné a povinně volitelné předměty v každém semestru k jednotlivým kompetencím podle modelu vytvořeného J. Vašutovou a kol.

Rídila jsem se především názvy jednotlivých předmětů, z nichž jsem usuzovala na jejich obsah, případně podle nabízených sylabů. Pracovala jsem s běžně dostupnými informacemi. Ty jsem získávala na internetových stránkách pedagogických fakult jednotlivých univerzit a příslušných kateder, které jsou garantem studijního oboru Učitelství pro mateřské školy. Případné nejasnosti jsem pak konzultovala a doplňovala za pomoci studijních referentek či studentů, které jsem oslovila při návštěvě jejich fakulty.

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

1. kompetence předmětová

Po přiřazení jednotlivých předmětů k této kompetenci vychází zjištění, že k naplňování této kompetence není věnován dostatečný prostor. Je tudíž na absolventovi této fakulty, aby na tuto skutečnost nezapomněl a dále se připravoval a vzdělával. Vždyť tento studijní program postrádá jakoukoliv přípravu hry na hudební

nástroj, výtvarných technik i všech možných tělovýchovných složek. Rovněž je patrná absence informatiky a jakéhokoliv seznámení s výpočetní technikou a možnostmi, jak s ní pracovat a jak ji využívat. Navíc veškeré předměty jsou strukturovány do 1. ročníku a ostatní dva vycházejí naprázdno.

2. kompetence didaktická a psychodidaktická

Po přiřazení jednotlivých předmětů vyšlo, že jsou vytvořeny částečné podmínky k naplnění této kompetence. Studium vede studenta k seznámení s předškolním vzděláváním, s obsahem, formami i alternativními vzdělávacími programy. Prostor, který je prázdný a na který by se měl absolvent zaměřit, jsou didaktiky jakéhokoliv předmětu. Předměty, které charakterizují tuto kompetenci, jsou rovnoměrně rozvržené po celou dobu studia.

3. kompetence pedagogická

Po přiřazení jednotlivých předmětů k této kompetenci vychází, že k naplňování této kompetence je věnován dostatečný prostor a jsou vytvořeny dostatečné podmínky pro studium jednotlivých předmětů i tím, jak jsou souvisle rozvrženy po celou dobu studia.

4. kompetence diagnostická a intervenční

Po přiřazení jednotlivých předmětů vyšlo, že jsou vytvořeny dostatečné podmínky k naplnění této kompetence. Absolvent by si měl doplnit mezery v základech pediatrie a v seznámení s běžnými dětskými chorobami a jejich příznaky, které by budoucí učitelky mateřských škol vedly k rozpoznání a diagnostikování zdravotního stavu dítěte.

5. kompetence sociální, psychosociální a komunikativní

Po přiřazení jednotlivých předmětů k této kompetenci vychází, že k naplňování této kompetence je věnován dostatečný prostor a jsou vytvořeny dostatečné podmínky pro studium jednotlivých předmětů i tím, jak jsou souvisle rozvrženy po celou dobu studia. U této kompetence je škoda, že studium předmětů není zaměřeno i do posledních

semestrů studia, kdy už je student vyžralý k získávání správných způsobů a k ovládní prostředků komunikace.

6. kompetence manažerská a normativní

Po přiřazení jednotlivých předmětů k této kompetenci vychází, že k naplňování této kompetence je věnován dostatečný prostor a jsou vytvořeny dostatečné podmínky pro studium jednotlivých předmětů i tím, jak jsou souvisle rozvrženy po celou dobu studia.

7. kompetence profesně a osobnostně kultivující

Po přiřazení jednotlivých předmětů k této kompetenci vychází, že k naplňování této kompetence je věnován dostatečný prostor a jsou vytvořeny dostatečné podmínky pro studium jednotlivých předmětů i tím, jak jsou souvisle rozvrženy po celou dobu studia.

Praxe

Praxe se jeví jako dostatečná. Praxi by bylo lepší protáhnout na více dní (týdnů) než na pouhý jeden.

Shrnutí

Vytvořené podmínky u vyučovacích předmětů dávají k naplňování profesního standardu u

1. kompetence	dostatečný prostor	částečný prostor	nedostatečný prostor
2. kompetence	dostatečný prostor	částečný prostor	nedostatečný prostor
3. kompetence	dostatečný prostor	částečný prostor	nedostatečný prostor
4. kompetence	dostatečný prostor	částečný prostor	nedostatečný prostor
5. kompetence	dostatečný prostor	částečný prostor	nedostatečný prostor
6. kompetence	dostatečný prostor	částečný prostor	nedostatečný prostor
7. kompetence	dostatečný prostor	částečný prostor	nedostatečný prostor

OSTRAVSKÁ UNIVERZITA V. OSTRAVĚ

1. kompetence předmětová

Po přiřazení jednotlivých předmětů k této kompetenci vychází, že pro její naplňování je připraven dostatečný prostor po celou dobu studia. Absolventi by se pak měli ještě zaměřit na studium matematických, přírodovědných a vlastivědných. Také by neměli opomenout přípravu IT.

2. kompetence didaktická a psychodidaktická

Po přiřazení jednotlivých předmětů k této kompetenci vychází, že k naplňování této kompetence je věnován dostatečný prostor a jsou vytvořeny dostatečné podmínky pro studium jednotlivých předmětů i tím, jak jsou souvisle rozvrženy po celou dobu studia.

3. kompetence pedagogická

Po přiřazení jednotlivých předmětů k této kompetenci vychází, že k naplňování této kompetence je věnován dostatečný prostor a jsou vytvořeny dostatečné podmínky i tím, jak jsou jednotlivé předměty rozvrženy po celou dobu studia.

4. kompetence diagnostická a intervenční

Po přiřazení jednotlivých předmětů k této kompetenci vychází, že k naplňování této kompetence je věnován dostatečný prostor a jsou vytvořeny dostatečné podmínky i tím, jak jsou jednotlivé předměty souvisle rozvrženy po celou dobu studia. Ovšem pokud již není pediatrie i obsahem předmětu Biologie vývoje dítěte, pak by si měl absolvent ještě seznámit alespoň s jejími základy, které jsou nezbytné k posuzování a diagnostikování zdravotního stavu dítěte.

5. kompetence sociální, psychosociální a komunikativní

Po přiřazení jednotlivých předmětů k této kompetenci vychází, že k naplňování této kompetence je věnován dostatečný prostor a jsou vytvořeny dostatečné podmínky i tím, jak jsou jednotlivé předměty souvisle rozvrženy po celou dobu studia.

6. kompetence manažerská a normativní

Po přiřazení jednotlivých předmětů k této kompetenci vychází, že k naplňování této kompetence je věnován částečný prostor a ani rozvržení není příliš vhodně uspořádáno. V některých semestrech není s touto kompetencí vůbec počítáno. Absolvent by se měl ještě seznámit se školní legislativou.

7. kompetence profesně a osobnostně kultivující

Po přiřazení jednotlivých předmětů k této kompetenci vychází, že k naplňování této kompetence je věnován dostatečný prostor a jsou vytvořeny dostatečné podmínky i tím, jak jsou jednotlivé předměty souvisle rozvrženy po celou dobu studia.

Praxe

Praxe se jeví jako dostačující. Navíc praxe v alternativní mateřské škole je dobrá zkušenost k seznámení a prohloubení znalostí.

Shrnutí

Vytvořené podmínky u vyučovacích předmětů dávají k naplňování profesního standardu u

1. kompetence	dostatečný prostor	částečný prostor	nedostatečný prostor
2. kompetence	dostatečný prostor	částečný prostor	nedostatečný prostor
3. kompetence	dostatečný prostor	částečný prostor	nedostatečný prostor
4. kompetence	dostatečný prostor	částečný prostor	nedostatečný prostor
5. kompetence	dostatečný prostor	částečný prostor	nedostatečný prostor
6. kompetence	dostatečný prostor	částečný prostor	nedostatečný prostor
7. kompetence	dostatečný prostor	částečný prostor	nedostatečný prostor

UNIVERZITA HRADEC KRÁLOVÉ

1. kompetence předmětová

Po přiřazení jednotlivých předmětů k této kompetenci vychází, že k naplňování této kompetence je věnován dostatečný prostor a jsou vytvořeny dostatečné podmínky i tím, jak jsou jednotlivé předměty souvisle rozvrženy po celou dobu studia.

2. kompetence didaktická a psychodidaktická

Po přiřazení jednotlivých předmětů vychází, že jsou vytvořeny částečné podmínky k naplnění této kompetence. Je na absolventech, aby se seznámili s RVP, jeho obsahem a formami předškolního vzdělávání.

Studium jednotlivých předmětů, vymezující tuto kompetenci není po celou dobu studia rovnoměrně rozloženo. V prvním ročníku chybí úplně.

3. kompetence pedagogická

Po přiřazení jednotlivých předmětů k této kompetenci vychází, že k naplňování této kompetence je věnován dostatečný prostor a jsou vytvořeny dostatečné podmínky i tím, jak jsou jednotlivé předměty rozvrženy po celou dobu studia. Jedinou připomínku mám k poměru počtu předmětů v posledních dvou semestrech.

4. kompetence diagnostická a intervenční

Po přiřazení jednotlivých předmětů k této kompetenci vychází, že k naplňování této kompetence je věnován dostatečný prostor a jsou vytvořeny dostatečné podmínky i tím, jak jsou jednotlivé předměty gradovány po celou dobu studia. Opět připomínka k poměru počtu předmětů v posledních dvou semestrech.

5. kompetence sociální, psychosociální a komunikativní

Po přiřazení jednotlivých předmětů k této kompetenci vychází, že k naplňování této kompetence je věnován dostatečný prostor a jsou vytvořeny dostatečné podmínky i tím, jak jsou jednotlivé předměty souvisle rozvrženy po celou dobu studia.

6. kompetence manažerská a normativní

Po přiřazení jednotlivých předmětů vychází, že jsou vytvořeny částečné podmínky k naplnění této kompetence. Absolventi se pouze v posledním semestru seznámí s danou problematikou a další vzdělávání především z oblasti školní legislativy je již jen na jejich zájmu a uvědomění.

7. kompetence profesně a osobnostně kultivující

Po přiřazení jednotlivých předmětů k této kompetenci vychází, že k naplňování této kompetence je věnován dostatečný prostor a jsou vytvořeny dostatečné podmínky i tím, jak jsou jednotlivé předměty souvisle rozvrženy po celou dobu studia.

Praxe

Souvislá praxe by mohla být v jiném semestru než jen v posledním. Jinak průběžné praxe se jeví jako dobré řešení k seznámení s profesí učitele mateřské školy.

Shrnutí

Vytvořené podmínky u vyučovacích předmětů dávají k naplňování profesního standardu u

1. kompetence	dostatečný prostor	částečný prostor	nedostatečný prostor
2. kompetence	dostatečný prostor	částečný prostor	nedostatečný prostor
3. kompetence	dostatečný prostor	částečný prostor	nedostatečný prostor
4. kompetence	dostatečný prostor	částečný prostor	nedostatečný prostor
5. kompetence	dostatečný prostor	částečný prostor	nedostatečný prostor
6. kompetence	dostatečný prostor	částečný prostor	nedostatečný prostor
7. kompetence	dostatečný prostor	částečný prostor	nedostatečný prostor

UNIVERZITA JANA EVANGELISTY PURKYNĚ V ÚSTÍ NAD LABEM

1. kompetence předmětová

Po přiřazení jednotlivých předmětů k této kompetenci vychází, že k naplňování této kompetence je věnován dostatečný prostor a jsou vytvořeny dostatečné podmínky i tím, jak jsou jednotlivé předměty souvisle rozvrženy po celou dobu studia.

2. kompetence didaktická a psychodidaktická

Po přiřazení jednotlivých předmětů k této kompetenci vychází, že k naplňování této kompetence je věnován dostatečný prostor a jsou vytvořeny dostatečné podmínky i tím, jak jsou jednotlivé předměty souvisle rozvrženy po celou dobu studia.

3. kompetence pedagogická

Po přiřazení jednotlivých předmětů k této kompetenci vychází, že k naplňování této kompetence je věnován dostatečný prostor, avšak připomínky mám k rozvrstvení předmětů do jednotlivých semestrů. Některé semestry jsou předimenzované, některé nejsou téměř obsazené.

4. kompetence diagnostická a intervenční

Po přiřazení jednotlivých předmětů k této kompetenci vychází, že k naplňování této kompetence je věnován dostatečný prostor a jsou vytvořeny dostatečné podmínky i tím, jak jsou jednotlivé předměty souvisle rozvrženy po celou dobu studia.

5. kompetence sociální, psychosociální a komunikativní

Po přiřazení jednotlivých předmětů vychází, že jsou vytvořeny částečné podmínky k naplnění této kompetence. Absolventi se však musí ještě seznámit s předměty s oblastí sociální psychologie a pedagogiky.

6. kompetence manažerská a normativní

Po přiřazení jednotlivých předmětů k této kompetenci vychází, že k naplňování této kompetence je věnován dostatečný prostor a jsou vytvořeny dostatečné podmínky i tím, jak jsou jednotlivé předměty souvisle rozvrženy po celou dobu studia.

7. kompetence profesně a osobnostně kultivující

Po přiřazení jednotlivých předmětů k této kompetenci vychází, že k naplňování této kompetence je věnován dostatečný prostor a jsou vytvořeny dostatečné podmínky i tím, jak jsou jednotlivé předměty souvisle rozvrženy po celou dobu studia.

Praxe

Praxe alespoň náslechová by měla být i prvním a posledním semestru.

Shrnutí

Vytvořené podmínky u vyučovacích předmětů dávají k naplňování profesního standardu u

1. kompetence	dostatečný prostor	částečný prostor	nedostatečný prostor
2. kompetence	dostatečný prostor	částečný prostor	nedostatečný prostor
3. kompetence	dostatečný prostor	částečný prostor	nedostatečný prostor
4. kompetence	dostatečný prostor	částečný prostor	nedostatečný prostor
5. kompetence	dostatečný prostor	částečný prostor	nedostatečný prostor
6. kompetence	dostatečný prostor	částečný prostor	nedostatečný prostor
7. kompetence	dostatečný prostor	částečný prostor	nedostatečný prostor

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

1. kompetence předmětová

Po přiřazení jednotlivých předmětů k této kompetenci vychází, že k naplňování této kompetence je věnován dostatečný prostor a jsou vytvořeny dostatečné podmínky i tím, jak jsou jednotlivé předměty souvisle rozvrženy do celého studia.

2. kompetence didaktická a psychodidaktická

Po přiřazení jednotlivých předmětů k této kompetenci vychází, že k naplňování této kompetence je věnován dostatečný prostor a jsou vytvořeny dostatečné podmínky i tím, jak jsou jednotlivé předměty souvisle rozvrženy po celou dobu studia.

3. kompetence pedagogická

Po přiřazení jednotlivých předmětů k této kompetenci vychází, že k naplňování této kompetence je věnován dostatečný prostor a jsou vytvořeny dostatečné podmínky i tím, jak jsou jednotlivé předměty souvisle rozvrženy po celou dobu studia. Absolventi by se ještě měli zaměřit na právní problematiku.

4. kompetence diagnostická a intervenční

Po přiřazení jednotlivých předmětů k této kompetenci vychází, že k naplňování této kompetence je věnován dostatečný prostor a jsou vytvořeny dostatečné podmínky i tím, jak jsou jednotlivé předměty souvisle rozvrženy po celou dobu studia. Absolvent by se

měl ještě seznámit se základy pediatrie, které jsou nezbytné pro posouzení a diagnostikování zdravotního stavu dítěte.

5. kompetence sociální, psychosociální a komunikativní

Po přiřazení jednotlivých předmětů vychází, že jsou vytvořeny částečné podmínky k naplnění této kompetence. Absolvent se musí ještě více seznámit s předměty z oblasti sociální psychologie a pedagogiky.

6. kompetence manažerská a normativní

Po přiřazení jednotlivých předmětů vychází, že jsou vytvořeny částečné podmínky k naplnění této kompetence. Absolventi se však musí ještě seznámit se základy managementu.

7. kompetence profesně a osobnostně kultivující

Po přiřazení jednotlivých předmětů k této kompetenci vychází, že k naplnění této kompetence je věnován dostatečný prostor a jsou vytvořeny dostatečné podmínky i tím, jak jsou jednotlivé předměty souvisle rozvrženy po celou dobu studia.

Praxe

Vytvořený model praxí se jeví jako velmi vhodný.

Shrnutí

Vytvořené podmínky u vyučovacích předmětů dávají k naplnění profesního standardu u

1. kompetence	dostatečný prostor	částečný prostor	nedostatečný prostor
2. kompetence	dostatečný prostor	částečný prostor	nedostatečný prostor
3. kompetence	dostatečný prostor	částečný prostor	nedostatečný prostor
4. kompetence	dostatečný prostor	částečný prostor	nedostatečný prostor
5. kompetence	dostatečný prostor	částečný prostor	nedostatečný prostor
6. kompetence	dostatečný prostor	částečný prostor	nedostatečný prostor
7. kompetence	dostatečný prostor	částečný prostor	nedostatečný prostor

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

1. kompetence předmětová

Po přiřazení jednotlivých předmětů k této kompetenci vychází, že k naplňování této kompetence je věnován dostatečný prostor a jsou vytvořeny dostatečné podmínky i tím, jak jsou jednotlivé předměty souvisle rozvrženy po celou dobu studia.

2. kompetence didaktická a psychodidaktická

Po přiřazení jednotlivých předmětů k této kompetenci vychází, že k naplňování této kompetence je věnován dostatečný prostor a jsou vytvořeny dostatečné podmínky i tím, jak jsou jednotlivé předměty souvisle rozvrženy po celou dobu studia.

3. kompetence pedagogická

Po přiřazení jednotlivých předmětů k této kompetenci vychází, že k naplňování této kompetence je věnován dostatečný prostor a jsou vytvořeny dostatečné podmínky i tím, jak jsou jednotlivé předměty souvisle rozvrženy po celou dobu studia. Absolventi ještě musí získat znalosti z právní problematiky.

4. kompetence diagnostická a intervenční

Po přiřazení jednotlivých předmětů k této kompetenci vychází, že k naplňování této kompetence je věnován dostatečný prostor a jsou vytvořeny dostatečné podmínky i tím, jak jsou jednotlivé předměty souvisle rozvrženy po celou dobu studia.

5. kompetence sociální, psychosociální a komunikativní

Po přiřazení jednotlivých předmětů k této kompetenci vychází, že k naplňování této kompetence je věnován dostatečný prostor a jsou vytvořeny dostatečné podmínky i tím, jak jsou jednotlivé předměty souvisle rozvrženy po celou dobu studia.

6. kompetence manažerská a normativní

Po přiřazení jednotlivých předmětů k této kompetenci vychází, že k naplňování této kompetence není věnován dostatečný prostor. Je tudíž na absolventovi této fakulty na tuto skutečnost nezapomněl a dále se připravoval a vzdělával v oblasti školní legislativy a managementu.

7. kompetence profesně a osobnostně kultivující

Po přiřazení jednotlivých předmětů k této kompetenci vychází, že k naplňování této kompetence je věnován dostatečný prostor a jsou vytvořeny dostatečné podmínky i tím, jak jsou jednotlivé předměty souvisle rozvrženy po celou dobu studia.

Praxe

Tento model průběžných a souvislých praxí se jeví jako vhodný pro studenty k seznámení s jejich budoucí profesí

Shrnutí

Vytvořené podmínky u vyučovacích předmětů dávají k naplňování profesního standardu u

1. kompetence	dostatečný prostor	částečný prostor	nedostatečný prostor
2. kompetence	dostatečný prostor	částečný prostor	nedostatečný prostor
3. kompetence	dostatečný prostor	částečný prostor	nedostatečný prostor
4. kompetence	dostatečný prostor	částečný prostor	nedostatečný prostor
5. kompetence	dostatečný prostor	částečný prostor	nedostatečný prostor
6. kompetence	dostatečný prostor	částečný prostor	nedostatečný prostor
7. kompetence	dostatečný prostor	částečný prostor	nedostatečný prostor

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

1. kompetence předmětová

Po přiřazení jednotlivých předmětů k této kompetenci vychází, že k naplňování této kompetence je věnován dostatečný prostor a jsou vytvořeny dostatečné podmínky i tím, jak jsou jednotlivé předměty souvisle rozvrženy po celou dobu studia. Absolventi se však musí ještě vzdělávat v IT.

2. kompetence didaktická a psychodidaktická

Po přiřazení jednotlivých předmětů k této kompetenci vychází, že k naplňování této kompetence je věnován dostatečný prostor a jsou vytvořeny dostatečné podmínky i tím, jak jsou jednotlivé předměty souvisle rozvrženy po celou dobu studia.

3. kompetence pedagogická

Po přiřazení jednotlivých předmětů k této kompetenci vychází, že k naplňování této kompetence je věnován dostatečný prostor a jsou vytvořeny dostatečné podmínky i tím, jak jsou jednotlivé předměty souvisle rozvrženy po celou dobu studia.

4. kompetence diagnostická a intervenční

Po přiřazení jednotlivých předmětů k této kompetenci vychází, že k naplňování této kompetence je věnován částečný prostor. Absolvent by si měl více prohloubit svoje znalosti v oblasti pedagogické diagnostiky, aby byl schopen na jejím základě rozlišit individuální a vývojové zvláštnosti dětí a základy pediatrie nezbytné k posouzení zdravotního stavu dětí.

5. kompetence sociální, psychosociální a komunikativní

Po přiřazení jednotlivých předmětů vychází, že jsou vytvořeny částečné podmínky k naplnění této kompetence. Absolventi se však musí ještě seznámit s předměty z oblasti sociální pedagogiky a sociologie výchovy.

6. kompetence manažerská a normativní

Po přiřazení jednotlivých předmětů k této kompetenci vychází, že k naplňování této kompetence není věnován dostatečný prostor. Je tudíž na absolventovi této fakulty na tuto skutečnost nezapomněl a dále se připravoval a vzdělával v oblasti školní legislativy a managementu.

7. kompetence profesně a osobnostně kultivující

Po přiřazení jednotlivých předmětů k této kompetenci vychází, že k naplňování této kompetence je věnován dostatečný prostor a jsou vytvořeny dostatečné podmínky i tím, jak jsou jednotlivé předměty souvisle rozvrženy po celou dobu studia.

Praxe

Praxe je dostačující, avšak měla by probíhat v každém semestru, teda i v prvním a třetím.

Shrnutí

Vytvořené podmínky u vyučovacích předmětů dávají k naplnění profesního standardu u

1. kompetence	dostatečný prostor	částečný prostor	nedostatečný prostor
2. kompetence	dostatečný prostor	částečný prostor	nedostatečný prostor
3. kompetence	dostatečný prostor	částečný prostor	nedostatečný prostor
4. kompetence	dostatečný prostor	částečný prostor	nedostatečný prostor
5. kompetence	dostatečný prostor	částečný prostor	nedostatečný prostor
6. kompetence	dostatečný prostor	částečný prostor	nedostatečný prostor
7. kompetence	dostatečný prostor	částečný prostor	nedostatečný prostor

Na začátku práce jsem vycházela z představy, že stejný studijní program a obor by se měl i stejně vyučovat. Při tom jsem očekávala nějaké odlišnosti a jemné nuance. Předpokládala jsem sjednocení v hlavních bodech, jako je přijímací řízení, počet výstupů v jednotlivých semestrech, počet kreditů za jednotlivé ročníky. Víím, že každý obor je akreditován a studijní program není sestavován nahodile, ale podle jasně stanovených kritérií, přesto jsou mezi jednotlivými studijními programy rozdíly. Stačí porovnat počet povinných předmětů za každý semestr a výstupy, kterými jsou tyto předměty zakončeny. Při celkovém spočítání všech nabízených povinných předmětů dojdeme k různým číslům, které se od sebe poměrně hodně liší.

	1. semestr	2. semestr	3. semestr	4. semestr	5. semestr	6. semestr	celkem
Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích	12 3 zk. 9 záp.	11 4 zk. 7 záp.	11 5 zk. 6 záp.	11 7 zk. 4 záp.	8 4 zk. 4 záp.	7 1 zk. 5 záp.	60 21 zk. 39 záp.
Ostravská univerzita v Ostravě	11 5 zk. 6 záp.	11 5 zk. 6 záp.	10 5 zk. 5 záp.	11 5 zk. 6 záp.	7 3 zk. 4 záp.	6 0 zk. 3 záp.	56 23 zk. 30 záp.
Univerzita Hradec Králové	11 1 zk. 11 záp.	10 3 zk. 10 záp.	12 6 zk. 12 záp.	12 3 zk. 12 záp.	11 4 zk. 11 záp.	13 3 zk. 13 záp.	69 20 zk. 69 záp.
Univerzita JEP v Ústí nad Labem	17 4 zk. 13 záp.	13 2 zk. 11 záp.	12 4 zk. 8 záp.	13 3 zk. 10 záp.	12 5 zk. 7 záp.	6 1 zk. 5 záp.	73 19 zk. 54 záp.
Univerzita Karlova v Praze	14 4 zk. 10 záp.	14 5 zk. 12 záp.	8 0zk,3Kz 5 záp.	22 5zk,4Kz 16 záp.	13 3zk,1Kz 10 záp.	8 3 zk 8 záp.	79 20 +8 61záp.
Univerzita Palackého v Olomouci	12 2 zk. 12 záp.	13 3 zk. 13 záp.	10 3 zk. 7 záp.	10 4zk,2KO 10záp.	6 3zk,2KO 6 záp.	3 1 zk. 3 záp.	54 16 +4 51 záp.
Západočeská univerzita v Plzni	11 4 zk. 10 záp.	9 1 zk. 9 záp.	11 2 zk. 11 záp.	15 7 zk. 15 záp.	6 3 zk. 6 záp.	3 0 zk. 3 záp.	54 17 zk. 54 záp.

Celkový počet odučených povinných předmětů se pohybuje od 54 do 79. Počet všech zkoušek z povinných předmětů se za celé studium pohybuje od 17 do 28. Počet zápočtů za jednotlivé povinné předměty se pohybuje od 39 do 69. Co je lepší? Více

předmětů, které mají co největší záběr nebo méně předmětů, ale více do hloubky. Já osobně si myslím, že pro studenta je lepší seznámení s poznatky z co nejvíce předmětů. Vždyť i profese učitele je založena na interdisciplinárně teoretických a praktických znalostech. A pokud projeví větší zájem o tu kterou disciplínu, vždy se v ní může následně rozvíjet samostudiem nebo studiem v následném celoživotním vzdělávání. Avšak každý předmět by měl být postaven tak, aby studentům něco přinesl, aby je obohatil o nové poznatky a podnítil další zájem o tento předmět. Pokud by se mělo jednat jen o pouhé seznámení bez jakéhokoliv přínosu, pak by bylo asi lépe, čas a prostor určený tomuto předmětu postoupit jinému, který by byl potřebnější a důležitější pro uplatnění v praxi.

ZÁVĚR

U první předmětové kompetence by se studenti měli seznámit s výchovnými a naukovými předměty a s informatikou.

K uspokojivému naplňování nedochází na jedné pedagogické fakultě. Předměty Dovednostní minimum výchovných předmětů a Kurz integrovaných naukových předmětů (které jsou navíc zařazeny pouze do prvního ročníku) nám neodhalí, co je přesně jejich obsahem. Zrovna tak i předmět Estetická výchova je nic neříkající a poněkud zavádějící.

U druhé didaktické a psychodidaktické kompetence by se studenti měli seznámit s předmětovými didaktikami, psychodidaktikou, vývojovou a pedagogickou psychologií a vše si prohloubit přímo v praxi.

Na dvou pedagogických fakultách dochází pouze k částečnému naplňování. U jedné z nich chybí didaktiky jakéhokoliv předmětu, u druhé zase seznámení RVP, jeho obsahem a formami předškolního vzdělávání.

U třetí pedagogické kompetence by se studenti měli seznámit s předměty z oblasti předškolní pedagogiky, se základy obecné a srovnávací pedagogiky, s psychologií osobností, vývojovou a pedagogickou a se sociologií výchovy. Celé studium by mělo být propojeno dramatickou výchovou a prohloubeno přímo v praxi.

Naplňování této kompetence je věnována na všech pedagogických fakultách dostatečný prostor.

U čtvrté diagnostické a intervenční kompetence by se studenti měli seznámit s předměty z oblasti pedagogiky, speciální pedagogiky, biologií dítěte a základů pediatrie, s psychologií osobností a vývojovou, s patopsychologií a pedagogickou diagnostikou.

U jedné fakulty je kompetence naplňována částečně, protože chybí seznámení s pedagogickou diagnostikou. U ostatních fakult je naplňování dostatečné, avšak sami studenti by se ještě měli vzdělávat v oblasti pediatrie a základů 1. pomoci.

U páté sociální, psychosociální a komunikativní kompetence by se studenti měli seznámit s předměty sociální psychologie a pedagogiky, se sociologií výchovy, sociální a pedagogickou komunikací včetně českého jazyka a rétoriky a vše propojit dramatickou výchovou.

U třech fakult je této kompetenci věnován pouze částečný prostor. Absolventi by si ještě měli rozšířit své znalosti z oblasti sociální pedagogiky a psychologie a ze sociologie výchovy vůbec, aby dokázali utvářet podnětné sociální prostředí ve své třídě a škole a pozitivně působili a rozvíjeli socializaci předškolních dětí včetně sociálních vztahů mezi nimi.

U šesté manažerské a normativní kompetence by studenti měli mít znalosti z oblasti školní legislativy, ze základů školského a třídního managementu a vše by měli mít možnost upevnit pedagogickou praxí.

Této kompetenci není u dvou fakult věnován téměř žádný prostor, na dalších třech pouze částečný. Je ovšem pravdou, že touto kompetencí by měli být vybaveni především kandidáti na ředitelská místa a to se u čerstvých absolventů nepředpokládá. Některé fakulty v rámci celoživotního vzdělávání poskytují prohloubené managementské studium.

U sedmé profesně a osobnostně kultivující kompetence by studenti měli získat znalosti ze všeobecně vzdělávacích a výchovných předmětů a promítnout do této kompetence by se měla promítnout i profesní etika učitele včetně reflektivní zkušenosti získané pedagogickou praxí.

Této kompetenci je věnován dostatečný prostor na všech pedagogických fakultách.

Z vytvořeného přehledu nám vychází, že studijní programy jednotlivých fakult jsou víceméně sestaveny tak, aby docházelo k naplňování kompetencí profesního standardu. Ovšem je pravda, že jsem naplněnost každé kompetence posuzovala podle přiřazení povinných a nepovinných předmětů a že jsem při tomto přiřazování vycházela z názvu předmětu případně sylabů. A název může být zavádějící a ani obsah sylabu není zárukou naplnění. Aby mohlo dojít k opravdu správnému posouzení, muselo by se dojít

přímo na jednotlivé fakulty a osobně se účastnit přednášek a seminářů. Pouze osobní zkušenost by prokázala skutečný obsah a úspěšnost každého předmětu. Z tohoto důvodu se musí závěry naplnění každé kompetence, tak jak se jeví v předešlém přiřazování, brát s nadhledem a pouze orientačně.

Který studijní plán je nejlepší, který by potřeboval nepatrné změny, a který by potřeboval změnit od základů, se zjistí až ověřením a vyzkoušením v praxi. A jestli profesní příprava tak jak ji poskytují jednotlivé pedagogické fakulty je dostačující, ukážou sami jejich absolventi ve své praxi tím, zda uspějí či ne.

Student či spíše absolvent by měl mít ale na paměti, že jeho vysokoškolská příprava je jen část celkového vzdělávání učitele. A že další utváření, formování a vzdělávání záleží především na něm samém. Je všem pravdou, že pedagogická fakulta by mu měla dát potřebný základ, na kterém již sám může stavět. Každý student by měl být hrdý na svou ALMA MATER. Měl by mít na paměti, že i podle něho je posuzován a vytvářen obraz školství.

LITERATURA:

BARTUŠKOVÁ, M.: Proč žádají učitelky mateřských škol vysokoškolské vzdělání, In *Manifestační sjezd Československého učitelstva*. Praha 1945.

BĚLINOVÁ, L., MIŠURCOVÁ, V. : *Z dějin předškolní výchovy*. Praha: SPN, 1980.

DOBROVSKÁ, D.: *Pedagogická a psychologická příprava učitelů* (odborných předmětů). Praha: ISV, 2004. ISBN 80-86642-33-X

DOSTÁL, A., OPRAVILOVÁ, E.: *Úvod do předškolní pedagogiky*. Praha: SPN, 1985.

GAVORA, P.: *Výzkumné metody v pedagogice*. Brno: Paido, 1996. ISBN 90-85931-15-X.

HARTL, P., HARTLOVÁ, H. : *Psychologický slovník*. Praha: Portál, 2000.

CHLUP, O., KOPECKÝ, J. a kol.: *Pedagogika*. Praha: SPN, 1965.

JŮVA, V. sen a jun.: *Stručné dějiny pedagogiky*. Brno: Paido, 1997. ISBN 80-85931-43-5.

KOŤA, J.: Profesionalizace učitelského povolání, In Autorský kolektiv Havlík, R. Koťa, J. Spilková, V. a ost.: *Učitelské povolání z pohledu sociálních věd*, Praha: PedF UK, 2008. ISBN 80-86039-72-2

KROPÁČKOVÁ, J. (ed.) : *Idea a realita vysokoškolského vzdělávání učitelek mateřských škol na pedagogické fakultě*. Sborník z celostátní konference. Praha: PedF UK, 2007. ISBN 978-80-72290-326-9

KROPÁČKOVÁ, J.: Zamyšlení nad diagnostickými kompetencemi, In *Učitelé jako profesní skupina, jejich vzdělávání a podpůrný systém*. Praha: PedF UK, 2001.

KURELOVÁ, M.: *Učitelská profese v teorii a praxi*. Ostrava: Ped. fakulta Ostrava, 1998. ISBN 80-7042-138-X

MIŠURCOVÁ, V., ČAPKOVÁ, D., MÁTEJ, J.: *Úvod do dějin předškolní pedagogiky*. Praha: SNP, 1987.

Národní program rozvoje vzdělávání v České republice – Bílá kniha. Praha: MŠMT ČR, 2001.

NAVRÁTIL, S.: Přístup k transformaci vzdělávání učitelů. In *Učitel – jeho příprava a požadavky školské praxe*. Sborník referátů z 2. konference České asociace pedagogického výzkumu. Ústí nad Labem: Česká asociace pedagogického výzkumu, 1994.

OPRAVILOVÁ, E. : Cesta pracovníků předškolní výchovy za vzděláváním, In: *Idea a realita vysokoškolského vzdělání učitelek mateřských škol na pedagogické fakultě*. Praha: PedF UK, 2007.

PAŘÍZEK, V. : *Obecná pedagogika*. Praha: SPN, 1991.

PRŮCHA, J., WALTEROVÁ, E., MAREŠ, J.: *Pedagogický slovník*. Praha: Portál, 1998. ISBN 80-7178-252-1

PRŮCHA, J.: *Učitel – současné poznatky o profesi*. Praha: Portál, 2002. ISBN 80-7178-621-7

Rozvoj národní vzdělanosti a vzdělávání učitelů v evropském kontextu 2. díl, Praha: PedF UK, 2002. ISBN 80-7290-090-0

SKALKOVÁ, J. a kol.: *Úvod do metodologie a metod pedagogického výzkumu*. Praha: SPN, 1985.

SPIPKOVÁ, V.: *Proměny primární školy a vzdělávání učitelů v historicko-srovnávací perspektivě*. Praha: PedF UK, 1997. ISBN 80-86039-41-2

SPIPKOVÁ, V.: *Východiska vzdělávání učitelů primárních škol*. *Pedagogika* 46. 1999, č. 2, s. 135-146

ŠTVERÁK, V.: *Stručné dějiny pedagogiky*. Praha: SNP, 1983.

ŠVEC, V.: *Pedagogická příprava budoucích učitelů: problémy a inspirace*. Brno: Paido, 1999.

Učitelé jako profesní skupina, jejich vzdělávání a podpůrný systém. Sborník z celostátní konference, 1. díl, Praha: PedF, 2001. ISBN 80-7290-059-5

Učitelé jako profesní skupina, jejich vzdělávání a podpůrný systém. Sborník z celostátní konference, 2. díl, Praha: PedF, 2001. ISBN 80-7290-059-5

VÁŇOVÁ, R.: *Vývoj počátečního školství v českých zemích*. Praha: SNP, 1986.

VÁŇOVÁ, R.: *Vývoj počátečního školství v českých zemích*. Praha: SPN, 1986.

VAŠUTOVÁ J. : Profese učitele v měnícím se společenském kontextu. In: *Aplikované sociální vědy v přípravě učitelů*. Brno: Tempus, 1998.

VAŠUTOVÁ, J.: *Být učitelem – Co by měl učitel vědět o své profesi*. Praha, PedF UK, 2002. ISBN 80-7290-077-3

VORLÍČEK, CH.: Učitel. In: *Úvod do pedagogiky*. Praha: HaH, 2000.

WALTEROVÁ, E. : Proměny funkcí a rolí učitelů v kontextu vzdělávací reformy. In *Učitelé jako profesní skupina, jejich vzdělávání a podpůrný systém*. Sborník z celostátní konference 1. díl. Praha: PedF UK, 2001

PŘÍLOHY

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

1. kompetence předmětová

1. semestr

Povinné předměty

- Dovednostní minimum výchovných předmětů
- Kurz integrovaných naukových předmětů
- Metodika hrových činností

Povinně volitelné předměty

- Estetická výchova

2. semestr

Povinné předměty

- Dovednostní minimum výchovných předmětů
- Kurz integrovaných naukových předmětů

Povinně volitelné předměty

- Estetická výchova

3. semestr

Povinné předměty

-
-

Povinně volitelné předměty

- Literatura pro děti
- Estetická výchova

4. semestr

Povinné předměty

-

Povinně volitelné předměty

- Estetická výchova

5. semestr

Povinné předměty

-

Povinně volitelné předměty

- Estetická výchova

6. semestr

Povinné předměty

-

Povinně volitelné předměty

- Estetická výchova

2. kompetence didaktická a psychodidaktická

1. semestr

Povinné předměty

- Úvod do psychologie
- Metodika hrových činností

Povinně volitelné předměty

- Speciální pedagogika

2. semestr*Povinné předměty*

- Psychologie osobnosti a jejího vývoje

Povinně volitelné předměty

- Speciální pedagogika

3. semestr*Povinné předměty*

- Speciální pedagogika
- Obsah a formy předškolního vzdělávání

Povinně volitelné předměty

- Speciální pedagogika

4. semestr*Povinné předměty*

- Pedagogická a sociální psychologie
- Obsah a formy předškolního vzdělávání
- Výchova k demokratickému občanství
- Rámcový program pro předškolní vzdělávání a jeho aplikace
- Pedagogická diagnostika I.

Povinně volitelné předměty

- Speciální pedagogika

5. semestr*Povinné předměty*

- Aplikovaná psychologie
- Pedagogická diagnostika II.

Povinně volitelné předměty

- Speciální pedagogika

6. semestr*Povinné předměty*

- Alternativní vzdělávací programy pro mateřskou školu
- Aktuální otázky předškolního a primárního vzdělávání

Povinně volitelné předměty

- Speciální pedagogika

3. kompetence pedagogická**1. semestr***Povinné předměty*

- Úvod do pedagogiky
- Předškolní pedagogika
- Sociální a pedagogická komunikace
- Metodika hrových činností

Povinně volitelné předměty

- Speciální pedagogika

2. semestr*Povinné předměty*

- Předškolní pedagogika
- Komunikace s dětmi
- Metodika hrových činností
- Psychologie osobnosti a jejího vývoje

Povinně volitelné předměty

- Speciální pedagogika

3. semestr

Povinné předměty

- Tvořivá dramatika
- Komunikace s dětmi
- Obsah a formy předškolního vzdělávání

Povinně volitelné předměty

- Speciální pedagogika

4. semestr

Povinné předměty

- Tvořivá dramatika
- Obsah a formy předškolního vzdělávání
- Výchova k demokratickému občanství
- Rámcový program pro předškolní vzdělávání a jeho aplikace
- Mediální pedagogika

Povinně volitelné předměty

- Speciální pedagogika

5. semestr

Povinné předměty

- Aplikovaná psychologie
- Školní legislativa a personalistika
- Obsah a formy předškolního vzdělávání
- Rámcový program pro předškolní vzdělávání a jeho aplikace

Povinně volitelné předměty

- Speciální pedagogika

6. semestr

Povinné předměty

-
-
-

Povinně volitelné předměty

- Alternativní vzděl. prog. pro MŠ
- Aktuální otázky předšk. a prim. vzd.
- Evaluace a hodnocení v MŠ

4. kompetence diagnostická a intervenční

1. semestr

Povinné předměty

- Metodika hrových činností

Povinně volitelné předměty

- Speciální pedagogika

2. semestr

Povinné předměty

- Metodika hrových činností
- Psychologie osobnosti a jejího vývoje

Povinně volitelné předměty

- Speciální pedagogika

3. semestr

Povinné předměty

- Biologie dítěte
- Metody pedagogického výzkumu
- Speciální pedagogika

Povinně volitelné předměty

- Speciální pedagogika

4. semestr

Povinné předměty

- Psychopatologie
- Pedagogická diagnostika I.
- Mediální pedagogika

Povinně volitelné předměty

- Speciální pedagogika

5. semestr

Povinné předměty

- Aplikovaná psychologie
- Pedagogická diagnostika II.

Povinně volitelné předměty

- Speciální pedagogika

6. semestr

Povinné předměty

- Prevence a terapie poruch komunikačních schopností
- Evaluace a hodnocení v mateřské škole

Povinně volitelné předměty

- Speciální pedagogika

5. kompetence sociální, psychosociální a komunikativní

1. semestr

Povinné předměty

- Osobnostní a sociální výcvik
- Základy filozofie a sociologie
- Sociální a pedagogická komunikace
- Technika mluvené řeči

Povinně volitelné předměty

- Speciální pedagogika

2. semestr

Povinné předměty

- Sociální pedagogika
- Základy filozofie a sociologie
- Komunikace s dětmi

Povinně volitelné předměty

- Speciální pedagogika

3. semestr

Povinné předměty

- Tvořivá dramatika
- Komunikace s dětmi
- Metody pedagogického výzkumu

Povinně volitelné předměty

- Speciální pedagogika

4. semestr

Povinné předměty

- Tvořivá dramatika
- Pedagogická a sociální psychologie
- Výchova k demokratickému občanství
- Mediální pedagogika

Povinně volitelné předměty

- Speciální pedagogika

5. semestr*Povinné předměty**Povinně volitelné předměty***6. semestr***Povinné předměty**Povinně volitelné předměty*

- Prevence a terapie poruch komunikačních schopností

6. kompetence manažerská a normativní**1. semestr***Povinné předměty**Povinně volitelné předměty*

-

- Řízení školy a management

2. semestr*Povinné předměty**Povinně volitelné předměty*

-

- Řízení školy a management

3. semestr*Povinné předměty**Povinně volitelné předměty*

- Metody pedagogického výzkumu

- Řízení školy a management

4. semestr*Povinné předměty**Povinně volitelné předměty*

- Rámcový program pro předšk. vzděl. a jeho aplikace
- Mediální pedagogika

- Řízení školy a management

5. semestr*Povinné předměty**Povinně volitelné předměty*

- Školní legislativa a personalistika
- Rámcový program pro předšk. vzděl. a jeho aplikace

- Řízení školy a management

6. semestr*Povinné předměty**Povinně volitelné předměty*

- Aktuální otázky předškolního a primárního vzdělávání
- Evaluace a hodnocení v mateřské škole

- Řízení školy a management

7. kompetence profesně a osobnostně kultivující**1. semestr***Povinné předměty**Povinně volitelné předměty*

- Dovednostní minimum výchovných předmětů
- Základy filozofie a sociologie
- Metodika hrových činností

- Estetická výchova

2. semestr*Povinné předměty*

- Dovednostní minimum výchovných předmětů
- Základy filozofie a sociologie
- Metodika hrových činností

Povinně volitelné předměty

- Estetická výchova

3. semestr*Povinné předměty*

- Literatura pro děti
- Metody pedagogického výzkumu
- Sociální ekologie
- Cizí jazyk AJ/NJ

*Povinně volitelné předměty**Povinně volitelné předměty*

- Estetická výchova

4. semestr*Povinné předměty*

- Cizí jazyk AJ/NJ
- Výchova demokratickému občanství
- Mediální pedagogika

Povinně volitelné předměty

- Estetická výchova

5. semestr*Povinné předměty*

- Seminář k závěrečným bakalářským pracím I.

Povinně volitelné předměty

- Estetická výchova

6. semestr*Povinné předměty*

- Seminář k závěrečným bakalářským pracím II.

Povinně volitelné předměty

- Estetická výchova

praxe**1. semestr***Povinné předměty*

- Pedagogická praxe souvislá 1 týden
- Pedagogická praxe průběžná 4 hod/sem

*Povinně volitelné předměty***2. semestr***Povinné předměty*

- Pedagogická praxe souvislá 1 týden
- Pedagogická praxe průběžná 4 hod/sem

*Povinně volitelné předměty***3. semestr***Povinné předměty*

- Pedagogická praxe souvislá 1 týden
- Pedagogická praxe průběžná 4 hod/sem

*Povinně volitelné předměty**Povinně volitelné předměty*

4. semestr

Povinné předměty

- Pedagogická praxe souvislá 1 týden
- Pedagogická praxe průběžná 4 hod/sem

Povinně volitelné předměty

- Hra na klavír
- Divadlo ve výchově
- Environmentální výchova a výchova – exkurze
- Letní kurz Šumava a příroda

5. semestr

Povinné předměty

- Pedagogická praxe souvislá 1 týden
- Pedagogická praxe průběžná 4 hod/sem

Povinně volitelné předměty

6. semestr

Povinné předměty

- Pedagogická praxe souvislá 1 týden
- Pedagogická praxe průběžná 4 hod/sem

Povinně volitelné předměty

- Hudební pedagogika
- Pedagogická předmětová didaktika
- Didaktika dramatické výchovy 2. a praxe
- Základy pohybové výchovy ve vztahu k vodě, sportům
- Oslava mluvnice v logopedické praxi
- Informační a počítačová gramotnost

OSTRAVSKÁ UNIVERZITA V OSTRAVĚ

1. kompetence předmětová

1. semestr

Povinné předměty

- Jazyková komunikace a kultura řeči 1.
- Hudební teorie
- Dramatická výchova
- Úvod do studia tělesné výchovy
- Výtvarná výchova 1.

Povinně volitelné předměty

Povinně volitelné předměty

2. semestr

Povinné předměty

- Současný český jazyk a jeho vývojové tendence 1.
- Jazyková komunikace a kultura řeči 2.
- Hudební praktikum 1.
- Přípravné elementární čtení, psaní, počítání a logické myšlení
- Psychomotorika a pohybové hry
- Výtvarná výchova 2.

Povinně volitelné předměty

- Dětský sbor. zpěv s metodikou
- Dram. výchova – hl. proudy
- Činnosti ve vodě

3. semestr

Povinné předměty

- Současný český jazyk a jeho výv. tendence 2.
- Zdravotní tělesná výchova
- Hudební praktikum 2.
-

Povinně volitelné předměty

- Instrumentální činnosti s metodikou
- Hra s předmětem a materiálem
- Gymnastické činnosti
- Kurz zimních činností

4. semestr

Povinné předměty

- Literatura pro děti 1.
- Hudební praktikum 3.
- Didaktika dramatické výchovy 1. s praxí
- Základy seznamování s přírodou a společností
- Didaktika tělesné výchovy
- Výtvarná výchova 4.

Povinně volitelné předměty

- Hra na klavír
- Divadlo ve výchově
- Environ. vzděl. a výchova – exkurze
- Letní kurz činností v přírodě

5. semestr

Povinné předměty

- Literatura pro děti 2.
- Hudební didaktika
- Výtvarná výchova s didaktikou 5.
-
-
-

Povinně volitelné předměty

- Hudební pohybová výchova s metodikou
- Projekt předmětové didaktiky
- Didaktika dramatické výchovy 2. s praxí
- Základy pohyb. doved. ve vztahu k jedn. sportům
- Dětská literatura v anglickém jazyce
- Informační a počítačová gramotnost

6. semestr

Povinné předměty

- Práce s uměleckým textem
-

Povinně volitelné předměty

- Metody dramatické výchovy
- První pomoc

2. kompetence didaktická a psychodidaktická

1. semestr

Povinné předměty

- Obecná psychologie

Povinně volitelné předměty

2. semestr

Povinné předměty

- Vývojová psychologie
- Psychomotorika a pohybové hry

Povinně volitelné předměty

- Činnosti ve vodě

3. semestr

Povinné předměty

- Pedagogická metodologie
- Technologická praktika s didaktikou 1.
- Zdravotní tělesná výchova
- Logopedická prevence v předškolním věku

Povinně volitelné předměty

- Instrumentální činnosti s metodikou
- Vzdělávací technologie 1.
- Hra s předmětem a materiálem
- Gymnastické činnosti

4. semestr

Povinné předměty

Povinně volitelné předměty

- Projektování v mateřské škole 1.
- Poruchy dětského vývoje
- Pedagogická psychologie
- Technologická praktika s didaktikou 2.
- Didaktika tělesné výchovy

- Vzdělávací technologie 2.
- Aktuální pedagogické otázky

5. semestr

Povinné předměty

- Hudební didaktika
- Projektování v mateřské škole 2.
- Psychologie rodiny
- Výtvarná výchova s didaktikou 5.

Povinně volitelné předměty

- Didaktika dramatické výchovy 2. s praxí
- Program podpory zdraví v MŠ
- Základy pohyb. doved. ve vztahu k jedn. sportům
- Projekt předmětové didaktiky

6. semestr

Povinné předměty

- Práce s uměleckým textem
-
-

Povinně volitelné předměty

- Metody dramatické výchovy
- Program Začít spolu v MŠ
- Hra a hračka

3. kompetence pedagogická

1. semestr

Povinné předměty

- Dramatická výchova
- Filozofie výchovy
- Pedagogika preprimárního vzdělávání 1.
- Pedagogika a srovnávací dějiny
- Základy pedagogické komunikace
- Obecná psychologie

Povinně volitelné předměty

2. semestr

Povinné předměty

- Vývojová psychologie
- Pedagogika preprimárního vzdělávání 2. s praxí

Povinně volitelné předměty

- Dramatická výchova – hlavní proudy

3. semestr

Povinné předměty

- Pedagogická metodologie
- Osobnostní a sociální výchova dítěte s praxí

Povinně volitelné předměty

- Vzdělávací technologie 1.

4. semestr

Povinné předměty

- Didaktika dramatické výchovy 1.s praxí

Povinně volitelné předměty

- Vzdělávací technologie 2.

- Poruchy dětského vývoje
- Pedagogická psychologie

- Aktuální pedagogické otázky
- Divadlo ve výchově

5. semestr

Povinné předměty

- Řešení pedagogických problémů
- Psychologie rodiny
-
-

Povinně volitelné předměty

- Didaktiky dramatické výchovy 2. s praxí
- Projekt – předmětové didaktiky
- Program podpory zdraví v M
- Základy klinické psychologie

6. semestr

Povinné předměty

- Řízení a spolupráce
- Pedagogika – seminář ke SZZ
-
-

Povinně volitelné předměty

- Metody dramatické výchovy
- Program Začít spolu v mateřské škole
- Psychologie rodiny 2.
- Hra a hračka

4. kompetence diagnostická a intervenční

1. semestr

Povinné předměty

- Biologie vývoje dítěte 1.
- Pedagogika preprimárního vzdělávání 1.
- Pedagogika a srovnávací dějiny
- Základy pedagogické komunikace
- Obecná psychologie

Povinně volitelné předměty

2. semestr

Povinné předměty

- Biologie vývoje dítěte 2.
- Pedagogika preprimárního vzdělávání 2. s praxí
- Vývojová psychologie
- Speciální pedagogika – základní kurz

Povinně volitelné předměty

3. semestr

Povinné předměty

- Pedagogická metodologie
- Osobnostní a sociální výchova dítěte s praxí
- Logopedická prevence v předškolním věku
- Pedagogická diagnostika dětského vývoje

Povinně volitelné předměty

- Hra s předmětem a materiálem

4. semestr

Povinné předměty

Povinně volitelné předměty

- Proměny dětského vývoje
- Pedagogická psychologie

- Metody - Aktuální pedagogické otázky
- Psychologie rodiny

5. semestr

Povinné předměty

- Řešení pedagogických problémů
- Psychologie rodiny

Povinně volitelné předměty

- Základy klinické psychologie
- První pomoc

6. semestr

Povinné předměty

- Řízení a spolupráce
- Pedagogika – seminář k SZZ

Povinně volitelné předměty

- Hra a hračka

5. kompetence sociální, psychosociální a komunikativní

1. semestr

Povinné předměty

- Jazyková komunikace a kultura řeči 1.
- Dramatická výchova
- Základy pedagogické komunikace

Povinně volitelné předměty

- Aktuální pedagogické otázky

2. semestr

Povinné předměty

- Současný český jazyk a jeho vývojové tendence
- Jazyková komunikace a kultura řeči 2.

Povinně volitelné předměty

- Úvod do sociální psychologie
- Informační a počítačová gramotnost

3. semestr

Povinné předměty

- Sociální psychologie
- Současný český jazyk a jeho vývojové tendence 2.
- Osobnostní a sociální výchova dítěte s praxí

Povinně volitelné předměty

4. semestr

Povinné předměty

- Didaktika dramatické výchovy 1. s praxí

Povinně volitelné předměty

5. semestr

Povinné předměty

- Psychologie rodiny
- Řešení pedagogických problémů

Povinně volitelné předměty

- Didaktika dramatické výchovy 2. s praxí

6. semestr

Povinné předměty

Povinně volitelné předměty

- Řízení a spolupráce

-

- Metody dramatické výchovy

- Psychologie rodiny 2.

6. kompetence manažerská a normativní

1. semestr

Povinné předměty

- Základy pedagogické komunikace

Povinně volitelné předměty

2. semestr

Povinné předměty

3. semestr

Povinné předměty

- Pedagogická metodologie

Povinně volitelné předměty

Povinně volitelné předměty

4. semestr

Povinné předměty

-

Povinně volitelné předměty

- Aktuální pedagogické otázky

5. semestr

Povinné předměty

Povinně volitelné předměty

6. semestr

Povinné předměty

- Řízení a spolupráce

-

Povinně volitelné předměty

- Úvod do školského managementu

- Informační a počítačová gramotnost

7. kompetence profesně a osobnostně kultivující

1. semestr

Povinné předměty

- Jazyková komunikace a kultura řeči 1.

- Hudební teorie

- Biologie vývoje dítěte 1.

- Dramatická výchova

- Filozofie výchovy

- Úvod do studia tělesné výchovy

- Výtvarná výchova 1.

Povinně volitelné předměty

- Hudební pohybová výchova s metodikou

- Didaktika tělesné výchovy

- Metodika tělesné výchovy

- Úvod do školského managementu

- První pomoc

- Dětská literatura v anglickém jazyce

- Informační a počítačová gramotnost

- Jazyk a hra

2. semestr

Povinné předměty

- Současný český jazyk a jeho vývojové tendence 1.

- Jazyková komunikace a kultura řeči 2.

Povinně volitelné předměty

- Anglický jazyk 1.

- Německý jazyk 1.

- Hudební praktikum 1.
- Biologie vývoje dítěte 2.
- Výtvarná výchova 2.
- Psychomotorika a pohybové hry
- Příprava elementárního čtení, psaní, počítání a logického myšlení
- Dětský sborový zpěv s metodikou
- Dramatická výchova – hl. proudy
- Činnosti ve vodě

3. semestr

Povinné předměty

- Současný český jazyk a jeho vývojové tendence 2.
- Hudební praktikum 2.
- Pedagogická metodologie
- Technologická praktika s didaktikou 1.
- Zdravotní tělesná výchova
- Výtvarná výchova 3.
- Logopedická prevence v předškolním věku

Povinně volitelné předměty

- Anglický jazyk 2.
- Německý jazyk 2.
- Instrumentální činnosti
- Vzdělávací technologie 1.
- Hra s předmětem a materiálem
- Gymnastické činnosti
- Kurz zimních činností

4. semestr

Povinné předměty

- Literatura pro děti 1.
- Hudební praktikum 3.
- Didaktika dramatické výchovy 1. s praxí
- Základy seznamování s přírodou a společností
- Technologická praktika s didaktikou 2.
- Didaktika tělesné výchovy
- Výtvarná výchova 4.
- Environmentální vzdělání a výchova – exkurze
- Letní kurz činností v přírodě

Povinně volitelné předměty

- Anglický jazyk 3.
- Německý jazyk 3.
- Hra na klavír
- Vzdělávací technologie 2.
- Divadlo ve výchově

5. semestr

Povinné předměty

- Literatura pro děti 2.
- Hudební didaktika
- Výtvarná výchova s didaktikou 5.
- Hudební pohybová výchova s metodikou
- Didaktika dramatické výchovy 2. s praxí
- Základy pohyb. doved. ve vztahu k jedn. sportům

Povinně volitelné předměty

6. semestr

Povinné předměty

- Práce s uměleckým textem
- Řízení a spolupráce
-
-
-
-

Povinně volitelné předměty

- Metody dramatické výchovy
- Úvod do školského managementu
- První pomoc
- Dětská literatura v anglickém jazyce
- Informační a počítačová gramotnost
- Hra a hračka

Praxe

1. semestr*Povinné předměty**Hra na nástroj II. – klavír**Povinně volitelné předměty***2. semestr***Povinné předměty*

- Pedagogika neprimárního vzdělávání 2. s praxí 4 sem.
- Souvislá hospitační a asistenční praxe 2 týdny

*Povinně volitelné předměty***3. semestr***Povinné předměty*

- Osobnostní a sociální výchova dítěte s praxí

*Povinně volitelné předměty**Povinně volitelné předměty***4. semestr***Povinné předměty*

- Didaktika dramatické výchovy 1. s praxí
- Průběžná pedagogická praxe v mateřské škole 0+4+1

*Povinně volitelné předměty***5. semestr***Povinné předměty*

- Souvislá projektová praxe 3 týdny

*Povinně volitelné předměty**Hra na nástroj IV. – housle**Hra na nástroj IV. – klavír***6. semestr***Povinné předměty*

- Praxe v mateřských školách

*Povinně volitelné předměty***UNIVERZITA HRADEC KRÁLOVÉ***Povinně volitelné předměty***1. kompetence předmětová****1. semestr***Povinné předměty*

- Český jazyk I.
- Hudební výchova I.
- Informační a komunikační technologie I.
- Rozvíjení matematických představ I.
- Tělesná výchova I.
- Výtvarná výchova I.

*Povinně volitelné předměty**Hra na nástroj I. – housle**Hra na nástroj I. – klavír***2. semestr***Povinné předměty*

- Výtvarná výchova- linie

*Povinně volitelné předměty**Hra na nástroj II. – housle*

- Tělesná výchova II.
- Rozvíjení matematických představ II.
- Dramatická výchova I. – tvořivá improvizace
- Hudební výchova II.
- Český jazyk II.

3. semestr

Povinné předměty

- Výtvarná výchova – barva
- Tělesná výchova III.
- Rozvíjení matematických představ III.
- Dramatická výchova II. – projektování
- Hudební výchova III.
- Český jazyk III.
- Kurz zimních pohybových aktivit

4. semestr

Povinné předměty

- Kurz turistiky
- Tělesná výchova IV.
- Hudební výchova IV.
- Český jazyk IV.
- Didaktika poznávání přírody
- Didaktika výtvarné výchovy

5. semestr

Povinné předměty

- Dětská literatura
- Didaktika hudební výchovy I.
- Tělesná výchova V.
- Rozvoj počáteční gramotnosti
- Svět kolem nás I.
- Vlastivěda geografická
- Výtvarné materiály

6. semestr

Povinné předměty

- Technická a pracovní výchova
- Svět kolem nás II.
- Tělesná výchova VI.
- Didaktika hudební výchovy II.

2. kompetence didaktická a psychodidaktická

- Hra na nástroj II. – klavír

Povinně volitelné předměty

Povinně volitelné předměty

Povinně volitelné předměty

- Hra na nástroj III. – housle
- Hra na nástroj III. – klavír

Povinně volitelné předměty

Povinně volitelné předměty

- Hra na nástroj IV.- housle
- Hra na nástroj IV.- klavír

Povinně volitelné předměty

Povinně volitelné předměty

Povinně volitelné předměty

Povinně volitelné předměty

Povinně volitelné předměty

1. semestr

Povinné předměty

Povinně volitelné předměty

2. semestr

Povinné předměty

Povinně volitelné předměty

3. semestr

Povinné předměty

Povinně volitelné předměty

- Alternativy v předškolním vzdělávání
- Vývojová psychologie
- Pedagogická a sociální psychologie

4. semestr

Povinné předměty

Povinně volitelné předměty

- Základy výzkumu ve společenských vědách
- Základy logopedie
- Základy psychopedie a etopedie
- Integrované učení hrou a činností
- Didaktika poznávání přírody
- Didaktika výtvarné výchovy

5. semestr

Povinné předměty

Povinně volitelné předměty

- Didaktika hudební výchovy I.

6. semestr

Povinné předměty

Povinně volitelné předměty

- Výchovné poradenství
- Základy psychiatrie
- Základy som.-,surdo.-,ortopedie
- Zdravý životní styl
- Problematika školní zralosti
- Didaktika hudební výchovy II.

3. kompetence pedagogická

1. semestr

Povinné předměty

Povinně volitelné předměty

- Obecná pedagogika
- Obecná psychologie

2. semestr

Povinné předměty

Povinně volitelné předměty

- Předškolní pedagogika

- Psychologie osobnosti
- Dramatická výchova I. – tvořivá improvizace

Povinné volitelné předměty

3. semestr

Povinné předměty

- Alternativy v předškolním vzdělání
- Dramatická výchova II. – projektování
- Pedagogická a sociální psychologie
- Vývojová psychologie

Povinně volitelné předměty

Povinné volitelné předměty

4. semestr

Povinné předměty

- Integrované učení hrou a činností
- Sociologie dětství a výchovy
- Základy psychopedie a etopedie

Povinně volitelné předměty

5. semestr

Povinné předměty

- Sociální a pedagogická komunikace

Povinně volitelné předměty

6. semestr

Povinné předměty

- Výchovné poradenství
- Základy psychiatrie
- Základy som.-,surdo.-,ortopedie
- Problematika školní zralosti
- Zdravý životní styl
- Rodina, rodinné právo

Povinně volitelné předměty

Povinné volitelné předměty

Povinné volitelné předměty

4. kompetence diagnostická a intervenční

1. semestr

Povinné předměty

- Biologie dítěte a hygiena I.

Povinně volitelné předměty

Povinné volitelné předměty

2. semestr

Povinné předměty

- Biologie dítěte a hygiena II.
- Psychologie osobnosti

Povinně volitelné předměty

Povinné volitelné předměty

3. semestr

Povinné předměty

- Pedagogicko – psychologická diagnostika
- Vývojová psychologie

Povinně volitelné předměty

4. semestr*Povinné předměty*

- Základy logopedie
- Základy psychopedie a etopedie
- Integrované učení hrou a činností

*Povinně volitelné předměty***5. semestr***Povinné předměty*

- Základy pediatrie

*Povinně volitelné předměty***6. semestr***Povinné předměty*

- Výchovné poradenství
- Základy psychiatrie
- Základy som.-, surdo.-, ortopedie
- Zdravý životní styl
- Problematika školní zralosti
- Rodina, rodinné právo
- Problematika školní zralosti

*Povinně volitelné předměty***5. kompetence sociální, psychosociální a komunikativní****1. semestr***Povinné předměty*

- Český jazyk I.
- Osobnostně-sociální výcvik

*Povinně volitelné předměty***2. semestr***Povinné předměty*

- Dramatická výchova 1. – tvořivá improvizace
- Český jazyk 2

*Povinně volitelné předměty***3. semestr***Povinné předměty*

- Český jazyk 3
- Pedagogická a sociální psychologie
- Dramatická výchova 2 - projektování

*Povinně volitelné předměty***4. semestr***Povinné předměty*

- Sociologie dětství a výchovy
- Integrované učení hrou a činností

Povinně volitelné předměty

5. semestr

Povinné předměty

- Sociální a pedagogická komunikace

Povinně volitelné předměty

6. semestr

Povinné předměty

- Výchovné poradenství

Povinně volitelné předměty

6. kompetence manažerská a normativní

1. semestr

Povinné předměty

- Informační a komunikační technologie I.

Povinně volitelné předměty

2. semestr

Povinné předměty

Povinně volitelné předměty

3. semestr

Povinné předměty

Povinně volitelné předměty

4. semestr

Povinné předměty

- Základy výzkumu ve společenských vědách

Povinně volitelné předměty

5. semestr

Povinné předměty

Povinně volitelné předměty

6. semestr

Povinné předměty

- Rodina, rodinné právo
- Školský management

Povinně volitelné předměty

7. kompetence profesně a osobnostně kultivující

1. semestr

Povinné předměty

- Biologie dítěte a hygiena 1.
- Český jazyk 1.
- Hudební výchova 1.
- Informační a komunikační technologie 1.
- Rozvíjení matematických představ 1.
- Úvod do studia

Povinně volitelné předměty

- Hra na hudební nástroj 1. – housle
- Hra na hudební nástroj 1. – klavír

- Tělesná výchova 1.
- Výtvarná výchova 1.

2. semestr

Povinné předměty

- Výtvarná výchova – linie
- Tělesná výchova 2.
- Rozvíjení matematických představ 2.
- Hudební výchova
- Český jazyk 2.
- Dramatická výchova 1 – tvořivá inspirace
- Biologie dítěte a hygiena 2.

3. semestr

Povinné předměty

- Český jazyk 3.
- Hudební výchova 3.
- Dramatická výchova 3. – projektování
- Rozvíjení matematických představ 3.
- Tělesná výchova 3.
- Výtvarná výchova – barva
- Kurz zimních pohybových aktivit

4. semestr

Povinné předměty

- Základy výzkumu ve společenských vědách
- Základy logopedie
- Kurz turistiky
- Tělesná výchova 4.
- Sociologie dětství a výchovy
- Integrované učení hrou a činností
- Hudební výchova 4.
- Český jazyk 4.
- Didaktika poznávání přírody
- Didaktika výtvarné výchovy

5. semestr

Povinné předměty

- Dětská literatura
- Didaktika hudební výchovy 1.
- Bakalářská práce 1.
- Tělesná výchova 5.

Povinně volitelné předměty

- Hra na hudební nástroj 2. - housle
- Hra na hudební nástroj 2. - klavír

Povinně volitelné předměty

Povinně volitelné předměty

- Hra na hudební nástroj 3. – housle
- Hra na hudební nástroj 3. – klavír

Povinně volitelné předměty

Povinně volitelné předměty

- Hra na hudební nástroj 4. – housle
- Hra na hudební nástroj 4. – klavír
- Všeobecný francouzský jazyk
- Všeobecný anglický jazyk
- Všeobecný ruský jazyk
- Všeobecný německý jazyk
- Všeobecný polský jazyk
- Všeobecný španělský jazyk

Povinně volitelné předměty

Povinně volitelné předměty

Povinně volitelné předměty

- Rozvoj počáteční gramotnosti
- Svět kolem nás 1.
- Vlastivěda geografická
- Výtvarné materiály
- Základy pediatrie

6. semestr

Povinné předměty

- Výchovné poradenství
- Základy psychiatrie
- Základy som.-, surdo.- ortopedie
- Technická a pracovní výchova
- Zdravý životní styl
- Svět kolem nás 2.
- Rodina, rodinné právo
- Školský management
- Tělesná výchova 6.
- Didaktika hudební výchova 2.

Praxe

1. semestr

Povinné předměty

2. semestr

Povinné předměty

- Úvodní praxe – seminář 1hod/týden

3. semestr

Povinné předměty

- Asistentská praxe 8 hod/týden

4. semestr

Povinné předměty

- Průběžná praxe 1. 8 hod/týden

5. semestr

Povinné předměty

- Průběžná praxe 2. 8 hod/týden

6. semestr

Povinné předměty

- Souvislá praxe 90 hod/sem.

Povinně volitelné předměty

Povinně volitelné předměty

- Pérečka výchova – MŠ

- Dětský dramatický spolek – MŠ

Povinně volitelné předměty

- Předškolní příprava

Povinně volitelné předměty

- Základy pedagogiky

- Techniky dramatické výchovy – MŠ

Povinně volitelné předměty

- Hudební činnosti 1 – MŠ

- Výtvarné vyjadřování 2 – MŠ

Povinně volitelné předměty

- Hudební činnosti 2 – MŠ

- Výtvarné vyjadřování 3 – MŠ

Povinně volitelné předměty

- Ky

Povinně volitelné předměty

- Hudební činnosti 2 – MŠ

- Výtvarné vyjadřování 3 – MŠ

Povinně volitelné předměty

- Ky

Povinně volitelné předměty

- Hudební činnosti 2 – MŠ

- Výtvarné vyjadřování 3 – MŠ

UNIVERZITA JANA EVANGELISTY PURKYNĚ V ÚSTÍ NAD LABEM

1. kompetence předmětová

1. semestr

Povinné předměty

- Úvod do českého jazyka – MŠ
- Kultura mluveného projevu
- Hudebně výchovný seminář 1. – MŠ
- Klávesové nástroje – klavír 1. – MŠ
- Základy informatiky – MŠ
- Poznávání přírody a práce s přírodninami – MŠ
- Praktické činnosti 1.- MŠ
- Teorie tělesné výchovy dětí předškolního věku
- Dovednostní minimum – plavání
- Dovednostní minimum – gymnastika
- Výtvarné činnosti 1. - MŠ

Povinně volitelné předměty

2. semestr

Povinné předměty

- Klávesové nástroje – klavír 2. – MŠ
- Hudebně výchovný seminář 2. – MŠ
- Praktické činnosti 2.- MŠ
- Výtvarné činnosti 2. – MŠ
- Hry v mateřské škole
- Letní kurz
-

Povinně volitelné předměty

- Pěvecká výchova – MŠ
- Dětský sborový zpěv – MŠ
- Výtvarné vyjadřování 1. – MŠ
- Předplavecká příprava
- Základy sportovní přípravy A
- Průpravné hry a cvičení – MŠ
- Techniky dram. výchovy - MŠ

3. semestr

Povinné předměty

- Literatura pro děti 1. – MŠ
- Klávesové nástroje – MŠ
- Metodika hudební výchovy – pěvecké činnosti – MŠ
- Rozvoj matematického myšlení 1. – MŠ
- Didaktika základní gymnastiky
- Didaktika rytmické gymnastiky
- Výtvarné činnosti 3. – MŠ

Povinně volitelné předměty

- Hudební činnosti 1. – MŠ
- Výtvarné vyjadřování 2. – MŠ
- Předmět a loutka

4. semestr

Povinné předměty

- Literatura pro děti 2. – MŠ
- Literatura pro děti s metodikou – MŠ
- Metodika hudeb. výchovy – poslech.činnosti – MŠ

Povinně volitelné předměty

- Kytara a zobcová flétna 1. - MŠ
- Hudební činnosti 2. – MŠ
- Výtvarné vyjadřování 3.- MŠ

- Hra na LON a zobcovou flétnu
- Rozvoj matematického myšlení 2. – MŠ
- Komunikativní dovednost – MŠ
- Environmentální výchova – MŠ
- Didaktika atletiky
- Didaktika plavání
- Didaktika her
- Výtvarné činnosti 4. - MŠ

- Výtvarné vyjadřování 4.- MŠ
- Rozvoj pohyb. schopností
- Literární inspirace – MŠ
- Grafomotorický rozvoj – MŠ
- Řečová výchova v MŠ

5. semestr

Povinné předměty

- Mluvený projev a přednes s didaktikou- MŠ
- Metodika HV – pohyb. a inst. činnost – MŠ
- Rozvoj matematického myšlení 3. – MŠ
- Předškolní aspekty elementárního čtení, psaní – MŠ
- Výchova ke zdraví – MŠ
- Didaktika tělesné výchovy v mateřské škole
- Didaktika her B
- Výtvarné činnosti v mateřské škole

Povinně volitelné předměty

- Kytara a zobcová flétna 2. - MŠ
- Výtvarné vyjadřování 5. - MŠ
- Dějiny výtvarné kultury – MŠ
- Rytmická gymnastika
- Zdravotní TV
- Teorie a metodika DV v MŠ
- Relaxační a podpůrné techniky – MŠ

6. semestr

Povinné předměty

- Instrumentální vzdělávání – MŠ
- Etická výchova – MŠ
- Didaktika zdravotní tělesné výchovy

Povinně volitelné předměty

2. kompetence didaktická a psychodidaktická

1. semestr

Povinné předměty

- Přírodovědné projekty- MŠ
- Úvod do psychologie- MŠ
- Vývoj osobnosti dítěte- MŠ

Povinně volitelné předměty

2. semestr

Povinné předměty

- Hry v mateřské škole

Povinně volitelné předměty

- Vzdělávací politika a školský systém – MŠ

3. semestr

Povinné předměty

- Didaktika základní gymnastiky
- Didaktika rytmické gymnastiky

Povinně volitelné předměty

- Psychomotorika

4. semestr

Povinné předměty

- Komunikační dovednosti – MŠ
- Environmentální výchova – MŠ
- Didaktika atletiky
- Didaktika plavání
- Didaktika her A

Povinně volitelné předměty

- Grafomotorický rozvoj – MŠ
- Řečová výchova v MŠ

5. semestr

Povinné předměty

- Didaktika her B
- Mluvený projev a přednes s didaktikou – MŠ
- Výchova ke zdraví – MŠ
- Didaktika tělesné výchovy v MŠ

Povinně volitelné předměty

- Teorie a metodika dram. výchovy v MŠ

6. semestr

Povinné předměty

- Interkulturní vzdělávání – MŠ
- Vzdělávací programy – MŠ
- Filozofie výchovy
- Etická výchova
- Didaktika zdravotní tělesné výchovy

Povinně volitelné předměty

3. kompetence pedagogická

1. semestr

Povinné předměty

- Úvod do studia pedagogiky – MŠ
- Vývoj myšlení v předškolní výchově – MŠ
- Úvod do psychologie – MŠ
- Vývoj osobnosti dítěte - MŠ

Povinně volitelné předměty

2. semestr

Povinné předměty

- Předškolní pedagogika – MŠ
- Právní předpisy a řízení školy – MŠ
- Hry v mateřské škole

Povinně volitelné předměty

- Techniky dramatické výchovy – MŠ
- Vzdělávací politika a školský systém – MŠ

3. semestr

Povinné předměty

- Didaktika předškolního vzdělávání – MŠ
-

Povinně volitelné předměty

- Techniky dramatické výchovy 2. – MŠ
- Základy práva a rodinné právo - MŠ

4. semestr

Povinné předměty

- Osobnost dítěte v procesu výchovném a vzdělávacím

Povinně volitelné předměty

- Strategie rozvoje školy - MŠ

5. semestr

Povinné předměty

-

Povinně volitelné předměty

- Psychohygiena - MŠ

6. semestr

Povinné předměty

- Interkulturní vzdělávání – MŠ
- Vzdělávací programy – MŠ
- Filozofie výchovy – MŠ
- Etická výchova

Povinně volitelné předměty

4. kompetence diagnostická a intervenční

1. semestr

Povinné předměty

- Biologie dítěte – MŠ
- Úvod do studia pedagogiky- MŠ
- Vývoj myšlení v předškolní výchově – MŠ
- Úvod do psychologie
- Vývoj osobnosti dítěte - MŠ

Povinně volitelné předměty

2. semestr

Povinné předměty

- Spec. pedagogika a názvosloví 1. – MŠ
- Základy nemocí dětského věku 1. – MŠ
- Diagnostika dítěte předškolního věku - MŠ

Povinně volitelné předměty

- Speciální pedagogická diagnostika v MŠ
- Práce se zdrav. postiženými dětmi 1. v MŠ

3. semestr

Povinné předměty

- Základy nemocí dětského věku 2. – MŠ
- Spec. pedagogika a názvosloví 2. – MŠ

Povinně volitelné předměty

- Práce se zdrav. postiženými dětmi 2. v MŠ
- Psychomotorika

4. semestr

Povinné předměty

- Osobnost dítěte v procesu výchovy a vzdělávání

Povinně volitelné předměty

- Grafomotorický rozvoj – MŠ
- Řečová výchova v MŠ

5. semestr

Povinné předměty

- Výchova ke zdraví

Povinně volitelné předměty

- Zdravotní tělesná výchova

· Psychopatologie

- Relaxační a podpůrné techniky – MŠ

- Psychohygienu - MŠ

6. semestr

Povinné předměty

- Didaktika zdravotní tělesné výchovy

Povinně volitelné předměty

5. kompetence sociální, psychosociální a komunikativní

1. semestr

Povinné předměty

- Úvod do českého jazyka – MŠ

- Kultura mluveného projevu

Povinně volitelné předměty

2. semestr

Povinné předměty

3. semestr

Povinné předměty

- Dítě v procesu socializace

Povinně volitelné předměty

- Techniky dramatické výchovy 2. - MŠ

4. semestr

Povinné předměty

- Komunikační dovednosti – MŠ

- Osobnost dítěte v procesu výchovy a vzdělávání

Povinně volitelné předměty

- Řečová výchova v mateřské škole

5. semestr

Povinné předměty

- Mluvený projev a přednes s didaktikou – MŠ

- Výchova ke zdraví – MŠ

Povinně volitelné předměty

- Relaxační a podpůrné techniky

- Teorie a metodika dramatické výchovy v MŠ

- Psychohygienu

6. semestr

Povinné předměty

- Interkulturní vzdělávání – MŠ

- Filozofie výchovy – MŠ

- Etická výchova - MŠ

Povinně volitelné předměty

6. kompetence manažerská a normativní

1. semestr

Povinné předměty

Povinně volitelné předměty

2. semestr

Povinné předměty

- Právní předpisy a řízení školy – MŠ

Povinně volitelné předměty

- Úvod do teorie managementu - MŠ

3. semestr

Povinné předměty

-
-

Povinně volitelné předměty

- Základy práva a rodinné právo – MŠ
- Pracovní a školské právo – MŠ

4. semestr

Povinné předměty

-
-

Povinně volitelné předměty

- Strategie rozvoje školy – M
- Vedení lidí v organizaci- MŠ

5. semestr

Povinné předměty

-
-

Povinně volitelné předměty

- Ekonomika vzdělávacích zařízení – M
- Psychohygienu

6. semestr

Povinné předměty

- Interkulturní vzdělávání – MŠ
- Filozofie výchovy

Povinně volitelné předměty

7. kompetence profesně a osobnostně kultivující

1. semestr

Povinné předměty

- Úvod do českého jazyka – MŠ
- Kultura mluveného projevu
- Hudebně výchovný seminář 1. – MŠ
- Klávesové nástroje – klavír 1. – MŠ
- Základy informatiky – MŠ
- Biologie dítěte – MŠ
- Poznávání přírody a práce s přírodninami – MŠ
- Praktická činnost – MŠ
- Teorie tělesné výchovy dětí předškolního věku
- Dovednostní minimum – plavání
- Dovednostní minimum – gymnastika
- Výtvarné činnosti 1. – MŠ

Povinně volitelné předměty

- Anglický jazyk A, A2.
- Francouzský jazyk A, A2.
- Italský jazyk A, A2.
- Latina A, A2.
- Německý jazyk A, A2.
- Ruský jazyk A, A2.
- Španělský jazyk A, A2.

2. semestr

Povinné předměty

Povinně volitelné předměty

- Klávesové nástroje – klavír 2 – MŠ
- Hudebně výchovný seminář 2 – MŠ
- Základy nemocí dětského věku 1. – MŠ
- Vybrané kapitoly z českých dějin – MŠ
- Praktické činnosti 2. – MŠ

3. semestr

Povinné předměty

- Literatura pro děti 1. – MŠ
- Klávesové nástroje – MŠ
- Metodika hud. výchovy – pěvecké činnosti – MŠ
- Rozvoj matematického myšlení 1. – MŠ
- Základy nemocí dětského věku 2. – MŠ
- Didaktika základní gymnastiky
- Didaktika rytmické gymnastiky
-

Povinně volitelné předměty

- Hudební činnosti 1. – MŠ
- Výtvarné vyjadřování 2. – MŠ
- Základy sportovní přípravy B
- Techniky dramatické výchovy 2. – MŠ
- Psychomotorika – MŠ
- Základy práva a rodinné právo – MŠ
- Výtvarné činnosti 3. – MŠ
- Pracovní a školské právo – MŠ

4. semestr

Povinné předměty

- Literatura pro děti 2. – MŠ
- Literatura pro děti s metodikou – MŠ
- Metodika hud. výchovy – poslechové činnosti – MŠ
- Hra na LON a zobcovou flétnu
- Rozvoj matematického myšlení – MŠ
- Komunikační dovednosti – MŠ
- Environmentální výchova – MŠ
- Didaktika atletiky
- Didaktika plavání
- Didaktika her A
- Výtvarné činnosti 4. – MŠ

Povinně volitelné předměty

- Řečová výchova v mateřské škole
- Grafomotorický rozvoj – MŠ
- Literární inspirace – MŠ
- Rozvoj pohybových schopností
- Výtvarné vyjadřování 3. – MŠ
- Výtvarné vyjadřování 4. – MŠ
- Hudební činnosti 2. – MŠ
- Kytara a zobcová flétna 1. – MŠ

5. semestr

Povinné předměty

- Metodika hud. výchovy – pohyb. a instrument. činnost – MŠ
- Rozvoj matematického myšlení 3. – MŠ
- Předškolní aspekty elementárního čtení, psaní – MŠ
- Výchova ke zdraví
- Metodický seminář k bakalářské práci 1. – MŠ
- Didaktika tělesné výchovy v mateřské škole
- Didaktika her B

Povinně volitelné předměty

- Zdravotní TV
- Výtvarné vyjadřování v MŠ
- Rytmická gymnastika
- Psychohygiena
- Dějiny výtvarné kultury – MŠ
- Kytara a zobcová flétna 2. – MŠ
- Relaxační a podpůrné techniky – MŠ

- Výtvarné činnosti v mateřské škole
- Ekonomika vzdělávacích zařízení – MŠ
-
- Teorie a metodika dram. výchovy v MŠ

6. semestr

Povinné předměty

- Interkulturní vzdělávání – MŠ
- Metodický seminář k bakalářské práci 2. – MŠ
- Filozofie výchovy – MŠ
- Etická výchova – MŠ
- Didaktika zdravotní tělesné výchovy

Povinně volitelné předměty

Praxe

1. semestr

Povinné předměty

Povinně volitelné předměty

2. semestr

Povinné předměty

- Průběžná pedagogická praxe MŠ 0+2+0

Povinně volitelné předměty

3. semestr

Povinné předměty

- Pedagogická praxe v mateřské škole 1. 0+10+0

Povinně volitelné předměty

4. semestr

Povinné předměty

- Pedagogická praxe v mateřské škole 2. 0+15+0

Povinně volitelné předměty

5. semestr

Povinné předměty

- Asistenční praxe v 1. třídě – MŠ 0+10+0
- Pedagogická praxe v mateřské škole 3. 0+20+0

Povinně volitelné předměty

6. semestr

Povinné předměty

Povinně volitelné předměty

UNIVERZITA KARLOVA V. PRAZE

1. kompetence předmětová

1. semestr

Povinné předměty

Povinně volitelné předměty

- Úvod do českého jazyka
- Základy výtvarné kultury 1.
- Hv seminář 1.
- Hra na klavír 1.
- Základní motorika
- Teorie tělesné kultury

2. semestr

Povinné předměty

- Úvod do studia literatury
- Výtvarné vyjadřování plošné 1.
- Hv seminář 2.
- Hra na klavír 2.
- Fyziologie, anatomické základy pohybu
- Kurz praktických činností
- Úvod do informační výchovy
- Teorie a didaktika atletiky
- Tv – letní kurz

3. semestr

Povinné předměty

- Dramatická výchova 1.
- Předmatematická výchova 1.
- Ekologická výchova
- Hra na klavír 3.
- Didaktika předškolní hudební výchovy 1.
- Teorie a didaktika pohybových her
- Teorie a didaktika gymnastiky
- Výtvarné vyjadřování prostorové 1.

4. semestr

Povinné předměty

- Didaktika výtvarné výchovy
- Dramatická výchova 2.
- Předmatematická výchova 2.
- Dovednostní minimum 1.
- Teorie a didaktika zdravotní tělesné výchovy
- Teorie a didaktika plavání
- Didaktika předškolní hudební výchovy 2.
- Hra na Orffovy nástroje
- Nauka o slově s didaktikou

- Specializace výtvarná výchova
- Specializace hudební výchova
- Specializace tělesná výchova
- Specializace dramatická výchova

Povinně volitelné předměty

- Specializace výtvarná výchova
- Specializace hudební výchova
- Specializace tělesná výchova
- Specializace dramatická výchova

Povinně volitelné předměty

- Specializace výtvarná výchova
- Specializace hudební výchova
- Specializace tělesná výchova
- Specializace dramatická výchova

Povinně volitelné předměty

- Specializace výtvarná výchova
- Specializace tělesná výchova
- Specializace dramatická výchova
- Specializace hudební výchova

- Literární seminář
- Literatura pro děti

5. semestr

Povinné předměty

- Praktická stylistika s didaktikou
- Didaktika literární výchovy
- Hudebně pohybová výchova 1.
- Didaktika předškolní hudební výchovy 3.
- Didaktika tělesné výchovy 1.
- Užitá tvorba
- Didaktické semináře s tělesné výchovy 1.
- Předškolní aspekty elementárního čtení a psaní

6. semestr

Povinné předměty

- Hudebně pohybová výchova 2.
- Didaktika předškolní hudební výchovy 4.
- Didaktika tělesné výchovy 2.
- Didaktické semináře z tělesné výchovy 2.

2. kompetence didaktická a psychodidaktická

1. semestr

Povinné předměty

- Úvod do psychologie
-
-
-

2. semestr

Povinné předměty

- Vývojová psychologie a variabilita psych. vývoje
- Rodina a dítě
-
-

3. semestr

Povinné předměty

- Teorie a didaktika pohybových her
- Teorie a didaktika gymnastiky

- Specializace tělesná výchova
- Specializace hudební výchova

Povinně volitelné předměty

- Specializace tělesná výchova
- Specializace hudební výchova
- Specializace dramatická výchova

Povinně volitelné předměty

- Specializace výtvarná výchova
- Specializace hudební výchova
- Specializace tělesná výchova

Povinně volitelné předměty

- Specializace výtvarná výchova
- Specializace hudební výchova
- Specializace tělesná výchova
- Specializace dramatická výchova

Povinně volitelné předměty

- Specializace tělesná výchova
- Specializace hudební výchova
- Specializace výtvarná výchova
- Specializace dramatická výchova

Povinně volitelné předměty

- Specializace výtvarná výchova
- Specializace hudební výchova

- Didaktika předškolní hudební výchovy 1.

- Specializace tělesná výchova

- Specializace dramatická výchova

4. semestr

Povinné předměty

- Vývoj myšlení o výchově

- Hra a učení s didaktikou

- Základy psychologické diagnostiky

- Didaktika předškolní hudební výchovy 2.

- Vybraná témata z pedagogické a sociální psychologie

- Teorie a didaktika plavání

- Teorie a didaktika zdravotní tělesné výchovy

- Didaktika výtvarné výchovy

Povinně volitelné předměty

- Specializace výtvarná výchova

- Specializace hudební výchova

- Specializace tělesná výchova

- Specializace dramatická výchova

5. semestr

Povinné předměty

- Praktická stylistika s didaktikou

- Didaktika literární výchovy

- Didaktika tělesné výchovy 1.

- Předškolní aspekty elementárního čtení a psaní

- Vzdělávací programy v mateřské škole

- Didaktika předškolní hudební výchovy 3.

- Didaktické semináře s tělesné výchovy 1.

Povinně volitelné předměty

- Specializace hudební výchova

- Specializace tělesná výchova

- Specializace výtvarná výchova

- Specializace dramatická výchova

6. semestr

Povinné předměty

- Didaktika předškolní hudební výchovy 4.

- Didaktika tělesné výchovy 2.

- Didaktické semináře s tělesné výchovy 2.

- Výběrový kurz předškolní pedagogiky

- Pedagogicko – psychologická intervence

Povinně volitelné předměty

- Specializace výtvarná výchova

- Specializace hudební výchova

- Specializace tělesná výchova

3. kompetence pedagogická

1. semestr

Povinné předměty

- Předškolní pedagogika 1.

- Osobnostní a sociální výchova

- Úvod do psychologie

Povinně volitelné předměty

- Specializace dramatická výchova

2. semestr

Povinné předměty

- Předškolní pedagogika 2.

Povinně volitelné předměty

- Specializace dramatická výchova

- Vývojová psychologie a variabilita psychického vývoje
- Kultura mluveného projevu
- Rodina a dítě

3. semestr

Povinné předměty

- Dramatická výchova 1.

Povinně volitelné předměty

- Specializace dramatická výchova

4. semestr

Povinné předměty

- Vývoj myšlení o výchově
- Hra a učení s didaktikou
- Výzkum v předškolní pedagogice
- Základy psychologické diagnostiky
- Vybraná témata s pedagogické a sociální psychologie
- Dramatická výchova 2.

Povinně volitelné předměty

- Specializace dramatická výchova

5. semestr

Povinné předměty

- Vzdělávací programy v mateřské škole

Povinně volitelné předměty

- Specializace dramatická výchova

6. semestr

Povinné předměty

- Pedagogicko – psychologická intervence
- Výběrový kurz z předškolní pedagogiky

Povinně volitelné předměty

- Specializace dramatická výchova

4. kompetence diagnostická a intervenční

1. semestr

Povinné předměty

- Předškolní pedagogika 1.
- Osobnostní a sociální výchova
- Základní motorika
- Biologie dítěte

Povinně volitelné předměty

- Specializace dramatická výchova

2. semestr

Povinné předměty

- Předškolní pedagogika 2.
- Vývojová psychologie a variabilita psychického vývoje
- Fyziologie, anatomie, základy pohybu
- Rodina a dítě

Povinně volitelné předměty

- Specializace dramatická výchova

3. semestr*Povinné předměty**Povinně volitelné předměty***4. semestr***Povinné předměty**Povinně volitelné předměty*

- Vývoj myšlení o výchově
- Hra a učení s didaktikou
- Výzkum v předškolní pedagogice
- Základy psychologické diagnostiky
- Vybraná témata z pedagogické a sociální psychologie
- Kurz speciální pedagogiky

5. semestr*Povinné předměty**Povinně volitelné předměty*

- Logopedie 1.

6. semestr*Povinné předměty**Povinně volitelné předměty*

- Pedagogicko-psychologická intervence
- Logopedie 2

5. kompetence sociální, psychosociální a komunikativní**1. semestr***Povinné předměty**Povinně volitelné předměty*

- Osobnostní a sociální výchova
- Úvod do českého jazyka
- Fonetika s fonologií

- Úvod do sociálních věd – sociologie
- Specializace dramatická výchova

2. semestr*Povinné předměty**Povinně volitelné předměty*

- Kultura mluveného slova
- Dítě a rodina

- Specializace dramatická výchova

3. semestr*Povinné předměty**Povinně volitelné předměty*

- Dramatická výchova 1.

- Specializace dramatická výchova

4. semestr*Povinné předměty**Povinně volitelné předměty*

- Dramatická výchova 2.
- Vývoj myšlení o výchově
- Základy psychologické diagnostiky

- Specializace dramatická výchova

- Vybraná témata z pedagogické a sociální psychologie
- Nauka o slově s didaktikou

5. semestr

Povinné předměty

- Praktická stylistika s didaktikou

Povinně volitelné předměty

- Specializace dramatická výchova

6. semestr

Povinné předměty

- Pedagogicko - psychologická intervence

Povinně volitelné předměty

6. kompetence manažerská a normativní

1. semestr

Povinné předměty

Povinně volitelné předměty

2. semestr

Povinné předměty

- Úvod do informační výchovy
- Dítě a rodina

Povinně volitelné předměty

- Úvod do sociálních věd – sociologie
- Úvod do sociálních věd – ekonomie
- Úvod do sociálních věd – politologie

3. semestr

Povinné předměty

Povinně volitelné předměty

4. semestr

Povinné předměty

- Výzkum v předškolní pedagogice
- Právní předpisy a řízení školy

Povinně volitelné předměty

5. semestr

Povinné předměty

- Vzdělávací programy v mateřské škole
- Praktická stylistika s didaktikou

Povinně volitelné předměty

6. semestr

Povinné předměty

- Předprofesní reflexe
- Pedagogicko-psychologická intervence
- Výběrový kurz z předškolní pedagogiky

Povinně volitelné předměty

7. kompetence profesně a osobnostně kultivující

1. semestr

Povinné předměty

Povinně volitelné předměty

- Úvod do filozofie
- Úvod do českého jazyka
- Fonetika s fonologií
- Základy výtvarné kultury 1.
- Hv seminář 1.
- Hra na klavír 1.
- Teorie tělesné kultury
- Seminář k motivační praxi

2. semestr

Povinné předměty

- Kultura mluveného slova
- Úvod do studia literatury
- Hv seminář 2.
- Hra na klavír 2.
-
-
-

3. semestr

Povinné předměty

- Dramatická výchova 1.
- Předmatematická výchova 1.
- Ekologická výchova
- Hra na klavír 3.
- Didaktika předškolní hudební výchovy 1.
- Teorie a didaktika – pohybových her
- Teorie a didaktika – gymnastiky
- Výtvarné vyjadřování prostorové 1.

4. semestr

Povinné předměty

- Dramatická výchova 2.
- Právní předpisy a řízení školy
- Základy psychologické diagnostiky
- Předmatematická výchova 2.
- Literatura pro děti
- Literární seminář
- Seminář k reflexivní praxi
- Didaktika předškolní hudební výchovy 1.
- Hra na Orffovy nástroje
- Teorie a didaktika – plavání

- Specializace výtvarná výchova
- Specializace hudební výchova
- Specializace tělesná výchova
- Specializace dramatická výchova

Povinně volitelné předměty

- Úvod do sociálních věd – sociologie
- Úvod do sociálních věd – ekonomie
- Úvod do sociálních věd – politologie
- Specializace výtvarná výchova
- Specializace hudební výchova
- Specializace tělesná výchova
- Specializace dramatická výchova

Povinně volitelné předměty

- Specializace výtvarná výchova
- Specializace hudební výchova
- Specializace tělesná výchova
- Specializace dramatická výchova

Povinně volitelné předměty

- Specializace výtvarná výchova
- Specializace hudební výchova
- Specializace tělesná výchova
- Specializace dramatická výchova

- Teorie a didaktika – zdravotní tělesné výchovy
- Dovednostní minimum 1
- Didaktika výtvarné výchovy

5. semestr

Povinné předměty

- Didaktika literární výchovy
- Užitá tvorba
- Logopedie 1.
- Předškolní aspekty elementárního čtení a psaní
- Seminář k bakalářské práci
- Vzdělávací programy v mateřské škole
- Praktická stylistika s didaktikou
- Seminář k pedagogické praxi v alternativní mateřské škole
- Hudebně pohybová výchova 1.
- Didaktika předškolní hudební výchova 3.
- Didaktika tělesné výchovy 1.
- Didaktické semináře z tělesné výchovy 1.

Povinně volitelné předměty

- Specializace hudební výchova
- Specializace tělesná výchova
- Specializace dramatická výchova

6. semestr

Povinné předměty

- Logopedie 2.
- Hudebně pohybová výchova 2.
- Didaktika předškolní hudební výchova 4.
- Didaktika tělesné výchovy 2.
- Didaktické semináře z tělesné výchovy 2.
- Pedagogicko-psychologická intervence
- Předprofesní reflexe
- Výběrový kurz z předškolní pedagogiky

Povinně volitelné předměty

- Specializace výtvarná výchova
- Specializace hudební výchova
- Specializace tělesná výchova

praxe

1. semestr

Povinné předměty

- Úvodní motivační praxe 1 týden
-

Povinně volitelné předměty

- Specializace tělesná výchova
- Specializace dramatická výchova

2. semestr

Povinné předměty

- Hospitačně- asistentská praxe 2 týdny (ne pro absolventy SPgŠ)

Povinně volitelné předměty

3. semestr

Povinné předměty

Povinně volitelné předměty

4. semestr

Povinné předměty

- Pedagogická praxe – reflexivní 2 týdny
- Průběžná pedagogická praxe 1 den v týdnu
- Pedagogická praxe – asistenční 1 týden (ne pro absolventy SPgŠ)

Povinně volitelné předměty

- Specializace hudební výchova
- Specializace tělesná výchova

5. semestr

Povinné předměty

- Praxe v alternativních mateřských školách 1 týden
-
-

Povinně volitelné předměty

- Specializace hudební výchova
- Specializace tělesná výchova
- Specializace dramatická výchova

6. semestr

Povinné předměty

- Praxe v předškolních zařízeních 2 týdny
-
-

Povinně volitelné předměty

- Specializace výtvarná výchova
- Specializace hudební výchova
- Specializace tělesná výchova

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

1. kompetence předmětová

1. semestr

Povinné předměty

- Hudební nauka 1.
- Kresba a grafika 1.
- Mateřský jazyk 1.
- Pohybové hry
- Technická výchova 1.
- Úvod do motoriky

Povinně volitelné předměty

- Anglický jazyk pro nefilology 1.
- Francouzský jazyk pro nefilology 1.
- Německý jazyk pro nefilology 1
- Ruský jazyk pro nefilology 1.

2. semestr

Povinné předměty

- Hudební nauka 2.
- Kresba a grafika 2.
- Mateřský jazyk 2.
- Preventivní zdravotní výchova
- Rozvoj matematických představ 1.

Povinně volitelné předměty

- Anglický jazyk pro nefilology 2.
- Francouzský jazyk pro nefilology 2.
- Německý jazyk pro nefilology 2.
- Ruský jazyk pro nefilology 2.
- Grafické programy a multimédia

- Technická výchova 2.
- Teorie výtvarné kultury
- Didaktika tělesné výchovy 1.

- Aplikovaná harmonie
- Modelování a prostorová tvorba
- Úvod do rekreologie

3. semestr

Povinné předměty

- Počítač pro učitele MŠ 1.
- Modelování a prostorová tvorba
- Poznávání přírody a společnosti 1.
- Rozvoj matematických představ 2.
- Předškolní aspekty prvopočátečního čtení a psaní 1. – Psychomotorika
- Technická výchova 3.
- Didaktika hudební výchovy 1.
- Didaktika tělesné výchovy 2.

Povinně volitelné předměty

- Anglický jazyk pro nefilology 3.
- Francouzský jazyk pro nefilology 3.
- Německý jazyk pro nefilology 3.
- Ruský jazyk pro nefilology 3.
- Didaktika výtvarné výchovy
- Sborový zpěv v mateřské škole
- Dekorativní užitá tvorba
- Didaktika tělocvičných doved. 1. a 2. (sportovní hry)

4. semestr

Povinné předměty

- Předškolní aspekty prvopočátečního čtení a psaní 2.
- Dramatická výchova v mateřské škole
- Didaktika hudební výchovy 2.
- Poznávání přírody a společnosti 2.

Povinně volitelné předměty

- Ruský jazyk pro nefilology 4.
- Francouzský jazyk pro nefilology 4.
- Anglický jazyk pro nefilology 4.
- Německý jazyk pro nefilology 4.
- Praktikum z technologie vzdělávání
- Aplikovaná tělesná výchova
- Hravé technické činnosti
- Hudebně pohybová výchova
- Předplavecká výchova
- Sborový zpěv v mateřské škole 2.

5. semestr

Povinné předměty

- Fonetika logopedie 1.
- Výchova k podpoře zdraví
- Literární praktikum

Povinně volitelné předměty

- Náslechová praxe výtvarné výchovy
- Bezpečnost technických zařízení
- Keyboard
- Pobyt v přírodě – zima
- Kultura bydlení a odívání

6. semestr

Povinné předměty

- Fonetika a logopedie 2.
- Literatura pro děti
- Ekologická výchova v mateřské škole

Povinně volitelné předměty

- Pobyt v přírodě –léto

2. kompetence didaktická a psychodidaktická

1. semestr

Povinné předměty

- Úvod do psychologie

-

Povinně volitelné předměty

- Prepedeutika matematiky

- Tělovýchovný proces

2. semestr

Povinné předměty

- Obecná didaktika

- Vývojová psychologie

- Didaktika tělesné výchovy 1.

- Základy zdravé výživy předškolních a školních dětí

Povinně volitelné předměty

- Základy zdravé výživy předšk. a školních dětí

- Úvod do rekreologie

- Diagnostika školní zralosti

3. semestr

Povinné předměty

- Pedagogická psychologie

- Pedagogické praktikum (tvorba ŠVP)

- Hygiena předškolního věku

- Didaktika tělesné výchovy 2.

- Didaktika hudební výchovy 1.

- Předškolní aspekty prvopočátečního čtení a psaní 1.

Povinně volitelné předměty

- Diagnostika ukazatelů zdravotního stavu

- Psychomotorika

- Bruslení

- Sportovní gymnastika

4. semestr

Povinné předměty

- Didaktika hudební výchovy 2.

- Předškolní aspekty prvopočátečního čtení a psaní 2.

-

-

-

-

-

-

-

Povinně volitelné předměty

- Aerobik pro děti

- Plavání

- Praktikum z technologie vzdělávání

- Didaktika výtvarné výchovy

- Didaktika tělocvičných doved. 1. a 2. (sport. hry)

- Exkurze k poznávání přírody a společnosti

- Psychologické aspekty tělesných cvičení

- Zdravotní tělesná výchova

5. semestr

Povinné předměty

- Fonetika a logopedie 1.

- Pedagogická diagnostika

- Psychokorektivní intervence

- Psychologie problémového dítěte

- Výchova k podpoře zdraví

Povinně volitelné předměty

- Pobyt v přírodě – zima

- Náslechová praxe výtvarné výchovy

- Exkurze k ekologické výchově

- Sportovní hry

- Jóga pro děti předškolního věku

6. semestr

Povinné předměty

- Fonetika a logopedie 2.
- Pedagogická diagnostika
- Ekologická výchova v mateřské škole

Povinně volitelné předměty

- Pobyt v přírodě – léto
- Poslech skladeb

3. kompetence pedagogická

1. semestr

Povinné předměty

- Úvod do psychologie
- Základy pedagogiky a filozofie výchovy

Povinně volitelné předměty

2. semestr

Povinné předměty

- Předškolní pedagogika
- Vývojová psychologie

Povinně volitelné předměty

3. semestr

Povinné předměty

- Pedagogická psychologie
- Pedagogické praktikum
- Sociologie rodiny a výchovy
- Hygiena předškolního vztahu

Povinně volitelné předměty

4. semestr

Povinné předměty

- Sociální pedagogika
- Sociální psychologie
- Dramatická výchova v mateřské škole

Povinně volitelné předměty

5. semestr

Povinné předměty

- Psychokorektivní intervence
- Pedagogická diagnostika
- Psychologie problémového dítěte
- Psychologická diagnostika

Povinně volitelné předměty

- Prevence sociálně patologických vztahů

6. semestr

Povinné předměty

4. kompetence diagnostická a intervenční

Povinně volitelné předměty

1. semestr

Povinné předměty

- Biologie dítěte předškolního věku
- Základy pedagogiky a filozofie výchovy

Povinně volitelné předměty

2. semestr

Povinné předměty

- Obecná didaktika
- Předškolní pedagogika
- Vývojová psychologie
- Preventivní zdravotní tělesná výchova
- Biologie dítěte předškolního věku 2.

Povinně volitelné předměty

- Základy zdravé výživy předšk. a školních dětí
- Úvod do rekreologie

3. semestr

Povinné předměty

- Pedagogická psychologie
- Základy speciální pedagogiky
- Hygiena předškolního věku

Povinně volitelné předměty

- Diagnostika ukazatelů zdravotního stavu
- Psychomotorika

4. semestr

Povinné předměty

- Pediatrie

Povinně volitelné předměty

5. semestr

Povinné předměty

- Fonetika a logopedie 1.
- Pedagogická diagnostika
- Psychologie problémového dítěte
- Psychokorektivní intervence

Povinně volitelné předměty

- Aktuální otázky speciální pedagogiky
- Prevence sociálně patologických jevů v MŠ
- Diagnostika školní zralosti

6. semestr

Povinné předměty

- Fonetika a logopedie 2.
- Pedagogická diagnostika

Povinně volitelné předměty

5. kompetence sociální, psychosociální a komunikativní

1. semestr

Povinné předměty

- Komunikativní dovednosti
- Základy pedagogiky a filozofie výchovy
- Mateřský jazyk 1.

Povinně volitelné předměty

2. semestr

Povinné předměty

- Mateřský jazyk 2.

Povinně volitelné předměty

3. semestr

Povinné předměty

- Sociologie rodiny a výchovy

Povinně volitelné předměty

4. semestr

Povinné předměty

- Sociální pedagogika
- Sociální psychologie
- Dramatická výchova v mateřské škole

Povinně volitelné předměty

5. semestr

Povinné předměty

- Fonetika a logopedie 1.
- Psychologie problémového dítěte

Povinně volitelné předměty

- Prevence sociálně patologických jevů v MŠ

6. semestr

Povinné předměty

- Fonetika a logopedie 2.

Povinně volitelné předměty

6. kompetence manažerská a normativní

1. semestr

Povinné předměty

- Počítač pro učitele mateřské školy 1.

Povinně volitelné předměty

2. semestr

Povinné předměty

-

Povinně volitelné předměty

- Grafické programy a multimédia

3. semestr

Povinné předměty

- Pedagogické praktikum (tvorba ŠVP)

Povinně volitelné předměty

4. semestr

Povinné předměty

-

Povinně volitelné předměty

- Praktikum z technologie vzdělávání

5. semestr

Povinné předměty

- Pedagogický a školský management

Povinně volitelné předměty

- Bezpečnost technických zařízení

6. semestr

Povinné předměty

7. kompetence profesně a osobnostně kultivující

1. semestr

Povinné předměty

- Komunikativní dovednosti
- Základy pedagogiky a filozofie výchovy
- Biologie dítěte předškolního věku
- Počítač pro učitele mateřské školy 1.
- Biologie dítěte předškolního věku 1.
- Hudební nauka 1.
- Kresba a grafika 1.
- Mateřský jazyk 1.
- Pohybové hry
- Technická výchova 1.
- Úvod do motoriky

2. semestr

Povinné předměty

- Hudební nauka 2.
- Kresba a grafika 2.
- Mateřský jazyk 2.
- Preventivní zdravotní tělesná výchova
- Rozvoj matematických představ 1.
- Technická výchova 2.
- Teorie výtvarné kultury
- Didaktika tělesné výchovy 1.
- Biologie dítěte předškolního věku 2.
-

3. semestr

Povinné předměty

- Hygiena předškolního věku 1.
- Modelování a prostorová tvorba
- Technická výchova 3.
- Poznávání přírody a společnosti 1.
- Rozvoj matematických představ 2.
- Didaktika hudební výchovy 1.
- Didaktika tělesné výchovy 2.
- Předškolní aspekty prvopočátečního čtení a psaní 1. – Bruslení

Povinně volitelné předměty

Povinně volitelné předměty

- Anglický jazyk pro nefilology 1.
- Ruský jazyk pro nefilology 1.
- Francouzský jazyk pro nefilology 1.
- Německý jazyk pro nefilology 1.
- Prepedeutika matematiky
- Tělovýchovný proces

Povinně volitelné předměty

- Anglický jazyk pro nefilology 2.
- Francouzský jazyk pro nefilology 2.
- Německý jazyk pro nefilology 2.
- Ruský jazyk pro nefilology 2.
- Aplikovaná harmonie
- Modelování a prostorová tvorba
- Úvod do rekreologie
- Grafické programy a multimédia
- Diagnostika školní zralosti
- Základy zdravé výživy předšk. a školních dětí

Povinně volitelné předměty

- Anglický jazyk pro nefilology 3.
- Francouzský jazyk pro nefilology 3.
- Německý jazyk pro nefilology 3.
- Ruský jazyk pro nefilology 3.
- Dekorativní užitá tvorba
- Psychomotorika
- Sborový zpěv v mateřské škole

-
- Diagnostika ukazatelů zdravotního stavu
- Sportovní gymnastika

4. semestr

Povinné předměty

- Hygiena předškolního věku 2.
- Dramatická výchova v mateřské škole
- Poznávání přírody a společnosti 2.
- Didaktika hudební výchovy 2.
- Předškolní aspekty prvopočátečního čtení a psaní 2.

Povinně volitelné předměty

- Německý jazyk pro nefilology 4.
- Ruský jazyk pro nefilology 4.
- Francouzský jazyk pro nefilology 4.
- Anglický jazyk pro nefilology 4.
- Předplavecká výchova
- Aplikovaná tělesná výchova
- Hravá technické činnosti
- Hudebně pohybová výchova
- Sborový zpěv v mateřské škole 2.
- Praktikum z technologie vzdělávání
- Didaktika tělocvičných dovedností 1.
- Didaktika tělocvičných doved. 2. – sport. Hry
- Exkurze k poznávání přírody a společnost
- Psychologické aspekty tělesných cvičení
- Didaktika výtvarné výchovy
- Aerobik pro děti
- Plavání
- Zdravotní tělesná výchova

5. semestr

Povinné předměty

- Fonetika a logopedie 1.
- Pedagogická diagnostika
- Pedagogický a školský management
- Psychologie problémového dítěte
- Výchova k podpoře zdraví

Povinně volitelné předměty

- Aktuální otázky speciální pedagogiky
- Bezpečnost technických zařízení
- Keyboard
- Kultura bydlení a odívání
- Pobyt v přírodě – zima
- Prevence sociálně patologických jevů v MŠ
- Náslechová praxe výtvarné výchovy
- Exkurze k ekologické výchově
- Jóga pro děti předškolního věku
- Sportovní hry

6. semestr

Povinné předměty

- Fonetika a logopedie 2.
- Psychologická diagnostika

Povinně volitelné předměty

- Pobyt v přírodě – léto
- Poslech skladeb

- Literatura pro děti
- Ekologická výchova v mateřské škole

Praxe

1. semestr

Povinné předměty

- Úvodní pedagogická praxe v mateřské škole 0+0+1 ts

Povinně volitelné předměty

2. semestr

Povinné předměty

- Praktikum v mateřské škole 0+0+2

Povinně volitelné předměty

3. semestr

Povinné předměty

- Průběžné praktikum v mateřské škole 1. 0+2+0

Povinně volitelné předměty

4. semestr

Povinné předměty

- Průběžné praktikum v mateřské škole 2. 0+2+0

Povinně volitelné předměty

5. semestr

Povinné předměty

Povinně volitelné předměty

6. semestr

Povinné předměty

- Souvislá pedagogická praxe v mateřské škole 0+4TS+0

Povinně volitelné předměty

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

1. kompetence předmětová

1. semestr

Povinné předměty

- Hra na klávesový nástroj
- Hudební výchova 1.st. ZŠ 1.
- Materiály a pracovní techniky
- Tělesná výchova – dovednostní minimum 1.
- Teorie a didaktika tělesných cvičení 1.
- Základy teorie tělesných cvičení
- Úvod do problematiky výtvarného (uměleckého) výrazu

Povinně volitelné předměty

2. semestr

Povinné předměty

- Hra na klávesový nástroj
- Hudební výchova 1.st. ZŠ 1.
- Jazyková a literární výchova v předškolním věku 1.
- Tělesná výchova – dovednostní minimum 2.
- Vizuální umělecká tvorba v ploše
- Dramatická výchova pro MŠ 1.

Povinně volitelné předměty

3. semestr

Povinné předměty

- Didaktika elementárního vzdělání
- Didaktika předškolní hudební výchovy
- Dramatická výchova pro MŠ 2.
- Hra na klávesový nástroj
- Rozvoj logického a matematického myšlení 1.
- Teorie a didaktika tělesných cvičení 2.
- Tvořivá dílna 1.
- Prostorová a objektová tvorba

Povinně volitelné předměty

4. semestr

Povinné předměty

- Didaktická technologie MS
- Didaktika předškolní hudební výchovy 1.
- Dramatická výchova pro MŠ 3.
- Hra na klávesový nástroj
- Jazyková a literární výchova v předškolním věku 2.
- Předškolní aspekty elementárního čtení a psaní
- Rozvoj logického a matematického myšlení 2.
- Teorie a didaktika zdravotní tělesné výchovy
- Teorie a didaktika tělesné výchovy 3.
- Tvořivá dílna
- Časoprostorová vyjádření a prezentace v umělecké tvorbě
- Základy logopedie

Povinně volitelné předměty

5. semestr

Povinné předměty

- Didaktika předškolní hudební výchovy 2.
-
-
-

Povinně volitelné předměty

- Aktivity v oboru
- Relaxační techniky
- Multikulturní výchova
- Sexuální výchova

6. semestr

Povinné předměty

- Didaktika pracovního vyučování a praxe

2. kompetence didaktická a psychodidaktická

1. semestr

Povinné předměty

- Obecná psychologie
- Osobnostní a sociální rozvoj
- Teorie a didaktika tělesných cvičení

2. semestr

Povinné předměty

- Metodika předškolního vzdělávání 1.
- Vývojová psychologie

3. semestr

Povinné předměty

- Didaktika elementárního vzdělávání
- Didaktika předškolní hudební výchovy
- Metodika předškolního vzdělávání 2.
- Klinický semenář
- Teorie a didaktika tělesných cvičení 2.

4. semestr

Povinné předměty

- Pedagogická psychologie
- Teorie a didaktika zdravotní tělesné výchovy
- Teorie a didaktika tělesných cvičení 3.
- Základy logopedie
- Didaktická psychologie MŠ
- Didaktika předškolní hudební výchovy 1.

5. semestr

Povinné předměty

- Didaktika předškolní hudební výchovy 1.
- Didaktická znalost obsahu a její aplikace ve školní praxi
- Psychologie rodiny
- Vzdělávací programy na MŠ
-
-

Povinně volitelné předměty

- Využití hry na MŠ a ZŠ

Povinně volitelné předměty

Povinně volitelné předměty

Povinně volitelné předměty

Povinně volitelné předměty

Povinně volitelné předměty

- Psychologie zdraví

Povinně volitelné předměty

Povinně volitelné předměty

Povinně volitelné předměty

Povinně volitelné předměty

Povinně volitelné předměty

Povinně volitelné předměty

- Aktivita v oboru
- Muzikoterapie
- Znaková řeč
- Relaxační techniky
- Sexuální výchova
- Sociálně psychologický výcvik

6. semestr

Povinné předměty

- Didaktika pracovního vyučování a praxe
- Rodina a škola spolu

3. kompetence pedagogická

1. semestr

Povinné předměty

- Obecná psychologie
- Osobnostní a sociální rozvoj
- Předškolní pedagogika

2. semestr

Povinné předměty

- Dramatická výchova pro MŠ 1.
- Metodika předškolního vzdělávání 1.
- Vývojová psychologie

3. semestr

Povinné předměty

- Didaktika elementárního vzdělání
- Dramatická výchova pro MŠ 2.
- Klinický seminář
- Metodika předškolního vzdělávání 2.
- Sociální psychologie

4. semestr

Povinné předměty

- Klinický seminář 2.
- Pedagogická psychologie
- Dramatická výchova pro MŠ 3.

5. semestr

Povinné předměty

- Didaktická znalost obsahu a její aplikace ve šk. praxi
- Psychologie rodiny
- Vzdělávací programy na MŠ

6. semestr

Povinné předměty

- Rodina a škola spolu

Povinně volitelné předměty

- Multikulturní výchova
- Využití hry na MŠ a ZŠ

Povinně volitelné předměty

Povinně volitelné předměty

Povinně volitelné předměty

- Psychologie zdraví

Povinně volitelné předměty

Povinně volitelné předměty

- Aktivity v oboru
- Multikulturní výchova
- Sociálně psychologický výcvik

Povinně volitelné předměty

- Využití hry na MŠ a ZŠ
- Rodinné právo

4. kompetence diagnostická a intervenční

1. semestr

Povinné předměty

- Biologie dítěte a zdravotní výchova
- Obecná psychologie
- Osobnostní a sociální rozvoj

Povinně volitelné předměty

2. semestr

Povinné předměty

- Vývojová psychologie
- Metodika předškolního vzdělávání 1.

Povinně volitelné předměty

3. semestr

Povinné předměty

- Didaktika elementárního vzdělání
- Metodika předškolního vzdělávání 2.

Povinně volitelné předměty

- Psychologie zdraví
- Speciální pedagogika NŠ 1.

4. semestr

Povinné předměty

- Základy logopedie
-
-

Povinně volitelné předměty

- Speciální pedagogika NŠ 2.
- Psychopatologie
- Psychopatologie speciální

5. semestr

Povinné předměty

- Psychologie rodiny
-
-
-
-
-
-

Povinně volitelné předměty

- Aktivity v oboru
- Muzikoterapie
- Znaková řeč
- Relaxační techniky
- Sociálně psychologický výcvik
- Multikulturní výchova
- Základy psychodiagnostiky a psychoterapie

6. semestr

Povinné předměty

- Rodina a škola spolu

Povinně volitelné předměty

- Využití hry na MŠ a ZŠ

5. kompetence sociální, psychosociální a komunikativní

1. semestr

Povinné předměty

Povinně volitelné předměty

- Obecná psychologie
- Osobnostní a sociální rozvoj

2. semestr

Povinné předměty

- Dramatická výchova pro MŠ 1.
- Jazyková a literární výchova v předškolním věku 1.

Povinně volitelné předměty

3. semestr

Povinné předměty

- Dramatická výchova pro MŠ 2.
- Sociální psychologie

Povinně volitelné předměty

4. semestr

Povinné předměty

- Dramatická výchova pro MŠ 3.
- Jazyková a literární výchova v předškolním věku 2.

Povinně volitelné předměty

5. semestr

Povinné předměty

- Psychologie rodiny

Povinně volitelné předměty

- Sociálně psychologický výcvik

6. semestr

Povinné předměty

- Rodina a škola spolu

Povinně volitelné předměty

- Rodinné právo

6. kompetence manažerská a normativní

1. semestr

Povinné předměty

Povinně volitelné předměty

Povinně volitelné předměty

2. semestr

Povinné předměty

Povinně volitelné předměty

3. semestr

Povinné předměty

Povinně volitelné předměty

4. semestr

Povinné předměty

Povinně volitelné předměty

5. semestr

Povinné předměty

-

Povinně volitelné předměty

- Psychologie managementu

6. semestr

Povinné předměty

-

Povinně volitelné předměty

- Rodinné právo

7. kompetence profesně a osobnostně kultivující

1. semestr

Povinné předměty

- Hra na klávesový nástroj
- Hudební výchova 1.st. ZŠ 1.
- Základy teorie tělesných cvičení
- Materiály a pracovní technik
- Tělesná výchova – dovednostní minimum 1.
- Teorie a didaktika tělesných cvičení 1.
- Úvod do problematiky výtvarného (uměleckého) výrazu

Povinně volitelné předměty

- Anglický jazyk ve společenském základu A
- Ruský jazyk ve společenském základu A
- Německý jazyk ve společenském základu A
- Francouzský jazyk ve společenském základu A

2. semestr

Povinné předměty

- Hra na klávesový nástroj
- Hudební výchova 1.st. ZŠ 1.
- Jazyková a literární výchova v předškolním věku 1.
- Tělesná výchova – dovednostní minimum 2.
- Vizuální umělecká tvorba v ploše
- Dramatická výchova pro MŠ 1.

Povinně volitelné předměty

3. semestr

Povinné předměty

- Didaktika elementárního vzdělání
- Didaktika předškolní hudební výchovy
- Dramatická výchova pro MŠ 2.
- Hra na klávesový nástroj
- Rozvoj logického a matematického myšlení 1.
- Teorie a didaktika tělesných cvičení 2.
- Tvořivá dílna 1.
- Prostorová a objektová tvorba
- Klinický seminář

Povinně volitelné předměty

- Psychologie zdraví

4. semestr

Povinné předměty

- Didaktická technologie MŠ
- Didaktika předškolní hudební výchovy 1.
- Dramatická výchova pro MŠ 3.
- Hra na klávesový nástroj

Povinně volitelné předměty

- Jazyková a literární výchova v předškolním věku 2.
- Předškolní aspekty elementárního čtení a psaní
- Rozvoj logického a matematického myšlení 2.
- Teorie a didaktika zdravotní tělesné výchovy
- Teorie a didaktika tělesné výchovy 3.
- Tvořivá dílna
- Časoprostorová vyjádření a prezentace v umělecké tvorbě
- Základy logopedie
- Klinický seminář

5. semestr

Povinné předměty

- Didaktika předškolní hudební výchovy 2.
-
-
-
-
-
-

Povinně volitelné předměty

- Aktivity v oboru
- Muzikoterapie
- Znaková řeč
- Relaxační techniky
- Multikulturní výchova
- Využití hry na MŠ a ZŠ
- Sexuální výchova

6. semestr

Povinné předměty

- Didaktika pracovního vyučování a praxe

Povinně volitelné předměty

- Rodinné právo

praxe

1. semestr

Povinné předměty

Povinně volitelné předměty

2. semestr

Povinné předměty

- Průběžná naslechová praxe 0+0+2

Povinně volitelné předměty

3. semestr

Povinné předměty

Povinně volitelné předměty

4. semestr

Povinné předměty

- Praxe – výstupy 2 2 týdny

Povinně volitelné předměty

5. semestr

Povinné předměty

- Souvislá praxe 1. 3 týdny

Povinně volitelné předměty

6. semestr

Povinné předměty

- Souvislá praxe 2. 3 týdny

Povinně volitelné předměty